

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 47.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1894

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τετέλεσται δυστυχώς! Ἡ πρό τινων ἡμερῶν παρατηρηθεῖσα ἐν τῇ καταστάσει τῆς ὑγείας τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου βελτίωσις, ἡ ἀναπερῶσα δὲ τὰς ἐλπίδας οὐ μόνον τῶν κατοίκων τῆς ἀχανοῦς τοῦ Βορῆ αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐρώπης συμπάσης, ἐκείνων μὲν ἐν τῇ παροδικῇ βελτιώσει διορώντων τὸν ἀδιάκοπον καὶ ἀδιατάρακτον συνεχισμὸν τῶν ποικίλων ἀγαθῶν, ἅτινα ἐκ τῆς εὐκλεοῦς καὶ γονιμωτάτης εἰς ὠστηρίους μεταρρυθμίσεις βασιλείας Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' ἐκαρπώθησαν, ταύτης δὲ διαβλεπούσης ἐν αὐτῇ τὴν εὐτυχή ἐξακολούθησιν τῆς ἐνεργείας τοῦ κυριωτάτου τῆς οἰατηρήσεως τῆς εἰρήνης στοιχείου, ἡ βελτιώσις. λέγομεν, αὕτη, ἡ διὰ παγκοσμίου εὐφροσύνης προσαγορευθεῖσα, ἃτε παγκόσμια ἀγαθὰ ἐπαγγελλομένη, δὲν παρετάθη δυστυχώς, ὁ τηλεγράφος δὲ, ὁ τὰ αἰδία καὶ ἀπαίδια μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος διαδιβάων, μετέδωκεν ἡμῖν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς πέμπτης τὸ ὀδυνηρὸν ἀγγελμα τοῦ θλιβεροῦ τέλους. -- Οὔτε ἡ ἄλλως σιδηρᾷ Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' κράσις, οὔτε τὸ σχετικῶς ἀκμαῖον τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, μόλις τὸ 49ον ἔτος ἄγοντος, οὔτε ἡ ἐξάντλησις τῶν συντελεστικωτάτων τῆς ἐπιστήμης μέσων, οὔτε τῆς λατρείας τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκείων αἰ ἀφωσιωμένοι περιθάλψεις, οὔτε ἡ τοῦ κλίματος ἀλλαγὴ, οὔτε αἱ πρὸς τὸν ὕψιστον δεῖσεις ἑκατὸν εἰκοσὶν ἑκατομμυρίων ὑπνύκων καὶ τοσοῦτων ἄλλων ξένων λαῶν, ὑπὸ αἰωνίας εὐγνωμοσύνης ἐμφροουμένων, οὔτε αἰτῶν εἰλικρινῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης φίλων εὐχαὶ ἰσχυρὰν πρὸς ἀποτροπὴν τῆς σπαραξικαρδίου λύσεως. -- Οὕτως ἀπὸ τῆς παρελθοῦσης πέμπτης ἐσθμηνεν ὁ μοιραῖος τοῦ πένθους καὶ τῶν δακρύων κώδων καθ' ὅλην τὴν ἐπὶ τῶν δύο ἡπείρων ἐκτεινομένην αὐτοκρατορίαν τῶν Τσάρων καὶ οἱ τοῦ Κρεμλίνου θόλοι θλιβερῶς πρὸς τὸ τηξικάρδιον ἤχημα ἀντηχοῦσι, λύπη δὲ καὶ μέριμνα διεχύθη ἀνὰ πᾶσαν τὴν γηραιὰν ἡμῶν ἡπει-

ρον. -- Ἡ Ρωσία πενθεῖ καὶ ὀλοφύρεται τὴν στέρνησιν ἑνὸς τῶν κρατίστων ἡγεμόνων αὐτῆς, τὴν στέρνησιν τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου, ὅστις, ὑπὸ ἀλγεινὰς ὅλας περιστάσεις διαδεξάμενος τὴν ἀρχήν, πλεῖστα μὲν καὶ μέγιστα ἦδη διεπράξατο οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς αὐξήσεως καὶ κραταιώσεως τῆς εὐκλείας τοῦ κράτους, οὐ πάσας, τὰς τε ἠθικὰς καὶ πολιτικὰς καὶ ὑλικὰς δυνάμεις δι' ἀκαταπονήτου καὶ ἐπιπονωτάτης ἐργασίας, χάριν τῆς ὁποίας ὁ ἀληθῶς φιλόλαος ἡγεμὼν ἡμέλει καὶ αὐτῆς τῆς ὑγείας αὐτοῦ, βαθμηδὸν οὕτως ὑπορυχθεῖσας, ἀνακαινίσας προήγαγεν εἰς βαθμὸν μάλιστα ἐπίζηλον, ἐξασφαλίσας αὐτῷ πάντα τὸν πανταχόθεν ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀφειλόμενον αὐτῷ σεβασμὸν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ λαῶν, πατρικώτατα περὶ αὐτῶν μεριμνήσας ὁσάκις θεομηνίαι, λιμοὶ ἢ λοιμοὶ ἐνέσκηψαν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἀναγκαίαν ἀπέβησαν τὴν ἡγεμονικὴν ἀντίληψιν, καὶ διὰ ποικίλων σοφῶν ἐσωτερικῶν διοικητικῶν καὶ ἄλλων μεταρρυθμίσεων πολλαχῶς τὴν ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν αὐτῶν θέσιν βελτιώσας, ὅμοια δὲ ἀγαθὰ ἐπεφυλάσσετο νὰ ἐπιδαψιλεύσῃ τῇ αὐτοκρατορίᾳ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἀμετατρέπτως πάντοτε χωρῶν ἐπὶ τὴν ἐφαρμογὴν σοφῶς καὶ ὀριστικῶς προδιαγεγραμμένου κολοσσιαίου προγράμματος τελείας ἐν πᾶσιν ἀνοργανώσεως, ἦν γιγαντιαία μόνον ἠθικὴ δύναμις καὶ ἀκράδαντος ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ θέλησις, οἷα ἦν ἡ τοῦ Τσάρου Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ'. ἡδύνατο νὰ συλλάβῃ, ἐπιχειρήσῃ καὶ μετὰ βεβαιότητος αἰδίας διεκπερατώσεως ἐπιδιώξῃ. -- Ἡ Εὐρώπη, θαλερὸν καταλείδουσα δάκρυ ἐπὶ τῷ θανάτῳ Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ', ἀναμνησθῆσκει τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου, οὐ ἡ ἄδολος πρὸς τὴν εἰρηνικὴν πρόσδοκον τῶν ἐθνῶν ἀγάπη τοσάκις δι' ἐνὸς λόγου, διὰ μιᾶς ἀντιφωνήσεως, διὰ μιᾶς προπόσεως ἀπεμνησθῆσκει ἀλλήλων ἑτοίμους πρὸς ἀντεπιθέσθιν ἀπειρανθρώπους ἀντιπάλους δυνάμεις καὶ διέσωσε τὴν ζωὴν, ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ ἐσχάτου κινδύνου γενομένην, πολλῶν ἰσως ἑκατοντάδων χιλιάδων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, αἵτινες δικαιοτάτα εὐλογοῦσι τὴν μνήμην

αὐτοῦ· ἀναμνησθεταί τοῦ ἀνακτος, ὅστις, εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἄξιος γενόμενος τοῦ ὑπὲρ τῶν εἰρηνοποιῶν μακαρισμοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἐδυνεδύαζεν ἐν ἑαυτῷ τὴν βαθυτάτην πολιτικὴν σύνεσιν μετὰ τῶν φιλανθρωποτάτων τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς ἠθικῆς ἀρχῶν. — Εὐτυχῶς ἢ τε Ρωσία καὶ ἡ Εὐρώπη, κατὰ κόρον θρηνησάσαι τὴν ἀπώλειαν τοιοῦτου ἡγεμόνου, ἔξουσιν ἰσχυρὰν πρὸς τὸ παγκόσμιον δεινὸν παραμυθίαν, ἐν τῇ ἀνατροφῇ, ταῖς ἀρχαῖς, τῇ καρδίᾳ καὶ τῷ πνεύματι τοῦ διαδεχομένου αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῶν Ρωμανῶν. — Πράγματι ὁ νέος τῆς Ρωσίας αὐτοκράτωρ Νικόλαος ὁ Β' εἶνε κατὰ πάντα ἄξιος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ υἱὸς καὶ διάδοχος, θαρροῦντως δὲ οἱ τε ἀπειροπληθεῖς τῆς ἀχανοῦς αὐτοκρατορίας λαοὶ καὶ οἱ τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης εἰλικρινεῖς φίλοι ἀποβλέπουσιν εἰς αὐτὸν ὡς συνεχίσοντα καὶ τὸ μέγα σωτήριο ἐργον τοῦ πατρὸς.

Ἡ ἀπὸ πολλοῦ κυφορουμένη ἐν Βελιγραδίῳ ὑπουργικὴ κρίσις ἀπέληξεν εἰς τὴν πτώσιν τῆς ὑπὸ τὸν κ. Νικολάεβιτς κυβερνήσεως καὶ τὴν συγκρότησιν ὑπουργείου Κρίστις, ἐν ᾧ διετηρήθησαν καὶ τινὰ τῶν μελῶν τοῦ πρώην ὑπουργείου. — Εὐτυχῶς αἱ περὶ τε τῶν αἰτίων τῆς παρατήσεως τοῦ τέως πρωθυπουργοῦ καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν νέων ὑπουργῶν πληροφοροίαι φαίνονται δεικνύουσαι τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον ἐμβριθέστερον ἢ κατὰ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ χειριζόμενον ἐν οὕτω κρίσιν περιστάσει τὴν ὑπάτην ἀρχήν. — Γνωστὸν ὅτι ὁ κ. Νικολάεβιτς πρόσκομμα ἀνυπέροβλητον ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐνασκήσει τῆς ἀρχῆς εὗρισκε τὸ ἕτερογενὲς τοῦ ὑπ' αὐτὸν ὑπουργείου καὶ μόνην ἐγίνωσκε δυνατὴν τῆς χρονίας κρίσεως θεραπείαν τὴν εἰς ὁμογενὲς ἀμιγῶς προσδευτικὸν ἀνασύστασιν αὐτοῦ. — Πρὸς τὴν λύσιν ταύτην ἀπὸ πολλοῦ ἠγωνίζετο νὰ διαθέσῃ τὸν βασιλέα· τελευταίως δὲ ὀριστικότερον ἠξίωσε τὴν κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἐπιδίωξιν τῆς ἄρσεως τῆς κρίσεως. — Ἄλλ' ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, ὅστις, ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας πρὸς περιπέτειας παλαιῶν, κέκτηται πολιτικὴν πείραν ὑπερβαίνουσαν τὰ ὀκτωκαίδεκα τοῦ μέχρι τοῦδε βίου αὐτοῦ ἔτη, ἐγκαίρως διείδε τὰ ἄτοπα, ἅτινα θὰ συνεπήγετο ἀνεπιθύλακτος αὐτῆς τῆς ἀρχῆς παράδοσις εἰς μίαν μόνην πολιτικὴν μερίδα· οὕτω δὲ τὰς μὲν ἀξιώσεις τοῦ κ. Νικολάεβιτς ἐπὶ τέλους ὀριστικῶς καὶ αὐτὸς ἀπέργισε, τὸ ἀνώτατον δὲ τοῦ κράτους αὐτοῦ ἀξίωμα προσήνεγκε τῷ πολιτικῷ ἐκείνῳ ἀνδρὶ, ὃν νομίζει κάλλιον κατανοοῦντα τὴν ἀνάγκην τῆς διὰ τῆς περὶ αὐτὸν συγκεντρώσεως τῶν μετριοπαθεστέρων ἐκ πασῶν τῶν μερίδων στοιχείων κατὰ τὸ δυνατόν κατευνάσεως τῶν ἐξεργησθέντων πολιτικῶν καὶ κομματικῶν παθῶν. — Ὁ κ. Κρίστις, δικαίως τὰς βασιλικὰς προσδοκίας, διετήρησε μὲν ἐκ τῶν ὑπὸ τὸν κ. Νικολάεβιτς ὑπουργῶν ἐκείνου, ὅσοι ἐπεδείξαντο μετριοπαθέστερον καὶ διαλλακτικὸν πνεῦμα, ἐξελέξατο δὲ τοὺς ἄλλους αὐτοῦ συναδέλφους τοιοῦτους, ὥστε νὰ εἶναι αὐτῷ δυνατὴ ἢ καθ' ὃν προείπομεν τρόπον ἐκτέλεσις τοῦ κυβερνητικοῦ ἔργου. — Βεβαίως τὸ ἔργον δὲν εἶναι ἐκ τῶν εὐχερῶς κατορθουμένων· ὅταν ὅμως πρὸς τῇ ἡγεμονικῇ θελήσει ὑπάρχη κυβερνήσις ὁμοφώνουσα καὶ εἰς κοινὸν σκοπὸν ἀποβλέπουσα, αἱ δύο αὗται δυνάμεις διὰ σῶφρονος ἐνεργείας θὰ κατάρθουν, ἐλπίζομεν, νὰ χειραγωγή-

σωσι καὶ τοὺς ἐκλογεῖς καὶ τὴν δημοσίαν γνώμην εἰς συντελᾶς βουλὰς καὶ νὰ προσκλήσωνται τὴν ὑποστήριξιν αὐτῶν εἰς εἰρηνικὴν καὶ εὐχερῆστεραν σχετικῶς ἐπίτευξιν τοῦ ποθομένου.

Ἄλλὰ τὴν μάλιστα βαρυσήμαντον λύσιν πολιτικῆς κρίσεως τὰς ἡμέρας ταύτας ἀποτελεῖ ἢ ἐν Βερολίῳ τῷ παρελθόντι σαδβάτῳ συντελεσθεῖσα μεταβολή. — Ὁ τε ἀρχιγραμματεὺς τῆς αὐτοκρατορίας κόμης Καπρίβης καὶ ὁ τοῦ πρωσικοῦ ἵπουργείου πρόεδρος κόμης Ὀυλεμπουργ ἠναγκάσθησαν ταυτοχρόνως νὰ καταλίπωσι τὴν ἀρχὴν· ἀπὸ τῆς μνημονευθείσης δὲ ἡμέρας τὰς δύο αὐτῶν ἀρχὰς συγκεντροῖ ὁ τέως τὸν αὐτοκράτορα ἐν ταῖς τρικομηθέναις ἐπαρχίαις ἐκπρωσῶν πρίγκηψ Χοενλόε, διατηρῶν ἅμα τὴν συνεργασίαν τοῦ γραμματέως τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων κυρίου Καϊλλερ, ὃν συμπαραλαμβάνει ὡς ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Πρωσίας. — Οὕτως ἀνακαλεῖται τὸ ἀρχαῖον σύστημα τῆς ἐν ἐνὶ προσώπῳ συνυπάρξεως τῶν δύο ὑπάτων τῆς τε αὐτοκρατορίας καὶ τοῦ πρωσικοῦ βασιλείου ἀξιωμάτων, ἥτις ἐπὶ Βίσμαρκ μὲν ὑφίστατο, ἀναγκαῖα ἀποδειχθεῖσα, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν ὅμως ἐκείνου τόσῳ δυσχερῆς ἀπέβη, ὥστε ὁ κόμης Καπρίβης κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ εκπαιδευτικοῦ ζητήματος, περιστάς πρὸ ἀδιεξόδου, παρητάσατο τὴν προεδρείαν τοῦ πρωσικοῦ ὑπουργείου, ἀνατεθείσαν τότε τῷ κόμητι Ὀυλεμπουργ. — Νῦν τὸ ζήτημα τῆς περιστολῆς τῶν σοσιαλιστικῶν τάσεων κατέστησεν αἰσθητότερα τὰ ἄτοπα τοῦ χωρισμοῦ τῶν δύο ἀξιωμάτων· κατ' οὐδένα δὲ τρόπον τοῦ κόμητος Καπρίβη πεισθέντος ν' ἀναλάβῃ αὐτῆς καὶ τὴν πρωθυπουργίαν τῆς Πρωσίας, μετὰ τῆς ἀλλαγῆς αὐτοῦ, καὶ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν, φαίνεται, τοῦ ζητήματος διαφωνήσαντος πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἐπιθυμοῦντα μέτρα αὐστηρότερα ἢ ὅτι ὁ φιλελευθερωτέρων ἀρχῶν ἀρχιγραμματεὺς αὐτοῦ ἐπεθύμει, καὶ τῆς τοῦ πρώσου πρωθυπουργοῦ ἐπανερχεται καὶ ἡ ἐνωσις τῶν ἐξουσιῶν αὐτῶν. — Ἄλλ' ὁ νέος ἀρχιγραμματεὺς δυνηθήσεται νὰ ἐνασκήσῃ ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς, ἀρμονικῶς συμβιβάζων τὰ ἐνιαχοῦ διστάμενα καθήκοντα αὐτῶν; Δυνηθήσεται νὰ συνδυάσῃ τὸ γενικὸν τῆς ὅλης ὁμοσπονδίας συμφέρον, εἰς ὃ ὀφείλει πρῶτιστα πάντων ν' ἀποβλέπει ὡς ἀρχιγραμματεὺς τῆς αὐτοκρατορίας, πρὸς τὸ μερικὸν τῆς Πρωσίας, ὑπὲρ οὗ ὑποχρεοῦται νὰ ἐργάζεται ὡς πρῶτος πρωθυπουργός; Εἶνε ἀλθὲς ὅτι εἰς τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καθήκοντα ὡς τοσηρητοῦ τοῦ αὐτοκράτορος ἐν Ἀλσατία καὶ Λοθαρηγία ἐπεδείξατο ἀρετὰς καὶ ἀρχὰς ἀναμνησκούσας τὸν σιδηροῦν ἀρχιγραμματέα· ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται νῦν περὶ κύκλου πολλῶ εὐρύτερου, μετ' ἐπιφυλάξεως ὀφείλομεν ν' ἀποφαινόμεθα περὶ τῆς ὀριστικῆς εὐδοκιμήσεως αὐτοῦ, εἰς ἣν ἐν τούτοις δύναται νὰ συντελέσῃ καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἐμπειρότερος ἢ δὴ τῶν τε ἰδίων δυνάμεων καὶ τῶν πραγμάτων ἐγένετο, ἐφόδιον, ὅπερ φυσικῶς δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ, ὅτε νεαρώτατος ἐτι ὑπεδέτετο τὸν βαρύτερον ἀγῶνα τοῦ συνεχιζομένου τοῦ ἔργου τοῦ σιδηροῦ ἀρχιγραμματέως.

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ
ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ Η ΚΡΙΤΙΚΗ.*

Ο Κέλσος.

Παρήλθεν ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ὁ Χριστιανισμὸς θεωρούμενος ὡς Ἰουδαϊκὴ τις αἵρεσις περιεφρονεῖτο ὑπὸ τῶν σοφῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ῥώμης. Κατενοήθη ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Ἐσταυρωμένου ἀπῆται τελείαν ὑπακοὴν εἰς ἑαυτὴν ὡς βαθμὸς γνώσεως πολλῶ ὑψηλότερος καὶ τελειότερος, ὡς ἡ ἀπόλυτος καὶ τελεία μορφή τῆς ἀληθείας. Αἱ ἀπὸ τοῦ ἔτους 118 μέχρι τοῦ 160 δημοσιευθεῖσαι Ἀπολογίαι τοῦ Κοδράτου, Ἀριστείδου καὶ Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος κατέστησαν γνωστὰ οὐ μόνον τὸ περιεχόμενον τῆς θρησκείας ταύτης, ἀλλὰ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῆς. Ἡ δημοσιὰ μάλιστα ἐν Ῥώμῃ γενομένη συζήτησις τοῦ ἱεροῦ Ἰουστίνου μετὰ τοῦ κυνικοῦ φιλοσόφου Κρήσκεντος προσελκύσασα τὴν προσοχὴν τῶν ἔθνικων λογίων προσέβαλε τὴν φιλοδοξίαν αὐτῶν. Ἡ ἀριστοκρατία αὕτη τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἐπιστήμης ν' ἀποκαλυφθῆ πρό τῶν περικαθαυράτων τῆς Ἰουδαίας, τῶν ἰδιωτῶν τῶ λόγῳ, πρό Θεοῦ ἑσταυρωμένου; Ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ῥώμη πρό τῆς βαρβάρου Ἰουδαίας; Ὁ Ὀμηρὸς καὶ ὁ Πλάτων πρό βιβλίων ἀγνώστου ἀρχῆς καὶ καταγωγῆς! Μελέτη λοιπὸν τῶν βιβλίων ἀναγκαῖα, μελέτη τοῦ περιεχομένου τῆς νέας ταύτης δεισιδαιμονίας καὶ πόλεμος κατ' αὐτῆς. Ἐνῶ δὲ οἱ αἰρετικοὶ τινὰ τῶν ἱερῶν βιβλίων ἀπορρίψαντες διετήρησαν ἄλλα ὡς θεόπνευστα, οἱ ἔθνικοι ἀνευ διακρίσεως ἀπέρριψαν πάντα, ἐπειδὴ πᾶν τὸ ἐν αὐτοῖς ἦτο ἀνθρώπινον καὶ κοσμικόν, τῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ καταγωγῆς.

Τὸ δὲ πρῶτον ἔθνικὸν βιβλίον τὸ δημοσιευθὲν κατὰ τῶν ἁγίων Γραφῶν εἶνε «ὁ ἀληθὴς λόγος τοῦ Κέλσου». Πιθανὸν νὰ συνεγράφη ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ διωγμοῦ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου, νὰ ἐδημοσιεῖθῃ δὲ τὸ 178. Προσβάλλει τὸν Χριστιανισμὸν ἐν τε τοῖς καθόλου καὶ καθέκαστα, τὴν ἁγίαν Γραφήν, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ πίστις, τὴν νέαν καὶ τὴν παλαιὰν Διαθήκην.

Μέχρι τινὸς ὁ Κέλσος κατὰ τὰς μαρτυρίας τοῦ Ὀριγένους ἐθεωρεῖτο φιλόσοφος Ἐπικούρειος. Σήμερον ὅμως θεωρεῖται ὡς ἐκλεκτικὸς πλατωνικὸς ἀνήκων εἰς τὴν μεταβατικὴν ἐκείνην σχολήν, ἡ ὁποία προπαρεσεύασε τὸ σύστημα τοῦ νεοπλατωνισμοῦ. Ὁ Ὀριγένης, καίτοι διαβλέπει ἐν τῷ ἀληθεῖ λόγῳ τοῦ φιλοσόφου τούτου στοιχεῖα πλατωνισμοῦ, σύγγχει ὅμως τούτον πρὸς ἄλλον ὁμώνυμον αὐτῷ, ὑπαδὸν τοῦ εὐδαιμονισμοῦ τοῦ Ἐπικούρου· ὁ βίος αὐτοῦ εἶνε ἀγνώστος· γνωρίζομεν δὲ μόνον ὅτι ἐπεσκέφθη τὴν Παλαιστίνην, Φοινίκην καὶ Αἴγυπτον, ἀνέγνωσε μετὰ πολλῆς τῆς προσοχῆς τὰ ἱερὰ βιβλία, τοὺς σιβυλλεῖους χρησμούς καὶ πολλὰ συγγράμματα Χριστιανῶν καὶ Γνωστικῶν καὶ μάλιστα τοῦ Μαρκιωνοῦ. Δυστυχῶς δὲ τὸ σύγγραμμά αὐτοῦ δὲν περι-

εσώθη· ὅ,τι δὲ εἶνε γνωστὸν, διετήρησεν ὁ Ὀριγένης ἐν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ· ὁ ἀληθὴς λόγος ἀνήκει εἰς τοὺς χριστίους καὶ δριμυτάτους λιβέλλους τοὺς γραφέντας κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ· ὁ δὲ Ὀριγένης ὡμολογεῖ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἦτο καὶ σοφὸς οὐ τῶν τυχαίων καὶ ἄγαν πεπαιδευμένος· αἱ μὲν γνώσεις αὐτοῦ ἦσαν εὐρύταται, ἡ δὲ διάνοια αὐτοῦ διὰ τὸ βάθος αὐτῆς κατέστησεν ὑπέρονον τῶν συγχρόνων αὐτῷ λογίων.

Τὸ βιβλίον ἀρχεταί ἀπὸ τινος εἰσαγωγῆς καὶ διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ παρίσταται Ἰουδαῖος, ὅστις δι' ἄσχυρίσεται ὅτι θὰ ἀποδείξῃ ὅτι, καὶ ἂν παραδεχθῆ τις τὰς ιδέας τοῦ λαοῦ του περὶ τοῦ Μεσσίου, ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ἰδεώδες τοῦ Μεσσίου τῶν προφητῶν. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ προσβάλλει αὐτὴν τὴν περὶ τοῦ Μεσσίου ιδεάν· ἐσκῶπει δὲ διὰ τοῦ μέρους τούτου ν' ἀποδείξῃ τὸ ἀδύνατον καὶ ψευδὲς τῆς νέας ταύτης θρησκείας. Ἐν τούτῳ δὲ βλέπει τις τὸν πόλεμον τοῦ λόγου κατὰ τῆς πίστεως, τοῦ ὀρθολογισμοῦ κατὰ τοῦ ὑπερφυσικοῦ καὶ τῆς ἀποκαλύψεως.

Ἄλλ' ὅτι ἐπισπᾶται κυρίως τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐν τῇ πρώτῃ ταύτῃ ἐφόδῳ τοῦ ὀρθολογισμοῦ κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶνε τὸ ἐξῆς· ὁ Κέλσος συνισθανόμενος ὅτι στερεῖται ὄπλων καταλλήλων διὰ νὰ καταπολεμήσῃ τὸν Χριστιανισμὸν ἀναγκάζεται πῶς ν' ἀποκηρύξῃ τὸν πολυθεϊσμὸν καὶ νὰ παραστῆ μονοθεϊστής· ὤφειλεν ἐν πολλοῖς νὰ ὑποχωρήσῃ πρό τῆς νέας θρησκείας, νὰ θυσιάσῃ τὸ σμῆνος τῶν θεῶν, ν' ἀποδώσῃ δὲ τὸ προσήκον σέβας εἰς θρησκείαν, ἡ ὁποία ἐπέβαλλε τὰ δόγματα αὐτῆς ἐπὶ ζητήματος, ὅπερ κατὰ τὸν Κέλσον ἦτο σαφέστατον μεταξύ τῶν ἔθνικων· ὁ μᾶλλον ἐκ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων προσεγγίσας εἰς τὸν Χριστιανισμὸν εἶνε ὁ Πλάτων· ὁ Κέλσος λοιπὸν πολεμεῖ τὸν Χριστιανισμὸν ἐν ὀνόματι τῆς πλατωνικῆς φιλοσοφίας· ὁ θεός, λέγει, τοῦ Πλάτωνος διέφερε πολλῶ τοῦ Θεοῦ τοῦ πλήθους, διότι ἦτο τὸ ὄντως ὄν. Φέρει διάφορα ὀνόματα παρὰ τοῖς Ἑλλήσι καὶ Ἰουδαίοις. «Τί σημαίνει ὅμως ἂν ὀνομάζεται Ζεὺς ἢ Ἰεχωῦά ἢ Ἀδωναὶ καὶ Σαβαὼθ ἢ Ἀμμων ἢ Χαμπαῖος;» Ὑπὸ τὰ ὀνόματα ταῦτα οἱ πάντες τὸν αὐτὸν θεὸν λατρεύουσι. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Ζεὺς τοῦ Ἑλλήνων ὁ ἐξανθρωπισθεὶς οὗτος θεός ἢ ἐξιδανικευθεὶς Ἑλλην ἦτο πολὺ διάφορος τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης τῶν Χριστιανῶν· ὁ Κέλσος ὅμως ἄλλως ἐφρόνει· ἐνόει ὅτι ἡδύνατο νὰ παραστήσῃ τὸ πρᾶγμα οὕτω καὶ νὰ πιστευθῆ. Διὰ δὲ τῆς ὀργανικῆς ἐνότητος, τὴν ὁποίαν ὑπεισήγαγεν εἰς τὴν πολλαπλότητα τοῦ θεοῦ, ἐπίστευεν ὅτι ἡδύνατο νὰ σώσῃ τὴν ἐνότητα αὐτοῦ.

Ὁ Κέλσος λοιπὸν κατ' οὐσίαν ὡς πρὸς τὸ ἐνιαῖον τοῦ Θεοῦ συμφωνεῖ τοῖς Χριστιανοῖς. Κατὰ τὰ λοιπὰ ὅμως σημεία τῶν πεποιθήσεων αὐτοῦ ἀφίσταται. Ὅλη ἡ πολεμικὴ αὐτοῦ δύναται νὰ περιληφθῆ ἐν ταῖς ἐπομέναις δύο ἀρχαῖς· «οἱ Χριστιανοὶ οὐδὲν νέον διδάσκουσι» οἱ δὲ πρῶτοι Ἀπόστολοι εἶχον «γνώσιν τινα τῶν συγγραμμάτων τοῦ Πλάτωνος»· ὅ,τι ἄρα ἀγαθὸν ὑπάρχει ἐν τῇ νέῃ θρησκείᾳ προῆλθεν ἐκ τοῦ Ἑλληνισμοῦ· ὅ,τι δὲ νέον φαίνεται ὅτι διδάσκει οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει. Πρὸς ὑποστήρι-

*) Ἔς ἀριθ. 46 σελ. 903—904.

ζιν δὲ τοῦ τελευταίου τούτου διίσχυρισμοῦ αὐτοῦ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἁγίων Γραφῶν.

Αἱ ἐξῆς δὲ εἶνε αἱ κυριώτεραι ἐνστάσεις τοῦ Κέλσου κατὰ ἁγίας Γραφῆς. Τὰ πρῶτα τῆς Γενέσεως κεφάλαια, ἡ διάκρισις τῶν ἡμερῶν τῆς δημιουργίας, ἡ πλάσις τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ, ἡ τῆς Εὕας ἐκ τινος πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ, ἡ ἀπάτη τῆς γυναικὸς διὰ τοῦ ὄφραος καὶ ἡ πτώσις εἶνε μῦθοι ἢ παραμύθια γραϊδίου παριστάνοντα τὸν Θεὸν ἀναξίως τῆς οὐσίας αὐτοῦ καὶ τῶν ιδιοτήτων του.

Πῶς νὰ παραδεχθῶ, λέγει, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὅτι ἐπλασεν ἐκ τῶν τῶν πλευρῶν τοῦ Ἀδάμ γυναίκα, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς ἐντολήν, κατὰ τῆς ὁποίας ὄφρις τις ἐξηγέρθη, ὅστις ἐπὶ τέλους καὶ κατίσχυσε τῆς ἐντολῆς ταύτης τοῦ Θεοῦ; ἡ διήγησις αὕτη ταπεινοῖ τὸν Θεὸν πρὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ κάμῃ αὐτὸν νὰ ὑπακούῃ.

Ἡ ἱστορία τοῦ κατακλυσμοῦ, τῆς κιβωτοῦ, τῆς περιστερᾶς καὶ τοῦ νόρακος εἶνε μῦθοι παιδαριώδεις συντεταγμένοι κατὰ μίμησιν τῶν μύθων τοῦ Δευκαλιωνος, ὁ μῦθος τοῦ πύργου τῆς Βαβέλ ὁμοιάζει πρὸς τὸν μῦθον τοῦ Ὄπου καὶ τοῦ Ἐφιάλτου· τὸ συναξάριον τῶν Σαδῶμων καὶ Γομόρρων ἀντιγραφὴ τοῦ μῦθου τοῦ Φαέθωνος· Χλευάζει τὴν ἐχθρὰν τοῦ Κάιν καὶ Ἀβελ, τοῦ Ἡσαῦ καὶ τοῦ Ἰακώβ πρὸς πλουτισμὸν αὐτοῦ παρὰ τῷ Λάβαν τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰωνᾶ καὶ τοῦ Δανιήλ· οὕτω λοιπὸν ἐν τῷ πρῶτῳ κατὰ τῆς Ἀγ. Γραφῆς βιβλίῳ τοῦ Κέλσου ἀπαντῶμεν τὰς κυριώτερας ἐνστάσεις, τὰς ὁποίας ἀκούομεν καὶ σήμερον ἐπαναλαμβάνομενας κατὰ τῆς Γενέσεως.

Βιαιότερον ὅμως ἐπιπίπτει κατὰ τῆς Κ. Δ. Παρμωρῶναι τὴν ἱστορίαν τοῦ θεανθρώπου μέχρι τοῦ γελίου.

Μῦθόν τινα σκανδαλώδη στρατιώτου τινὸς περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ περιεσφαινομένη μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων δανείζεται παρ' αὐτῶν καὶ διατυπώνει ὡς γεγονός. Εἰς τοιαύτας ἀείποτε ψευδεῖς διαδόσεις καὶ φήμας καταφεύγουσιν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ νομίζοντες ὅτι τὸ ψεῦδος δύναται νὰ κατισχύσῃ τῆς ἀληθείας. Ὁ σύζυγος τῆς μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ μαθὼν τὸ γεγονός ἀπέπεμψεν αὐτὴν περιερχομένην δὲ ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν ἐγέννησε τέλος τὸν Ἰησοῦν. Τὸ τέκνον εὗρέθη κατὰ πρῶτον ἐν μεγίστῃ ἀπορίᾳ ὑποχρεωθὲν νὰ καταφύγῃ εἰς Αἴγυπτον καὶ νὰ ἐργάζεται ἐπὶ μισθῷ πρὸς ζωάρκειαν αὐτοῦ. Ἐκεῖ ἔμαθεν ὅτι παρὰ τισιν ἐδιδάσκειτο ἡ μαγεία· προσελθὼν αὐτοῖς καὶ σπουδάζας ἀπῆρεν εἰς Ἰουδαίαν ὡς βλέπομεν. ὁ μῦθος τῆς ἀνά τὰς Ἰνδίας περιουσίας αὐτοῦ δὲν εἶχεν ἀκόμη χαλκευθῆ, οὐδὲ εἶχε συνταχθῆ ὁ ὁρμαθὸς ἐκεῖνος τῶν Ἀποκρύφων Εὐαγγελίων, ἐν τοῖς ὁποίοις ἐμορφώθη ὁ μυθικός ἐκεῖνος κύκλος.

Ἡ δύναμις τῆς τέχνης του τοσοῦτου ἐγωῖσμοῦ ἐπλήρωσεν αὐτὸν ὥστε νὰ κηρύξῃ ἐκυτὸν Θεόν. Καὶ ὅμως ἡ γέννησις του καὶ ὁ παιδικὸς βίος του πᾶν ἄλλο ἀπο-

δεικνύουσιν ἢ τοῦτο· ὁ Θεὸς δὲν φοβεῖται τὸν θάνατον καὶ δὲν ὑποβάλλεται εἰς φυγὴν.

Ἄν τῷ ὄντι ἦτο υἱὸς Θεοῦ, ὁ Πατὴρ του θὰ ἠδύνατο νὰ σώσῃ αὐτὸν τῶν ἐχθρῶν του ἐν Ἰουδαίᾳ, χωρὶς νὰ ὑποχρεωθῆ νὰ καταφύγῃ εἰς Αἴγυπτον διὰ νὰ κρυβῆ. Πᾶσαι ἄρα οἱ περὶ ὑπερφυσικῆς γεννήσεως διηγήσεις εἶνε μυθώδεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι τὴν ἀξιοπιστίαν, ὅσην καὶ αἱ περὶ Περσέως, Ἀμφίωνος, Αἰακοῦ καὶ Μίνωος.

Ὁ ἀρχηγὸς λοιπὸν τῶν νεωτέρων ὀρθολογιστῶν τῶν τῆς μυθικῆς σχολῆς λεγομένων εἶνε ὁ Κέλσος. Κρίμα τῆ ἀληθείᾳ διότι ὁ στέφανος τῆς δόξης τῶν Ῥενάν καὶ Στράους ἀποβάλλει ἐκ τῆς αἴγλης του.

Εἰς ἄλλα γεγονότα τοῦ βίου του θεανθρώπου ὁ Κέλσος ἀναφανδὸν ὑποβάλλει τὴν ἀπάτην. Ἐπιμένετε, λέγει, ὅτι ἐν τῷ βαπτίστατι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατήλθεν ἐν εἶδει περιστερᾶς. Ποῖαν ὅμως ἀπόδειξιν προσβάλλετε τοῦ θαύματος τούτου; Ποῖον ἀξιόπιστον πρόσωπον εἶνε μάρτυς αὐτοῦ; Ποῖος ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἀνεκνήρυχθη υἱὸς του Θεοῦ; Ὑμεῖς, Ὑμεῖς μόνον καὶ εἰς φίλος τῶν ὑμετέρων καταδικασθεῖς εἰς θάνατον· ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀλληθοῦς λόγου καὶ ὡς πρὸς τὸ σύστημα τῆς ἀπάτης καθίσταται ὁ πρόδρομος τῆς μετὰ ταῦτα ἀπὸ τοῦ Reimarus κατὰ τὸν ἰη' αἰῶνα Ῥουσσώ καὶ Βολταίρου τελειοποιηθείσης σχολῆς τῆς ἀπάτης.

(Ἀκολουθεῖ).

MONO VETUS.

Η ΑΘΗΝΑΪΣ.*

Ἄλλ' ὑπάρχει διαθήκη, ὡς λέγετε, ἐπανελάθεν ἡ Πουλχερία· φρονεῖς λοιπὸν δίκαιον τὸ νὰ ζητῆς ν' ἀνατρέψῃς τὴν τελευταίαν θέλησιν τοῦ πατρὸς σου, ἀκυροῦσα τὴν διαθήκην του; Ἐπειδὴ ὁ πατὴρ μου ἦτο δίκαιος, Μεγαλειοτάτη, καὶ μετὰ ἡγάπα περιπαθῶς, ἀπῆντησεν ἡ νέα, φρονῶ ὅτι ποτὲ ἐκουσίως δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τοιαύτην ἀπόφασιν, ὥστε νὰ με ἐξώσῃ τῆς ἀναλογίας μου ἀπὸ τὴν πατρικὴν μου περιουσίαν. Δὲν νομίζω λοιπὸν νὰ ἀντιπρόττω εἰς τὴν πατρικὴν θέλησιν, ἐὰν ζητῶ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης.

Θέλομεν σκεθῆν περὶ τῆς αἰτιήσεώς σας ταύτης, ἀγαπηταί μοι κυρία, καὶ θέλει ὡς ἀποδοθῆ δίκαιον, εἶπεν ἡ βασίλισσα. Ὄταν αἱ δύο γυναῖκες, προσκυνήσασαι με σέβας τὴν βασίλισσαν, ἀπεμακρύνθησαν ἀξιοπρεπῶς, ἡ Πουλχερία, καλέσασα ἕνα τῶν διαγγελέων τῆς, ὡμίλησεν εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ μυστικῶς ὀλίγα λόγια, καὶ οὗτος ἐξῆλθεν ἀμέσως ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τῶν ἀκροάσεων.

Ἦτο βαθεῖα νύξ. Ὁ ποδοβολητὸς καὶ ὁ θόρυβος τῶν ἐξερχομένων καὶ εἰσερχομένων εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν παλάτιον, εἶχεν ἦδη ἐντελῶς καταπαύσει, ἡ δὲ Ἀθηναῖς, ἥτις εἶχεν ὀδνηθῆ μετὰ τῆς θείας τῆς

*) Ἰεζ ἀριθ. 46, σελ. 904--907.

εις ένα τῶν λαμπροτέρων θαλάμων τῆς Αἰλίας Πουλχερίας, περιέμενεν ἀνήσυχος καὶ μὲ πάλλουσαν καρδίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀπροόπτου ταύτης προσκλήσεως, ὅτε ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν θάλαμον ἡ Πουλχερία καὶ προσκαλεῖ τὰς γυναῖκας νὰ πλησιάζωσι πρὸς αὐτήν. Μεγάλῃ ταραχῇ ἐκυρίευσεν ἀμφοτέρας· ἀλλ' ἡ Ἀθηναῖς ἰδίως δὲν ἠδύνατο νὰ περιστείλῃ τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας της, ἥτις ἐφαίνετο ὡς νὰ ἤθελε νὰ διασπᾶσθαι μὲ βίαν τὸ περιθῆραγμα τοῦ στόθους της. Ὅταν δὲ ἐπλησίασαν, ἡ βασίλισσα, στραφεῖσα πρὸς τὴν νέαν, εἶπε πρὸς αὐτήν φιλοφρόνως καὶ μὲ εὐμένειαν: « Ἀγαπητὴ μου Ἀθηναῖς, εὐχαριστεῖσαι νὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν περὶ ἀκυρώσεως τῆς πατρικῆς σου διαθήκης αἰτησὶν καὶ νὰ συμμεριθῆς τὴν ἐξουσίαν μου, γινομένη τοῦ ἀγαπητοῦ μου ἀδελφοῦ σύζυγος; Ὅταν ἡ Ἀθηναῖς ἤκουσε τὸν λόγον τοῦτον, ἐμεινεν ἔκθαμβος, ἀποροῦσα πῶς νὰ τὸν ἐξηγήσῃ· ἀμέσως δὲ τὴν ταραχὴν ταύτην διεδέξατο ζωηρὸν ἐρύθημα ἐπὶ τῶν παρεῶν της, καὶ ἰδρῶς λεπτὸς περιέχυσεν ὅλον τὸ δῶμά της· δὲν ἠδυνήθη δὲ νὰ δώσῃ οὐδεμίαν ἀπάντησιν. Διστάσεις βλέπω νὰ παραδεχθῆς τὴν πρότασίν μου, φιλάτῃ Ἀθηναῖς, εἶπεν ἡ Αὐγούστα· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶσαι ὀρφανὴ καὶ ἀπεφάσισας νὰ καταφύγῃς ὑπὸ τὴν σκέπην μου, ἀναλαμβάνω ἐγὼ τὴν θέσιν μητρὸς καὶ ἀποφασίζω ὅτι πρέπει νὰ ὑπακούσῃς εἰς τὴν μητρικὴν μου θέλησιν. Ἡ θεία σου θέλει βεβαίως παραχωρήσει εἰς ἐμὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ ἀπὸ τοῦδε σὲ θεωρῶ σύζυγον τοῦ ἀγαπητοῦ μοι ἀδελφοῦ καὶ βασιλίσσαν. Ἡ δὲ θεία ἐπεχείρησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας της, ἀλλ' ἀπὸ τὰ τραυλισμάτα αὐτῆς οὐδὲν νόημα ἐξήρχετο· ἡ βασίλισσα ὁμῶς ἀνεγίνωσκεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς τὸ τί ἔλεγε, ὥστε ἦτο βεβαία περὶ τῆς πλήρους ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως. Ἀσπασθεῖσα δὲ τὴν Ἀθηναίδα καὶ καλονυκτίσασα ἀμφοτέρας, ἐξῆλθεν, ὅπως ἴδῃ τὸν βασιλέα. Διότι ὅταν ἡ Πουλχερία, καταβεβληθεῖσα ὑπὸ τῆς χάριτος καὶ τοῦ πνεύματος τῆς Ἀθηναίας, ὤμιλησεν ἐπιτιθεῖσά εἰς τὸν βασιλέα περὶ αὐτῆς, καὶ τὴν παρέστησεν, ὡς λέγει εἰς τῶν ἀρχαίων χρονογράφων, «εὐστόλον, λεπτοχαρακτερον, εὐρινα, ἀσπρότάτην ὡσεὶ χιών, μεγαλόφθαλμον, ὑποκεχαρισμένην, οὐλοξανθόκομον, σεμνόποδα, ἐλλόγιμον, Ἑλλαδικὴν, παρθένον», ὁ Θεοδόσιος ἔλαβε φυσικῶς τῷ λόγῳ τὴν περιέργειαν νὰ ἴδῃ τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτὸ πλάσμα τῆς φύσεως, καὶ, ἀφανὴς ἰστάμενος ὀπίσθεν παραπετάσματος ἐν τοῖς δωματίοις τῆς ἀδελφῆς, ἀπεθαύμασε τὴν Ἀθηναίαν καὶ ἀπεφῆνατο ὅτι θέλει νὰ νυμφευθῇ αὐτήν. Ἡ Ἀθηναῖς ἐξώμωσε προθύμως τὰς πλάνας τῆς εἰδωλολατρείας καὶ δεχθεῖσα τὸ ἅγιον βάπτισμα μετωνομάσθη Εὐδοκία. Ὅπόσος δὲ χρόνος παρήλαθε πρὸς μετάστασιν αὐτῆς εἰς τὸν χριστιανισμὸν δὲν ἠξεύρομεν, οἱ δὲ Βυζαντινοὶ διηγοῦνται ὅτι τὸ βάπτισμα αὐτῆς καὶ ἡ στέψις μετὰ τοῦ Θεοδοσίου ἦσαν σύγχρονα, τὸ δὲ σύγχρονον τῶν δύο τούτων συμβάντων οὐδαμῶς δύναται νὰ ξενίσῃ ἡμᾶς. Κατὰ τὰ τότε ἐκκλησιαστικὰ ἔθιμα ἡ Πουλχερία εἰσεπονήδατο τὴν ἐκχριστιανισθεῖσαν ἐθνικὴν ὡς ἰδίαν αὐτῆς ψυχοκόρον, γνομένην ἀνάδοχος αὐτῆς, ἡ δὲ ἱεροτελεστία τοῦ βαπτίσματος ἐγένετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀττικοῦ, τοῦ καὶ

κατηχήσαντος αὐτήν. Συνεζεύχθη δὲ ἡ Ἀθηναῖς μετὰ τοῦ Θεοδοσίου ὑπὸ τὸ ὄνομα Αἰλία Εὐδοκία τῇ 7 Ἰουνίου τοῦ 421 ὑπὸ τοῦ καὶ τὸ βάπτισμα αὐτῆς τελέσαντος πατριάρχου. Ἀλλὰ τὰ ἐπιθαλάμια, τὰ προσενεχθέντα ὑπὸ τῶν ἐμπνευσμένων αὐλικῶν ποιητῶν τοῦ Βυζαντίου εἰς τὸ νεαρὸν αὐτοκρατορικὸν ζεῦγος, τὸν Θεοδόσιον καὶ τὴν Εὐδοκίαν ἀπωλέσθησαν ἅπαντα δυστυχῶς. Οὐδένα ἔχομεν αὐτόπτην ἐξεικονίζοντα ἡμῖν τὴν καταπληκτικὴν λαμπρότητα τῆς γαμπλίου πομπῆς, τὰς σειρὰς ὠραίων κυριῶν τῆς αὐλῆς, τὰ ποικιλόχροα πλήθη τῶν θεραπόντων, τὰς μεγαλοπρεπεῖς πομπὰς τοῦ κλήρου, τῆς συγκλήτου, τῶν ἐν τέλει, καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Βυζαντίου. Οὐδεὶς περιέγραψεν ἡμῖν τὴν κατάμεστον πολυτιμῶν λίθων, ὑπὸ κάλλους δὲ καὶ χάριτος ἀαστράπτουσαν αὐτοκρατορικὴν νύμφην, οὐδὲ ἐδειξεν ἡμῖν τὴν ἐκφρασὶν τῆς εὐδαιμονίας ἢ τὰ δάκρυα τῆς συγκινησεως, οὐδὲ ἀφηγήθη τὰς μυσθώδεις ἐορτὰς ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ παλατίῳ, ὧν ἀφορμὴ ἦτο ἡ καλλισύμφυτος θυγάτηρ τοῦ φιλοσόφου Λεοντίου. Οἱ δὲ χρονογράφοι ἀναφέρουσι μόνον ξηρῶς καὶ διὰ βραχέων, ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις ἐώρτασε πανηγυρικώτατα καὶ λαμπρότατα τοὺς αὐτοκρατορικοὺς γάμους διὰ δημοσίων θαυμάτων καὶ ἱπποδρομιῶν.

Ἐν εἰς 422 ἡ Εὐδοκία ἐγέννησε θυγάτριον. Τὸ παιδίον τοῦτο, λαβὸν ἐν τῷ βαπτίσματι τὰ ὀνόματα Λικινία Εὐδοξία, ἐμελλέ ποτε νὰ ὑποστῇ τύχας οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν τῆς μητρὸς περιπετιώδεις. Τότε μόνον ἡ Πουλχερία ἀπένευε τῇ Εὐδοκίᾳ τὸν τίτλον τῆς Αὐγούστινης. Ἐν τῷ μεταξύ οἱ ἀδελφοὶ τῆς αὐτοκρατείας, ἀκούσαντες τὴν παράδοξον αὐτῆς τύχην, ἐκρύβθησαν, φοβούμενοι μήπως ἐκδικηθῇ αὐτούς· ἀλλ' ἐκείνη, ἀναζητήσασα αὐτούς, ἀνύψωσε τούναντιον εἰς τὰ ὑπάτα τῶν ἀξιωματίων. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιορῇ τιμῆς καὶ δόξης ἀφικομένη καὶ ἐν ἀπλέτῳ εὐδαιμονίᾳ ἐντρυφάσα ἡ Εὐδοκία ἐπὶ πολλοὺς ἐνιαυτούς, οὐδ' ἐφαντάσθη κἄν ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὰ δημοσία πράγματα, ἀφεῖσα εἰς τὴν ἀνδραδέλφην της Πουλχερίαν τὸ δυσχερὲς τοῦτο ἔργον. Διὰ τῶν τρόπων ὁμῶς αὐτῆς καὶ τῆς παιδείας, καὶ πολλῶν ποιητικῶν αὐτῆς συγγραφῶν συνετέλεσε πολὺ εἰς τὸν ἐξελληνισμὸν τοῦ Βυζαντίου. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἔπαυσεν ἀγαπᾶν αὐτὴν τρυφερότατα, καὶ μετὰ τὸν γάμον τῆς δεκαπενταετοῦς θυγατρὸς αὐτῆς Εὐδοξίας τελεσθέντα ἐν Κωσταν)πόλει τῇ 29 8)βρίου τοῦ 437 ὑπὸ τοῦ τότε πατριάρχου Προκόλου, μετὰ τοῦ Βαλεντινιανοῦ, δεκαοκταετοῦς τὴν ἡλικίαν καὶ αὐτοκράτορος τοῦ δυτικοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Εὐδοκίαν ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἵνα ἐκπληρώσῃ εὐχὴν, ἣν πρὸ καιροῦ ἠύχετο, τοῦ νὰ δηλώσῃ, διὰ τῆς προσκυνήσεως τοῦ ἁγίου τάφου, πρὸς τὸν Θεόν, τὸν δωτήρα πάσης χάριτος, τὴν θερμὴν αὐτῆς καὶ τοῦ συζύγου εὐγνωμοσύνην.

Ἡ Εὐδοκία μετὰ τὸν γάμον τῆς θυγατρὸς της Εὐδοξίας, ἥς ἡ ἀσυνήθης καλλονὴ διελαλεῖτο καὶ ἐν τοῖς χρόνοις ἀκόμη τοῦ Προκοπίου, εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἰδίας αὐτῆς τύχης· ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ρωμαϊκὸν θρόνον, ἐνῶ αὐτὴ ἦτο αὐτοκράτειρα τοῦ Βυζαντίου· Ἀλλὰ τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην ἐξηγόρασε διὰ τοῦ

χωρισμοῦ τοῦ μόνου αὐτῆς τέκνου, ὅπερ δὲν ἐπα-
νεῖδε πλέον τὴν μητέρα!

Κατὰ τὴν ἀνά μέσον τῆς Ἀνατολῆς ὁδοιορίαν
ταύτην, διελθοῦσα διὰ τῆς Ἀντιοχείας, ἀπέδειξεν ὅτι
δὲν εἶχε ἀπομονώσει τὴν ὡραία τέχνην, ἣν εἶχε δι-
δαχθῆ ἔν τῃ τῶν σοφιστῶν σχολῇ τῶν Ἀθηναίων, ἀλ-
λά, αὐτὴ ἢ αὐτοκράτειρα τοῦ Βυζαντίου, ὑπέστη
δημοσίαν δοκιμασίαν τῆς Ἑλληνικῆς αὐτῆς εὐγλωτ-
τίας. Συνήγαγε διλονότι τοὺς πολίτας τῆς Ἀντιο-
χείας ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, καθήμεν ἢ ἐπὶ βασιλι-
κοῦ θρόνου ὀλοχρῶσιν καὶ διαλίθου, ἀπήγγειλε λό-
γον ἐγκωμιστικὸν εἰς τὴν διάσημον ἐκείνην πόλιν,
ἥτις ἐξένιζεν αὐτήν, ἐν ἣ ἔναυλος εἰσέτι ὑπῆρχεν ἢ
τοῦ Χρυσοστόμου φωνῇ. Προῦκάλεσε δὲ τὸν ἐνθουσι-
ασμὸν τῶν Ἀντιοχέων, ὅτε, καταλαμβάνομένη ὑπὸ
τοῦ ὑπερηφάνου αἰσθήματος ὅτι ἦτο Ἑλληνὶς καὶ
Ἀθηναία, ἐπεράτωσε τὸν λόγον διὰ τοῦ ὀμηρικοῦ
ἐκείνου ὁμήρου :

Ἰμετέρης γενεῆς τε καὶ αἵματος εὐχομαι εἶναι

Οἱ δ' Ἀντιοχεῖς τοσοῦτον εἶχον καταγορευθῆ
ὑπὸ τῆς μελιρροῦτος ἑλληνικῆς εὐγλώτιας καὶ χάρι-
τος τῆς αὐτοκρατείας, ὥστε ἐψήφισαν αὐτῇ τὴν
ἀνιδρῶσιν χρυσοῦ μὲν ἀνδριάντος ἐν τῷ βουλευτηρίῳ,
χαλκοῦ δὲ ἐν τῷ μουσεῖῳ. Ἀμφότεροι δ' οὗτοι οἱ ἀν-
δριάντες ἐσώζοντο ἐτι κατὰ τὸν ἔσδομον αἰῶνα, ἐν
ῷ τόπῳ ἐστήθησαν.

Ἡ Εὐδοκία ἐπλήρωσε τὴν πρωτεύουσαν τῆς Συ-
ρίας διὰ πολλῶν δειγμάτων τῆς εὐνοίας αὐτῆς. Τῇ
εἰσηγήσει αὐτῆς λέγεται, ὅτι ὁ Θεοδόσιος πῦρυνε τὰ
τείχη τῆς πόλεως μέχρι τῆς πύλης Δάφνης. Τῆς δὲ
πύλης ταύτης ἐχρῶσσε τὰ χαλκὰ θυρόφυλλα κατὰ
τὸ πρότυπον τῆς ἐν Κωνσταντινίᾳ Χρυσῆς πύλης.
Διαταγῇ δ' αὐτοῦ ἐκτίσθη ἐν Ἀντιοχείᾳ ὑπὸ τοῦ
στρατηγῆ τῆς Ἀνατολῆς Ἀνατολίου μεγαλοπρεπῆς
βασιλικῆς, ἐν ἣ ἰδρῶθησαν οἱ ἀνδριάντες τοῦ αὐτο-
κράτορος καὶ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Βαλεντινιανοῦ.
Ἀνακοδόμησε δὲ καὶ τοὺς λουτροῦνας, τοὺς κτισθέν-
τας ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἀρκαδίου.
Ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ ἡ Εὐδοκία ἐκόσμησε διὰ πλουσιῶν
δώρων πάσας τὰς πόλεις, δι' ὧν διήλθε κατὰ τὸν
πλοῦν αὐτῆς.

Εἰς τὸν ἅγιον τάφον, διὰ τῶν εὐεργεσιῶν αὐτῆς
καὶ τῶν εὐλαδῶν ἰδρυμάτων ὑπερέβαλε τὴν μεγαλο-
δορίαν καὶ αὐτῆς τῆς ἁγίας Ἐλένης· ἐπανακάμψασα
δὲ εἰς Κωνσταντινίαν ἐκόμισεν εἰς αὐτὴν πλείστα
ὄσα ἐκ τῆς ἁγίας ἐκείνης χώρας ἱερὰ κειμήλια. Ἀλ-
λά τότε ἢ πρότερον ἀδιακόπως προαγομένη τύχη
αὐτῆς ἤρξατο νὰ λαμβάνῃ τὴν ἐπὶ τὰ ἐναντία τρο-
πὴν. Ἡ Εὐδοκία, μὴ ἀρκουμένη, ὡς φαίνεται, εἰς
τὰς τιμὰς, ὄσων ἠξιώθη, καὶ ἀπομονώσα τὸ τί ὤ-
φειλε τῇ Πουλχερίᾳ, ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ τὴν διε-
ξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων τοῦ κράτους, ἴσως ἐνεκα
τῶν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει εὐρισκομένων τότε
θεολογικῶν ζητημάτων. Ἡ αὐτὴ διηρέθη ἐντεῦθεν
εἰς δύο ἀντίθετα στρατόπεδα, ὑπερίσχυσε ὅμως με-
τ' οὐ πολὺ ἢ Πουλχερία· ὁ δὲ θάνατος τοῦ μαγί-
στρου Παυλίνου καὶ ἡ καθαιρεσις τοῦ ἐπαρχοῦ τῆς
πόλεως Κύρου, ἀπέδειξαν εἰς τὸ δημόσιον, ὅτι ἡ εὐ-
νοία τῆς Εὐδοκίας δὲν ἦρκει νὰ προστατεύσῃ οὐδὲ
τοὺς πιστοτέρους αὐτῆς φίλους.

Ἡ πρὸς τὸν ἐπαρχὸν εὐνοία τῆς Εὐδοκίας ἦτο, τῇ

ἀληθείᾳ, καθ' ὅλα δεδικαιολογημένη. Ὁ Κύρος ἦτο
ἀνήρ ἐγκρατῆς πάσης ἑλληνικῆς παιδείας καὶ δρα-
στήριος διοικητικὸς ὑπάλληλος. Αὐτὸς καταλύσας
τὸ πρὸς τὴν ξηρὰν τεῖχος τοῦ Βυζαντίου, καὶ εὐ-
ρύνας πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τὴν περιοχὴν τῆς πρω-
τευούσης, ἀκοδόμησε ἕτερον τεῖχος ἐντὸς ἡμερῶν
ἐξήκοντα. Ὁθεν ὁ δῆμος, ἐκπεπληγμένος ἐπὶ τῷ τά-
χει καὶ τῷ κάλλει τοῦ ἔργου, ἀνεβόησεν ἐν τῷ ἱππο-
δρομίῳ, παρόντος τοῦ βασιλέως· «Κωνσταντῖνος ἐκ-
τίσε, Κύρος ἀνεπέσεν». Ἐντεῦθεν ὠφελούμενοι οἱ
ἐχθροὶ τῆς Εὐδοκίας, ἥτις διὰ τὸν ἑλληνισμὸν μά-
λιστα αὐτοῦ εὐνοεῖ τὸν ἄνδρα, παρέστησαν τὸ γε-
γονὸς εἰς τὸν Θεοδόσιον ὑπὸ τὴν συμφύρουσαν αὐτοῦ
μορφήν· ὅθεν καθαιρεῖται ὁ Κύρος, δημεύεται ἡ πε-
ριουσία αὐτοῦ, καί, — χαρακτηριστικώτατον τοῦτο
τῶν τότε κυβερνητικῶν καὶ κοινωνικῶν ἠθῶν —, ἀ-
ποκαρεῖς χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Σμύρνης.

Τὸ δὲ κάλλος τοῦ μαγίστρου Παυλίνου ἔδωκε νὰ
ὑπονοηθῆ ὅτι ἐτιμωρήθη ὡς ἐνοχος τρυφερωτέρου
τινος αἰσθήματος τῆς βασιλίδος πρὸς αὐτόν. Ὁ-
πωδῶποτε αὐτῇ, ἅμα πεισθεῖσα ὅτι ἀπέλασε τὴν
ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν τοῦ Θεοδοσίου ἐξήτησε καὶ
ἐλαβε τὴν ἄδειαν ν' ἀπελθῇ τὸ δεύτερον εἰς Ἱεροσό-
λυμα. Ἀλλ' ὁ φθόνος τῆς Πουλχερίας κατεδίωξε τὴν
βασιλίδαν καὶ μέχρι τῶν ἁγίων αὐτῶν τόπων. Ὁ κό-
μης Σατουρνικός διετάχθη νὰ θανατώσῃ δύο ἱερωμέ-
νους, φιλτάτους τῆς Εὐδοκίας· ἡ δὲ ἀντεξεδικηθῆ,
θανατώσασα τὸν κόμην· καὶ ἡ ὑπερβολὴ αὐτῆ τῆς
ἀγανακτικῆς ἔδωκε πάλιν ἀφορμὴν εἰς νέας κατ'
αὐτῆς ἀσέμνους κατηγορίας. Τότε ὁ βασιλεὺς Θεο-
δόσιος ἢ μᾶλλον ἢ Πουλχερία, ἀπεστέρησαν πάσης
βασιλικῆς τιμῆς τὴν Εὐδοκίαν, ἥτις διήγαγεν ἦδη
ἐν ἐξορίᾳ, καὶ περὶ εὐλαβῆ ἀσχολουμένη ἔργα, ἐκ-
καίδεκα εἰσέτι ἐνιαυτούς. Ἀφοῦ δὲ ἐδοκίμασεν ἀπά-
σας τὰς μεταβολὰς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἢ θυγά-
τηρ τοῦ φιλοσόφου Λεοντίου ἀπεβίωσεν εἰς Ἱεροσό-
λυμα κατὰ τὸ 59 τῆς ἡλικίας ἔτος, διαμαρτυρομένη
μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς ὅτι οὐδέποτε ὑπερέβαλε
τὰ ὄρια τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὸν σύζυγον καθή-
κοντος.

Ἀλλὰ καίτοι μακρὰν τῆς Κωνσταντινίως τελευ-
τήσασα, διὰ τῆς ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐπὶ τοῦ θρόνου
διατριβῆς συνετέλεσεν οὐ μικρὸν εἰς τὴν ἐν ταῖς ἀ-
νωτέραις σφαίραις διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν τρό-
πων καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Τοιαῦτα ἐν ὀλίγοις καὶ αἱ περιπέτειαι τοῦ βίου
τῆς Ἀθηναίδος. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἢ εἰκῶν τῆς πε-
ριωνύμου Ἀθηναίας περιήλθεν εἰς ἡμᾶς λίαν ἀσα-
φῆς ὡς βυζαντικὸν μωσαϊκόν, ἠγασρωμένον ὑπὸ
τοῦ χρόνου, ἐξ οὗ ἐξέπεσον πολλὰ λαμπρὰ ψηφίδια.

Ν. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Χρονικά σημειώματα τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ.

2. — Ἐσῶθεν τοῦ ναοῦ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κίονος ἀναγινώσκονται τάδε :

« † Ἐσσυφατίσθη ὁ πάνσεπτος καὶ θεῖος ναὸς οὗτος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου διὰ συνδρομῆς καὶ δαπάνης τοῦ καπετὰν Ἀναστάση καὶ καπετὰν Δημήτρη ἀπὸ τὴν νῆσον Σκόπελον καὶ Τρίκερη ».

Τὸ κωδονοστάσιον τοῦ ναοῦ τούτου φκοδόμηται βραδυτέρων. Ἐνεκα δὲ τοῦ ὕψους ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφὴ εἶναι δυσανάγνωστος. Τῷ δὲ 1851 ἀνηγέρθη τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων. Μέχρι δὲ τοῦ 1892 ἓνα μόνον ναὸν ἐκέκτητο ἡ πόλις τοῦ Ἀλμυροῦ καθεδρικόν. Τῷ δὲ 1892 ἡ ὀθωμανικὴ κοινότης ἐδωρήσατο τῇ ὀρθοδόξῳ κοινότητι ἴδιον κτῆμα, κείμενον ὀπισθεν τοῦ πρώην Διοικητηρίου ἐν αὐτῷ ἀνευρέθη ἀρχαῖος ὀρθογώνιος λίθος ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, φέρων γεγλυμμένον ἀπλοῦν σταυρὸν καὶ τὰ γράμματα :

3. — IC
 † CO'C NAO'C STOC ΘΕΙΕ ΝΑΕ' KṂ
 OΠOIH-ENAPXHC HIXAHL BEΛECTINOC
 Σὸς ναὸς οὗτος, θεῖε ναὶ Κυρίου,
 Ὁ Ποιμενάρχης Μιχαήλ Βελεστίνου.

XC
 ΔΟΜΗΤΟΣ
 CVNOΔ
 Δομητός
 συνοδ

Ἡ προκειμένη ἐπιγραφὴ ἐδημοσιεύθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ Bulletin de Correspondance Hellénique (τομ. XV, p. 565. n° 4.). ἐσφαλμένως δ' ἐγράφη ἐκεῖ ἀντὶ ΔΟΜΗΤΟΣ, ΑΟΜΔ, διότι τὸ πρῶτον στοιχεῖον δὲν εἶναι Α, ὡς κακῶς πρὶν εἶχον ἀναγνώσει, ἀλλὰ Δ, ἔχον προεκτεταμμένα τὰ σκέλη, ὡς παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς εἶθισται, οἷον : Α. Τὸ δὲ ἐνδιαφέρον ἐκ ταύτης εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ ἐπισκόπου Βελεστίνου Μιχαήλ. Πότε ἦν ὁ Βελεστίνος ἐπισκοπῆ; ἀγνωστον. Ἐκ ταύτης τῆς ἐπιγραφῆς δηλοῦται ὅτι ὁ Ἀλμυρὸς ὑπήγετο εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Βελεστίνου.

4. — Ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπεζῆς ἐξ ἀρχαίου ὀρθογωνίου λίθου τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀναγινώσκειται ἡ ἐπιγραφὴ :

ΤΗ, 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1892.
 ΧΡΙΣΤΩ, ΣΩΤΗΡΙ
 ΚΑΙ ΤΩ, ΑΓΙΩ, ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΙ
 ΔΗΜΗΤΡΙΩ, ΤΩ, ΜΥΡΟΒΛΗΤΗ, ΟΙ
 ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΤΟΙΚΟΙ ΑΛΜΥΡΟΥ
 ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΟΝΤΩΝ ΦΙΛΟΤΙΜΗΣΑΜΕ
 ΝΟΙ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΑΝΕΘΗΚΑΝ
 ΟΠΩΣ ΕΧΟΙΕΝ ΚΑΤΑ
 ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ ΤΩ, ΘΕΩ, ΘΡΗΣΚΕΥΕΙΝ

*) Ἴδε ἀριθ. 46, σελ. 915—917.

ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ
 ΕΝ ΕΤΕΙ ΛΩΒ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΚΣ

Ἐν τὸς δὲ τοῦ τοίχου ἐγράφη ἢ αὐτὴ ἐπιγραφὴ ἐν Θεσσαλικῷ ἰδιώματι, ἣτις προῶρισται νὰ χαραχθῇ ἐν τῷ νῦν ἀνεγερθησομένῳ καθεδρικῶναῳ τοῦ ἁγ. Δημητρίου.

Χριστοὶ Σουτεῖρι

καὶ τοὶ ἅγιοι μεγαλομάρτυρι [Δαματριοί, τοὶ Μυροβλήτῃ] οἱ κατοικέοντες καὶ μετοικέοντες ἐν τῇ πόλει τοὶ Ἀλμυροὶ] ἐς τοῦν ἐνεόντου φιλοτιμησάμενοι τὸν ἱερὸν] ὀνεθείκαεν ὅσκα ἔχοιεν κατὰ πάτρια τοὶ θεοὶ θρῆσκευέμων. Ἀρχιερατεύοντος ἐν Λαρίσῃ Νεοφύτου. (ἢ αὐτὴ χρονολογία).

5. — Κουρφαλί. — Ναὸς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Ἐπὶ τῆς θύρας δεξιὰ τῷ εἰσιόντι

« 1843 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 25. »

Ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου.

† « Ὁ Πανσεβάσμιοι καὶ θεῖος ναὸς οὗτος τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου ἀνηγέρθη διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδων τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τοῦ χωρίου Κουρφαλίου, ἀρχιερατεύοντος τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἡμῶν ἐν Ἀλμυρῷ κύρ. κύρ. Ἰωακείμ. Ἐν ἔτει σω(τηριῶ) ΛΩΜΓ' (1843) Ἰανουαρίου 25 ».

6. — Αἰθίνιον. — Ναὸς τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους μετὰ κωδοναστασίου.

† « Ἀνηγέρθη ἐκ βόθρων ὁ πάνσεπτος καὶ θεῖος ναὸς οὗτος τοῦ ἐν ἁγίοις Πα(τρὸς) ἡμῶν Χαραλάμπους, ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ διὰ συνδρομῆς, κόπου τε καὶ μόχθου τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τοῦ χωρίου Αἰθίνιου τοῦ Ἀλμυροῦ, ἀρχιερατεύοντος Ἀλμυροῦ τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κυρίου κυρίου Ἰωακείμ ἐν ἔτει σωτηριῶ 1831 ».

Ἀμφότερα αὗται αἱ ἐπιγραφαὶ μνημονεύουσι τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐπισκόπου Ἀλμυροῦ Ἰωακείμ, ἀποβιώσαντος τῷ 1844 ἐν Ἀλμυρῷ. Ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ μαρμαρίνη πλάξ ἔχει τὴν δε τὴν ἐπιγραφὴν.

« Ὑπὸ τὸ μάρμαρον τοῦτο κεῖται ὁ γέρον Ἰωακείμ Ζητουρίου ἀπὸ μεγάλα Βραγινὰ τῶν Ἀγράφων, ἀρχιερατεύσας εἰς τὸ μείναν τῆς ἐπαρχίας του μέρος Ἀλμυρὸν καὶ Κοκὸσε χρόνους δώδεκα. Ἐν Ἀλμυρῷ 1844 ».

Τοῦ αὐτοῦ σφίζεται καὶ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Κουτζιάμπασην Κωφῶν, ἀνευρεθεῖσα ἐν τινι Εὐαγγελίῳ.

« Κύριε Νικόλα Κουτζιάμπάση τοῦ χωρίου Κωφούς, εὐχόμεθ' ἄ σε πατρικῶς! Κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Δερβέναγα Ρακῆπ ἐφέντη Βῆσσιαρη ἐκμάμαμεν ἀφορεστικὰ δι' ὅλα τὰ χωρία, ὡς εἶναι γνωστόν σας, ἐκ τῶν ὁποίων στέλνομεν ἐν καὶ διὰ τὸ χωρίον σας· λοιπὸν νὰ προστάξῃτε διὰ νὰ διαβαστῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτὰς τὰς τρεῖς ἡμέρας ὅπου εἶναι ἑορταί· ἔτζι κἄμετε.

Ἐκ τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας Ξενιάς τῇ 15 Ἰανουαρίου 1844.

† Ὁ Κοκουσίου καὶ Ἀλμυροῦ Ἰωακείμ.

εὐχέτης σου»

Φαίνεται, ὅτι ἡ ἐπαρχία Ἀλμυροῦ πρὸ τοῦ 1832 ὑπήγετο εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Λαμίας, ἀπὸ πότε ὅμως; ἀπὸ δὲ τοῦ 1832 μέχρι τοῦ 1844 ἡρχιεράτευεν εἰς τὸ μεῖζαν τῆς Ἐπαρχίας τοῦ μέρους Ἀλμυρὸν καὶ Κοκκόσιον πρὶν Ζητουνίου Ἰωακείμ. Διὰ τὸ ὅτι Ἰωακείμ ἀπεσύρθη εἰς Ἀλμυρὸν ἐκ τῆς ἑδρας του; ἀγνοούμεν. Γνωρίζομεν μόνον, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωακείμ προέτειναν οἱ κάτοικοι ὡς ὑποψήφιον διάδοχον ἐκεῖνου τὸν ἐπιζῶντα ἤδη ἡγούμενον τῆς Μονῆς Ξενίας Γαβριήλ, ἀποποιηθέντα ν' ἀνταλλάξῃ τὴν ἡγουμένην πρὸς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα. Ἐκτοτε, κατὰ τὸν Ἀραβαντηνὸν (Χρονογρ. Ἡπείρου τόμ. Β') ἡ Ἐπαρχία Ἀλμυροῦ κατὰ τὸ 1854 ὑπήγετο εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Θαυμακοῦ. Βραδύτερον δὲ ἠνώθη τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Λαρίσης, ἧς ὁ μητροπολίτης διὰ λόγους ἰδιοτελείας παρεκώλυσε τὴν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐγκατάστασιν νέου ἐπισκόπου. Ἐξακολουθεῖ λοιπὸν κατ' αὐγουστον ἐκάστου ἔτους νὰ ἐπισκέπτηται καὶ τὴν πόλιν Ἀλμυροῦ, τελῶν ἐν αὐτῇ ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν καὶ εὐλογῶν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ.

Ἐν τῇ προμετωπίδι ἐκκλησιαστικοῦ τινος βιβλίου ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου εὐρισκομένου ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς.

«Ἐτος 1880. Κάνο ἐνθήμιση ὅτι ὅταν πέθανη ὁ μακαρίτης Δ: Ἀργυρόπουλος 1878 ἄφσε στὴν ἐκκλησίαν τῶν μῆλων στὴν Κεφάλωση τὸ δικό του νὰ ἦναι χτίμα τσ' Ἐκκλησίας καὶ ἐνικιάσαμεν εἰς τὸν Νικόλα Βούργαριν διὰ λίρας χρυσᾶς πραγματικᾶς 111 ἀριθ. 111».

30 Ὀκτωβρίου.

Ἡ σημείωσις αὕτη ὅσῳ νέα καὶ ἀτελής καὶ ἐὰν εἶναι, εἶναι ἡμῖν μεγίστου ἐνδιαφέροντος ἀξία, ἅτε σχετιζομένη πρὸς τι ἐπίσημον συμβόλαιον ἐκμισθώσεως τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου ὑδρομύλου ἐν τῇ Κεφαλῶσει, κτήματος τοῦ ἀειμνήστου Δ. Ἀργυροπούλου, δωρηθέντος διὰ διαθήκης κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ (τῷ 1878) εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, καὶ κατόπιν ἀπαλλοτριωθέντος ὑπὸ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, καὶ κατεχομένου νῦν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Τριανταφύλλου Δ. Ἀργυροπούλου. Δι' αὐτοῦ καταδείκνυται κατὰ πόσον οἱ κάτοικοι Ἀλμυροῦ τιμῶσι τὰ καλὰ καὶ ἀγαπῶσι τὴν πατρίδα των· ἔχει δὲ ὧδε:

«Οἱ ὑποφαινόμενοι ἀφ' ἐνὸς ἔφοροι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὁ Στέριος Σαμαρᾶς καὶ Νικόλαος Ντισιάφας καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Νικόλαος Τόλης ἐσυμφώνησαν τάδε:

Οἱ πρῶτοι ἔχοντες ἰδιοκτησίαν τὸν εἰς Κεφάλωση μύλον παραχωροῦσι μὲ τὸ ἐνόμιον αὐτὸν εἰς τὸν δεῦτερον ἐπὶ ἓν ἔτος ὁλόκληρον ἀπὸ σήμερον, δηλ. ἀπὸ 26 Ὀκτωβρ. 1880 μέχρι τοῦ 26 Ὀκτωβρ. 1881 ὁγδοήκοντα ἓν, διὰ λίρας Τουρκίας χρυσᾶς 111 ἡτοι ἑκατὸν ἑνδεκα, αἵτινες θὰ πληρώνωνται κατὰ μῆνα τὸ ἀνάλογον καὶ ὅταν ἐπέλθῃ ἀργοπορία εἰς τὴν πληρωμὴν θὰ πληρώνηται καὶ ὁ τόκος αὐτῶν· ἡ δὲ πληρωμὴ θὰ γίνηται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν κύριον Ἀριστείδην Ἀργυρόπουλον, μετὰ τοῦ ὁποίου ἔπειτα οἱ ἰδιο-

κτῆται θὰ συνεννοῶνται· ὁ δεῦτερος ἀνεδέχθη νὰ διορθώσῃ καὶ τὰς πέτρας τοῦ μύλου, τὴν καρούταν καὶ φτερωτὴν, τῶν ὁποίων τὰ ἡμερομίσθια καὶ ὅλη ἡ ἐργασία θὰ ἦναι εἰς βῆρος του, οἱ δὲ πρῶτοι ὑφείλουσιν, ὅταν λείψουν πέτρας διὰ τὰ λιθάρια τοῦ μύλου ὡς καὶ σανίδια καὶ ἄλλη ξυλικὴ διὰ τὴν καρούταν, νὰ τὰ ἀγοράζωσιν αὐτοὶ καὶ τὰ παραδίδωσιν ἐντὸς τοῦ μύλου εἰς τὸν δεῦτερον· προσέτι εἰς βῆρος τῶν πρῶτων εἶναι καὶ τὸ διορθῶμα τοῦ αὐλακιοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ τὸν προσεχῆ Μάρτιον, ὁ δὲ δεῦτερος ὑπόσχεται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ διορθώσῃ καλῶς τὸν μύλον, ὥστε νὰ ἐβγάξῃ περισσότερον τῶν 50 Σταμπολίων σιτάρι τὸ ἡμερονύκτιον καὶ ὅχι ὀλιγώτερον, ἄλλως τε εἶναι ὑπεύθυνος εἰς τὴν ἐκ νέου ἐπισκευὴν αὐτοῦ, ἐννοούμενα τὰ ἐξοδα εἰς βῆρος του. Ἐγένοντο δύο ἕμισα διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀλμυρός, 26 Ὀκτωβρίου 1880.

Καθὼ ὁ ὑποφαινόμενος ἐγγυῶμαι δι' ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Νικολάου Τόλη καθὼς καὶ διὰ τὴν ὁλοσχερῆ ἀπόδοσιν χορημάτων μέχρι τελείας ἐξοφλήσεως τοῦ παρόντος ἐγγράφου· αὐθημερόν.

I. Γιαννόπουλος.

Οἱ συμβαλλόμενοι

Ἄ. Οἰκονομίδης Ν. Τσιάφας
Στέριος Σαμαρᾶς Δ. Βαλαμουτόπουλος
Ν. Τόλης μυλωθρός.

Ὅπισθεν τοῦ προκειμένου ἐγγράφου φέρεται τουρκιστὶ δίστιχος σημείωσις ἐξοφλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπιτετραμμένου ὑπαλλήλου τῆς διοικήσεως καὶ σφραγίς τουρκικὴ. Δραπετεύσαντος τοῦ μυλωθροῦ ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ τὸ ποσὸν τῶν 111 λιρῶν ἐντόκως εἰς τὸν Τριανταφύλλον Ἀργυρόπουλον, ἐξακολουθοῦντα παρανόμως, καθ' ἡμᾶς, νὰ κατέχῃ τὸν ὑδρομύλον τοῦτον.

Ἐν τῇ θέσει Τσεγγέλι ὑπάρχει ναὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶ τῷ εἰσιόντι κειμένης θύρας πλάξ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἐντετειχισμένη φέρει τὴν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν δημοσιευθεῖσαν ἄλλοτε ἐν τῷ Bulletin (XIV. p. 244 n° 7 —).

+

ΜΗ
ΜΙΟΝ
ΔΙΑΤΕ
ΡΟΝΤ
ΑΙΩΑΝ
ΝΟΥ . . .
ΚΩΤΡΕ
ΒΙ

Ἐπὶ δὲ τῆς ἁγίας Τραπεζῆς ΜΝΗΣΘΗΤΙ ΚΕ
ΤΣ ΔΔΛΣ ΤΣ ΘΕΟΥ ΙΩΑΝΝΣ

Ἐν Ἀλμυρῷ.

(Ἀκολουθεῖ).

N. I. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

— Σὰς ὀρκίζομαι ὅτι θὰ σὰς δεχθῆ ! . . ἐγγυῶμαι ἐγὼ αὐτόν.

— Πῶς νὰ τολμῆσω νὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιον αὐτοῦ ;

— Θέλετε νὰ σὰς συνοδεύσω ;

— "Ω ! . . πόσον θὰ σὰς πύγνωνόμουν ! . .

Ὁ Σανδρὸν λαβὼν τὸν πῖλον τοῦ ἀπὸ τῆς ἕδρας ἐφ' ἧς εἶχεν ἀποθέσει αὐτὸν εἰσελθὼν, εἶπεν :

— Ἀγῶμεν !

Ἐξεληθόντες εἰς τὸ λιθόστρωτον τῆς ὁδοῦ, εὔρον ἀγοραῖον ὄχημα, τοῦ ὁποίου ἐπέβησαν διευθυνόμενοι εἰς τὴν ὁδὸν Λισβὼν, καὶ διερχόμενοι διὰ τῶν κεντρικωτάτων συνοικιῶν. Ὅτε ἐφθάσαν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ὁμονοίας, περιέπεσον εἰς λαβυρινθώδη συνωστισμὸν ἀνθρωπίνων ὁμάδων, ἐπιστρεφουσῶν ἐκ τοῦ Δάσους τῆς Βουλόνης, ἐπειδὴ δὲ ἡ Λουίζα, ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν ἀπερροφημένη ὑπὸ τῶν βαθέων αὐτῆς λογισμών, ὁ σοφός, ὅπως ἀποσπάσῃ αὐτήν, τῆ εἶπε :

— Δὲν βλέπετε ὅτι οἱ ὅλοι Παρίσιοι ἐξεχειλίσαν πρὸ ἡμῶν : ἂν τις ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ συναδελφῶν μου μὲ ἴδῃ πλησίον τόσον ὠραίας κυρίας, τί θὰ ὑποθέσῃ ;

— Τὰ πάντα ἐκτὸς τῆς ἀληθείας ! εἶπεν ἐκείνη· τίς θὰ ἠδύνατό ποτε νὰ φαντασθῆ ὅτι ἐκείνη ἦ τις σὰς συνοδεύει χάρις εἰς ὑμᾶς μόνον τηρεῖται ἤδη ἐν τῇ ζωῇ ! . . .

— Μετανοεῖτε ;

— Ὅχι ! ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ εἶναι τόσον ἀσθενής, ὥστε μόλις συλλαβοῦσα δριμυιάν τινα ἀπόφασιν, συναισθάνεται πάραυτα πάσας τὰς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς δυσχερείας.

Μυριοὶ δεσμοί, οὓς οὐδόλως πρὶν ὑπώπτευσεν τὴν συνέχουσι καὶ τὴν συγκρατοῦσι, πιστεύω δ' ὅτι ὅλοι οἱ αὐτόχειρες ἢ ἐνεργοῦσιν ἐν στιγμῇ ἠθικῆς ἀνευθυνίας, ἢ ἔχουσι θάρρος ὑπεράνθρωπον.

Ἐπιφορτισσοῦσα δὲ καὶ ταπεινοῦσα τὸ βλέμμα :

— Ἄλλ' ἦδη, εἶπεν, ὅτε δι' ὑμῶν διείδον τὴν σωτηρίαν, ἂν αἰθνης ἐπαναστέσω εἰς τὴν ἀγωνίαν μου. . .

Ὁ φίλος ἐσφίγηε τὴν χεῖρα αὐτῆς.

— "Ω, μὴ φοβῆσθε, ἐγγυῶμαι ὡς περὶ ἐμαυτοῦ καὶ περὶ τοῦ Δαβὶδ, τοῦ ὁποίου, καθ' ὄλον τὸ τριακοντάετες διάστημα τῆς φιλίας ἡμῶν οὐδεμία σκέψις μὲ διέλαθέ ποτε, γνωρίζω δὲ τί θὰ πράξῃ, διότι θὰ πράξῃ ὅ τι ὀφείλει. Ὑμεῖς οὐδέποτε διεισεδέσαστε εἰς τὸ ἐκλεκτὸν τοῦτο πνεῦμα, ὅπερ, ἂν ἐγνωρίζετε, θὰ ἠγαπᾶτε ἀναμφιβόλως, ἴσως διότι ἐν τῇ δειλῇ αὐτοῦ καὶ μετριόφρονι σοβαρότητι δὲν ἀπεκάλυψεν ἑαυτὸ πρὸ ὑμῶν. Παρρησιόεις τινὲς λαμβάνουσαι χώραν ἐν τῷ βίῳ, προξενοῦσι πολλάκις τὰ μέγιστα ἐν αὐτῷ δυστυχήματα. Ὁ σύζυγος ὑμῶν, μεθ' ὄλον τὴν ὑπέροχον αὐτοῦ εὐφυσίαν, εἶναι ὑπεράγαν ἀφελής, ἢ δὲ καρδία του εἶναι ἀπλῆ ὡς ἡ τοῦ παιδός· ἐὰν λοιπὸν ὑμεῖς προσεδοκᾶτε παρ' αὐτοῦ τοὺς ἀβροῦς καὶ κομψοπρεπεῖς τρόπους τῶν ἐρώτων τῆς σήμερον, ἐδοκιμάσατε βεβαίως σοβαρὰς ἀπογοητεύσεις, διότι ἐκεῖνος ἐφάνη ἐπίσης ἀνίκανος εἰς τὸ νὰ δεξιωθῆ ὑμᾶς δι' ἐκείνου ὅπερ θὰ ὀνομάσω ἀκκισμὸν, κιβδηλον λάμπην τοῦ ἔρωτος, ὡς καὶ εἰς τὸ ν' ἀπαιτήσῃ αὐτὸ παρ' ὑμῶν, διότι εἶνοι ἀνὴρ ἥκιστα μὲν ἀρμόδιος ὅπως ψυχαγωγῆσῃ γυναῖκα δι' ἱπποτισμῶν ἐπιτετηδευμένων, δι'

ἐξευρημένων χαριτοτροπιῶν, ἀλλ' ἀρμόδιώτατος τούναντιον ὅπως ἐν σοβαρῇ τινι βιωτικῇ περιστάσει καταστῆ κραταῖον καὶ ἀκράδαντον ἔρεισμα. Θὰ μοὶ εἴπατε ἴσως ὅτι αἱ σοβαρὰι περιστάσεις εἶναι σπάνια ἐν τῷ βίῳ, ἀπεναντίας δ' αἱ περιπτώσεις τοῦ ἱπποτισμοῦ, καθημέρια· ἀλλὰ φεῦ ! οἶδα σαφῶς, οὕτω θύοντες εἰς τὸν βωμὸν τῶν ἀναξίων τούτων μηδαμινοτήτων, οὕτω ἐξεφραυλίσσαμεν τέλος τὸν συζυγικὸν βίον, ἐξησθενίσσαμεν τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἐξουσίαν, ἐξεμυδενίσσαμεν τῆς γυναικὸς τὴν ἀξίαν καὶ χαλαροῦντες ὀσημέραι τοὺς οἰκογενειακοὺς δεσμούς, προσεδώκαμεν εἰς τὰ τέκνα τὴν πρὸς χειραφέτησιν κλοπαίαν εὐκαιρίαν, δι' ἧς, ἀπὸ ἐκφυλισμοῦ εἰς ἐκφυλισμὸν παρεκβαίνουσιν ὀσημέραι εἰς τὸν ἐκνευρισμὸν αἱ κοινωνία καὶ οἱ λαοὶ εἰς τὴν ἐκπτώσιν ! ἰδοῦ, εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον ἐφθάσεν ἡ Γαλλία μας σήμερον ! . . . εὐμάθεια μεγάλη, πολυτέλεια ἀθρόα, ἐπιτήδευσις ὑπερβολικὴ ! . . . ἀλλὰ, συγγνώμην ! περιέπεσα εἰς ἠθολογικὴν διάλεξιν. Βλέπετε τί εἶναι ἡ ἰσχὺς τῆς ἔξεως ; ἠγόρευσα καθ' ὄλον τὴν ἡμέραν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, καὶ ἰδοῦ, τὸ αὐτὸ πράττω καὶ ταύτην τὴν στιγμὴν. Σύγγνωτε ! οἱ ἄνδρες τῶν γραμμάτων δὲν ἔχουσι τὴν ψυχὴν κακεντρεχεστέραν κατὰ βάθος ἢ οἱ ἄλλοι, πλὴν ἀξιοῦσι τὰ πάντα νὰ ἐρμηνεύσωσιν. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι πολὺ βέβαιον τὸ ὅτι κατορθοῦσι τοῦτο πάντοτε.

Καὶ ἤρξατο γελῶν.

— Ἦρχισα τὸν λόγον ἐπαινῶν τὸν σύζυγόν σας, καὶ λήγω ἦδη κακολογῶν τὴν κοινωνίαν. Ὑμεῖς ἐκ πάντων μόνον τὸν πρόλογόν μου τηρήσατε ἐν τῇ νύκτι, καὶ ὑποβλήθητε εἰς τὸν κόπον ὅπως μελετήσῃτε τὸν Δαβὶδ· θ' ἀνακαλύψῃτε οὕτω, σὰς βεβαίῳ ἐρρωμένως, σημεῖα ἅτινα θὰ σὰς ἐκπλήξωσιν, ἀλλὰ μέχρι τότε μὴ τρέμπε, ὡς τὴν στιγμὴν ταύτην ὑπὸ τὴν ιδέαν τοῦ ὅτι θὰ παρουσιασθῆτε πρὸ αὐτοῦ.

Ἦδη τὸ ὄχημα ἔστι πρὸ τῆς αὐλείου πύλης, ἢ δὲ Λουίζα κατερχομένη μετ' ὀξείας ἀγωνίας παρετήρησεν ἐπισταμένως τὴν ἀποψιν τοῦ οἴκου τούτου, ὅστις ἦν ὁ ἴδιος αὐτῆς. Ἐν αὐτῷ οὐδὲν τὸ ἀσύνηθε· ὁ θυρωρός, ὅστις εὐρίσκετο ἐν τῷ θεωρεῖῳ ἀπεκάλυψε τὴν κεφαλὴν μετὰ τοῦ συνήθους τρόπου, ὁ δὲ θαλαμηπόλος ἀνέφξε τὴν θύραν τοῦ προδόμου λέγων :

— Ὁ κ. Περινιδὸν ἔστειλε τὸν σάκκον τῆς κυρίας καὶ τὸν ἐδώκαμεν πρὸς τὸν κέρριον.

— Καλῶς . . . ἐπέλυσεν ἐκείνη, μετὰ σφοδροτάτων παλμῶν, καθ' ὅτι ἡ ἐπιστροφή τοῦ σκεύους ἐκείνου ἀπετέλει ἀποκάλυψιν πρὸς τὸν σύζυγόν της τῶν σχεδίων, ἅτινα προηγουμένως ἀέπλασε.

— Ὁ κύριος εἶναι ἐδῶ ; ἠρώτησεν ὁ σοφός, προσβλέπων ὠχρῶσαν τὴν συνοδὸν αὐτοῦ.

— Ἐδῶ εἶναι, εἶπεν ὁ ὑπηρετής.

— Λοιπὸν θὰ προηγηθῶ ὑμῶν, εἶπεν ὁ Σανδρὸν σφίγγων τὴν χεῖρα τῆς Λουίζης καὶ κατευθυνόμενος πρὸς τὰ δωμάτια τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Καθήμενος ἐπὶ ἀνακλίντρου ὁ Δαβὶδ, οὐδ' ἐκινήθη ἀκούσας ἀνοιγομένην τὴν θύραν τοῦ θαλάμου αὐτοῦ, καθ' ὅτι ἐπειδὴ ἡ θυγάτηρ του οὐδέποτε εἰσῆρχετο παρ' αὐτῷ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, πρὸς οὐδένα ἄλλων ἐπισκέπτῃν προσεῖχεν. Ἐπὶ τοῦ γραφείου ὁ σάκκος ὃν ὁ φίλος τῷ εἶχεν ἀποστείλει εὐρίσκετο ὑπ' ὄψιν του, αἱ δὲ ἐπιστολαὶ τῆς χθὲς μηδὲ

ζως ἔτι ἀποσφραγισθεῖσαι, ἀνέμενον ἐν τῇ συνήθει θέσει αὐτῶν, τὸ πρῶτον δὲ ἦδη ἐπὶ ζωῆς του ὁ Δαβὶδ παρημέλει τὸ καθήκον τῆς ἐργασίας αὐτοῦ. Πρὸ πόσου χρόνου ἐρρέμβαζεν οὕτως: ἠγνῶει! πελιδνὴ χροιά ἐφιπλοῦτο ἐπὶ τῶν παρειῶν του, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ἐν ταῖς κόγχαις αὐτῶν ἄς ἐκοιλαινεν ἢ ἀδυσώπιτος θλίψις ἐβυθίζοντο πυρετώδεις καὶ ψλογεροί. Τί ἄρα διενσεῖτο; τὴν ψυγάδα φεῦ! . . . τοῦτο ἐδήλου ἢ συγγεκομμένα πνοή του, τὰ τρέμοντα χεῖλη, τὰ παρ' ὀλίγον ἐκρέοντα δάκρυα.

Ἐσκόρτησεν ὅτε ἡ χεὶρ τοῦ Σανδρὸν συνέλαβε τὸν κύπτοντα αὐτοῦ ὄμιον, ζωηρῶς δὲ τὴν κεφαλὴν στρέψας, καθυρθοῖσθε καὶ ὠρθῶθη εὐθυτενής. Ἀπέναντι τοῦ φίλου ἔσθη ἐπὶ στιγμὴν σιγνλός, ἔρμαιον φρικώδους ἀγωνίας, μὴ τολμῶν ὅπως ἐπερωτήσῃ ἐκ φόβου μὴ μόρσιμὸν τινα εἶδῃσιν αἰθνης ἀκούσῃ, κατανοῶν ὅτι ἢ ἔλυσίς τοῦ ἀγγελιοφόρου ἐκείνου ἐνεῖχεν ἰδιόζουσαν σπουδαιότητα.

Ἐρχεσθαι ἵνα μοὶ ἀναγγείλῃς τὸν θάνατόν της; ἀνέκραξε τέλος μετ' ἀγρίας ὀρμῆς.

— Οὐχί! ζῆ, ἠσύχασον! ἀπῆντησεν ὁ σοφός, ὅστις ἐν τῷ στεναγμῷ ὅστις διέφυγε τότε ἐκ τῆς βαρυσταλτοῦς ἐκείνου καρδίας, κατεῖδεν αὐτοστιγμῆ τὴν ἠθικὴν του κατάστασιν.

— Δυστυχῆ μου φίλε, τῷ εἶπε δι' ἕφους μεστοῦ τρυφερᾶς συμπαθείας, πόσον πικρῶς ἐβασανίσθης!

— Ἄλλ' ὀμίλει λοιπόν, ποῦ εἶναι; ὑπέλαβεν ὁ πάσχων μετὰ σφοδρᾶς καὶ σπασμώδους σχεδὸν ταραχῆς. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ μαροίππου τούτου ἀπὸ δύο ἡδὴ ὥρων μὴ ἐμβάλλει τὴν ιδέαν ὅτι νυτοκτόνησεν. . . . Ὡ! . . . ὅποιας φοβεράς, στιγμᾶς διήλθον ἀναμῆνον τὸ δυστύχημα ὅπερ ἐμάντεον! Ναί, ἐβασανίσθη πικρῶς, φίλε μου! εἶμαι ἀναμφιβόλως στυγερός ἐγκληματίας, ἂ' φεῦ ἐγεγόνουν ἄξιος τοιαύτης ποινῆς.

— Ἐπὶ τῆς γῆς βασιλεύει ἡ ἀδικία, εἶπε σείων τὴν κεφαλὴν ὁ λόγιος, ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ εὐλόγως ἐφοβείτο δὲν συνέβη, εὐτυχῶς. Ἡ τύχη μὲ ὤθησε πρὸς συνάντησιν τῆς γυναικὸς ταύτης κατὰ τὴν κρίσιν ἀκριβῶς στιγμῆν, ἐπέτυχον δὲ ὅπως τὴν ἀπομακρύνω, τὴν διαφωτίσω, καὶ τὴν ἀνασυνδέσω πρὸς τὴν ζωὴν.

Ὁ Δαβὶδ ἐρρήθη εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ.

— Σανδρὸν, πόσον ἀγαθὸς εἶσαι!

— Καὶ σὺ θὰ φανῆς τοιοῦτος, ναί;

— Τί λοιπόν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ;

— Νὰ λησμονήσῃς.

— Ὡ! τοῦτο εἶναι ἀδύνατον! ποιῶν χειρονομίαν διαμαρτυρήσεως.

— Τοῦλάχιστον νὰ φανῆς λησμονῶν.

— Πᾶν ὅτι δύναται ὁ οἶκτος, θὰ τὸ πράξω. . .

— Ἐστὼ τοῦτο εἶναι πλέον ἢ ὅσον θὰ ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ἢ ἔνοχος.

— Ποῦ εἶναι;

— Ἐδῶ.

— Τὴν ὠδηγήσας σὺ;

— Ναί, διότι περὶ σοῦ ἤμην βέβαιος.

Δάκρυα διέλαμψαν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ ἀπατηθέντος συζύγου.

— Λοιπόν, δὲν μὲ καταφρονεῖς! εἶπε δὲν μ' ἐκλαμβάνεις ὡς ἀνάνδρον διότι φαίνομαι ἐπιεικής;

Ὁ σοφὸς τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα. ἐν συγκινήσει δὲ, ἦν οὐδόλως προσεπάθει νὰ κρούῃ ἀνέκραξεν.

— Ὅχι, Δαβὶδ! σὲ ἐκτιμῶ καὶ σὲ ἀγαπῶ, διότι εἶσαι πολὺ γενναϊόφρων!

Ἐπὶ μικρὸν διέμειναν σιωπῆλοι, ἀλλ' εἶτα ὁ Δαβὶδ, ἀναδείων τὴν κεφαλὴν, οἶονεὶ ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἰδεῶν αἰτινες τὴν ἐπεδάρνον, διπυθύνθη πρὸς τὴν θύραν τῆς αἰθούσης καὶ πάραυτα εὐρέθη κατέναντι τῆς ἐπανελθούσης ψυγάδος, ἥτις, ὀρθὴ καὶ τὸν πῖλον ἔτι φοροῦσα, ἐφαίνετο ἀναμῆνουσα παρὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς ἄδειαν ὅπως μείνῃ, ἢ διαταγὴν ὅπως ἀπέλθῃ αὐτοστιγμῆ. Ὁ Σανδρὸν τότε βήματά τινα πρὸς αὐτὴν προχωρήσας, προσήγγισεν αὐτὴν πρὸς τὸν Δαβὶδ, ὅστις διὰ βραδείας φωνῆς ἀνέκραξεν.

— Ἐπράξατε καλῶς ἐπανελθοῦσα, καὶ σὰς εὐχαριστῶ.

Στραφεὶς πρὸς τὴν Λουίζαν ὁ σοφός, ἐφάνη λέγων: «Βλέπετε ὅτι δὲν σὰς ἠπάτησα», σφίγγας δὲ τὴν χεῖρα τοῦ φίλου, ἀνεχώρησε παρευθὺς.

Ὅτε ἀνῆρ καὶ γυνὴ ἀπέμειναν μόνον ἀπέναντι ἀλλήλων, αὐτὴ μὴ ὑποφύρουσα τὴν ἄνευ δίκης ἀπόλυσιν, καταληφθεῖσα δὲ καὶ πάλιν ὑπὸ μανίας τινὸς ὅπως τὰ πάντα ὁμολογήσῃ,

— Δὲν θέλω, εἶπε μετὰ ταπεινώσεως νὰ μ' ἐκλαμβάνετε κρεῖττονα ἢ ὅσον ἀληθῶς εἶμαι, διότι οὕτω πράττων, μὲ θεωρεῖτε ἐν καταστάσει ἀπελπισμοῦ καὶ οὐχὶ ἐν τῇ φυσικῇ καταστάσει μου. Ἄριστα προύφητευσάτε τὴν προῖαν! ἢ ἀπογοῖτευσίς, ἦν μοὶ ἀνηγγεῖλαιτα δὲν ἐβράδυνεν ἠδυνήθην νὰ καταμετρήσω τὸ βάθος τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγωῖσμοῦ, ἠδυνήθην νὰ κατῴω τὴν ἀπάτην τῶν ὑποσχέσεων καὶ τῶν ὑρκῶν αὐτῶν, κατεξαναστᾶσα δὲ κατὰ τῆς τόσης ἀχαριστίας, καὶ ἀπιδιάσασα πρὸς τὴν ἰδίαν μου ἀθλιότητα, μηδὲν ἐλπίζουσα παρ' ἐκείνου εἰς ὃν ἐβυστίασα τὰ πάντα, ἀπαγορεύουσα δὲ πρὸς ἐμαυτὴν τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐπᾶνοδο, οὐδαμοῦ πλέον εἶμῃ ἐν τῷ θανάτῳ εἶδον ἀσφαλὲς καταφύγιον. Ἐγγραψα πρὸς ὑμᾶς αἰτοῦσα συγγνώμην, διότι κατὰ τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην ὥραν ἐνόουν πόσον ὑμεῖς ὑπῆρξατε γενναῖοι καὶ πόσον ἐγὼ μυσάρα, παρεσκευάζομην δὲ ὅπως ἐκτελέσω τὴν ἀπόφασίν μου, ὅτε αἰθνης ὁ φίλος σας μὲ συνήντησε. Μ' ἐβεβαίωσε περὶ τῆς ἐπιεικειᾶς σας, βλέπω δὲ ὅτι σὰς γινώσκει καλῶς: ἀλλ' ἐγὼ οὐδὲν θέλω ν' ἀγνοεῖτε ἐξ ὅσων ἀπαιτοῦνται ὅπως διαμορφώσῃτε ὀριστικὴν γνώμην περὶ ἐμοῦ. Δὲν ἔδρασα ἐγκληματικῶς μέχρι τέλους, μόνον διότι δὲν ἠδυνήθην νὰ δρασῶ ἄλλως, διατελῶ δ' ἐν τῇ ζωῇ εἰ μόνον διότι ὑμεῖς οὕτω θέλετε, μόνον δ' ἔαν, μαθὼν ὅτι παρ' ἐμοῦ ἠκούσατε ἦδη, δὲν μοὶ προστάξῃτε νὰ ἐξέλθω, θὰ μείνω πλησίον ὑμῶν. Ἀποφασίσατε!

Ἐκεῖνος μηδὸλως διστάσας, εἶπε δι' ἕφους στεροῦ.

— Αἱ ἀποκαλήψεις ὑμῶν κατ' οὐδὲν μεταβάλλουσι τὴν ἀπόφασίν μου, ἢ δὲ πρὸς ἐμὲ ἀδικία σας διαμένει πάντοτε ἢ αὐτή. Πᾶν ὅτι ἔλαβε χώραν μετὰ τὴν ἐξοδὸν σας πρὸς ὑμᾶς μόνην ἀποβλέπει, πρὸς μόνην ἐνδιαφέροι. Τὴν διαγωγὴν μου ἀφ' ἑτέρου μίᾳ καὶ μόνῃ πρόνοια ὑπαγορεύει: τὸ συμφέρον τοῦ τέκνου μου. Ἡ ἀπουσία σας χάρις τῷ Θεῷ ὑπῆρξε βραχεῖα, καὶ ἐπομένως ἀγνοεῖται ὑπ' αὐτοῦ. Ἄρκεῖ τοῦτο: ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς μὴ τρέψῃτε γλυκεῖαν ἐλπίδα ὅτι

θά λησμονήσω ποτὲ τὴν ἀδικίαν τὴν ὁποίαν ἀνατιολογήτως μοὶ ἐνεποιήσατε. Ἡ συμβίωσις ἡμῶν θὰ παραταθῆ μόνον μέχρι τῆς νυμφεσσεως τῆς Κεκιλίας, διότι πρὸς εὐδαιμονίαν τῆς θυγατρὸς μας ἀπαιτεῖται ἀπαραιτήτως φαινομενικὴ τοῦλάχιστον ἁρμονία μεταξὺ πατρὸς καὶ μητρὸς, πλὴν μετὰ τὸν γάμον ἐκείνης ὑπάγετε ὑμεῖς δεξιᾷ κ' ἐγὼ ἀριστερᾷ· δι' ὧς ἡμεῖς ἀνθρωπίνως ὑπάρξετε προσωρισθῆναι τὸ διαζύγιον. Μὴ λοιπὸν καὶ ὑμεῖς μ' ἐκλαμβάνετε κρείττονα ἢ ὅσον ἀληθῶς εἶμαι, καθότι ὅλη ἡ πρὸς ὑμᾶς ἐπιεικεία μου μόνον ἐκ τῆς πρὸς τὸ τέκνον μου ἀγάπης προέκυψε· χάριν αὐτῆς καὶ μόνως φέρομαι οὕτω, μὴ εὐγνώμονεῖτε λοιπὸν πρὸς ἐμέ, ἀλλ' ἀγαπήσατε ἐκείνην πλείοτερον τοῦ συνήθους εἰ δυνατόν. Τοῦτο οὐδὲν πλέον εἶναι ἢ ἀπλῆ δικαιοσύνη πρὸς τὸ παιδίον, ὅπερ οὕτω θὰ καταστῆ εὐτυχέστερον.

Ἐταπεινώσε τὸ μέτωπον ἐκείνη καὶ ποιούσα σπμείων συναινέσεως, εἶπε :

— Θὰ ὑπακούσω.

Ε'.

Ὁ πύργος τοῦ Ἁγίου Σωτήρος, κατὰ δύο χιλόμετρα ἀπέχων τοῦ ἐν Νεβίλλη χημικοῦ ἐργαστηρίου, εἶναι παμμέγεθες ἴδρυμα ρυθμοῦ Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ', περιδοιχοῦμενον ὑπὸ περιδόλου ἐπὶ ἑκατοντακισχίλια τετραγωνικὰ μέτρα ἐκτεινομένου, καὶ τὸ ὑπερήφανον μέτωπον κατοπτρίζον ἐντὸς τῶν διαυγῶν ρεϊθρῶν τοῦ Διγρόν. Ἐπὶ πενταετίαν ἀκατοίκητος διατελέσας, ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ Ἑρβελέν, ὅστις μετ' εἰκοσιτετράωρον μόλις διάστημα ἐγκαθιδρύθη ἐν αὐτῷ μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῆς θυγατρὸς του, οἱ δὲ ἰθαγενεῖς τοῦ τόπου ἔλεγον συνήθως πρὸς ἀλλήλους «Ὁ Ἁγιος Σωτὴρ ἐκτίσθη διὰ τὸν κ. Δαβίδ». Κατ' ἀρχὰς τὸ ἐν τῷ χημείῳ διαμέρισμα τῆς διευθύνσεως ἐπήρκει εἰς τὸν Δαβίδ ὁσάκις ἐπεσκέπτετο τὸ ἴδρυμα οὐδόλως δὲ ἦτο διατεθειμένος ὅπως ἀγοράσῃ κτῆμα, ὅπερ ἡ σύζυγός του, ψυχὴ τε καὶ σώματι παρισιανή, δυσκόλως θὰ ἔστεργεν ὅπως κατοικήσῃ. Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον τῶν δεινῶν γεγονότων ἅτινα τόσφ ὀλιβερώς μετέβαλον τὸν βίον αὐτοῦ, συνῆσθάνθη ἀνάγκην ὅπως ἀπομακρυνθῆ τοῦ τόπου ἐνθα ταῦτα συνέβησαν. Ἐπόθησε τὴν μόνωσιν, συμβουλευθεὶς δὲ μετὰ τῆς Λουίζης, ἥτις συνήνεσεν ἀμέσως, ἠγόρασε τὸν πύργον ἄνευ χρονοτριβῆς.

Ἡ Κεκιλία εἶδειζε ζωηροτάτην χαρὰν ἐπὶ τῇ ἀλλαγῇ τῆς ἀστικῆς κατοικίας, ἡ παιδαγωγὸς αὐτῆς οὐδόλως ἐπίσης ἔλυπῆθη καταλείπουσα τὴν πρωτεύουσαν, ἡ δὲ μήτηρ ἐθεώρησεν ὡς ἀληθῆ παρηγορίαν τὸ νὰ μακρυνθῆ τῆς περιοχῆς ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ αἱ ἐλάχισται αὐτῆς κινήσεις θὰ κατασκοπεύοντο καὶ θὰ ἐσχολιάζοντο ἀτενῶς. Αἱ ἀπογοητεύσεις κατέρριψαν αὐτὴν εἰς μισανθρωπίαν πρὸς ἢν ἄριστα βεβαίως συνεφῶνε ἡ ἀπόφασις τοῦ συζύγου τῆς, ἐν δὲ τῇ ἐπιπλώσει τοῦ οἴκου, ὅστις ἦτο σχεδὸν ὀλόκενος, εὔρεν εὐάρεστον ψυχαγωγίαν ἀπὸ τῶν ζοφερῶν λογισμῶν, οἵτινες κατέρριχον αὐτὴν, καθ' ὅτι ὁ Δαβίδ, ὡσεὶ οὐδὲν εἶχε συμβῆ μεταξὺ των, παρεκάλεσεν αὐτὴν ὅπως ἀναλάβῃ τὸν ἐσωτερικὸν τοῦ οἴκου διοργανισμόν.

Ἡ ἀπέναντι αὐτῆς στάσις τοῦ συζύγου, ὅστις δι' οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ θὰ συνήνει ὅπως ποιήσῃ καταφανῆ πρὸς τὴν Κεκιλίαν καὶ τὴν ἐλαχίστην τῶν δια-

θέσεών του μεταβολῆν, ἐνεφωρεῖτο ἐμμερίμνου προσδοχῆς, ἢν ἀπέκρυπτεν ἀπὸ τῶν ὀμμάτων ἐκείνης ἡ συνήθης ἐπιφυλακτικὴ δειλία τοῦ χαρακτήρος του, τὴν ὁποίαν ἀείποτε ἐτήρει ἐν τῇ πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ σχέσει καὶ ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἐγκλειόμενος ἐν τῷ χημείῳ μόνον κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος καὶ τοῦ δείπνου ἐφαίνετο.

Ἡ Κεκιλία ἀφ' ἑτέρου ἐξηκολούθει τὸν συνήθη αὐτῆς βίον· ἀείποτε τρυφερὰ καὶ διαχυτικὴ πρὸς τὸν πατέρα, ζηλογιμένη δὲ καὶ ἀνήσυχος οὕτως εἰπεῖν ἀπέναντι τῆς μητρὸς, ὡσεὶ εἶχεν ἀόριστόν τινα ὑποψίαν περὶ τῶν μυστηρίων ἅτινα ἡ πολυτάραχος αὐτῆς καρδιά ἐνέκλειε, ἐθεώρει ὡς εὐαγγέλιον ἀπολύτως πᾶν ὅτι ἔλεγεν ἐκεῖνος, διεμόρφου δὲ ἰδίαν περὶ τῶν ἀντικειμένων ἢ τῶν ἀνθρώπων γνώμην πάντοτε ἀναλόγως τῆς ιδέας ἢν ἐκεῖνος ἐξέφραζε περὶ αὐτῶν. Συχνάκις μάλιστα ὑποστηρίζουσα γνώμην τινὰ, προσέθετε δίκην ἐπιχειρήματος ἀκαταμάχτου τὴν φράσιν.

— Οὕτω λέγει ὁ πατήρ μου. Οὐδέποτε ὅμως εἶπεν : οὕτω λέγει ἡ μήτηρ μου.

Ἐν τῷ βάθει τοῦ πνεύματος τις ἀνεπτύσσετο αὐτομάτως διαμαρτύρησις τις κατὰ τῆς μηδόλως συγκαλυπτῆς ὀλιγωρίας ἢν ἡ μήτηρ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς ἐπεδείκνυε, ἠσθάνετο δὲ ὅτι ὁ ἐξαιρετος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἦπτον ἢ ὅσον εἶδει ἠγαπάτο, καὶ ἡ ἐμψυτος ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ παιδὸς δικαιοσύνην παρεκίει αὐτὴν ὅπως εἶτι μᾶλλον ἀγαπήσῃ καὶ σεβασθῆ αὐτόν. Ἴσως ἐν ἀγνοίᾳ ἀπεμακρυνέτο πως καὶ αὐτὴ ἀπὸ τῆς μητρὸς τῆς, οἱ δὲ δεσμοί, οἱ συνέχοντες αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας ἐπαισθητῶς ἐχαλαροῦντο καὶ τὰ σφάλματα τῆς ἐκπεσοῦνης μητρὸς εἰρημνεύοντο οὕτω, διότι ἂν κατὰ τι πλείον ἀπεδεικνύετο ἐκ μέρους τῆς θυγατρὸς τυραννικὴ τρυφερότης, ἂν κατὰ τι ἠσδων ἐκ μέρους τοῦ πατρὸς δειλία καὶ συγκέντρωσις πρὸς τὴν ἐργασίαν ἐξειλισσετο, ἴσως κάλλιον θὰ κατώρθου ὅπως κρατήσῃ ἑαυτῆς ἐκείνη, καὶ ἔμεινῃ ἐν τῇ ἐστίᾳ αὐτῆς.

Ταῦτα πάντα ἔλεγε πρὸς ἑαυτὸν ὁ Δαβίδ ὁσάκις ἀνεπόλει ἐπωδύνως τὴν δυστυχίαν του, ἐν τῇ ὑπολειπομένῃ ἐν αὐτῷ ἐπιεικείᾳ ἐκζητῶν μᾶλλον ἐλαφροντικὰς περιπτώσεις ὑπὲρ τῆς ἐνόχου ἢ αἰτιασμοῦς κατ' αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ὑπερβολικῇ τοῦ νοῦς του μετριοφροσύνη καθωμολόγει ἔστιν ὅτε ὅτι οὐδόλως ἦν ἐκπληκτικὸν τὸ ὅτι ἀνὴρ ὡς αὐτός, ἦκιστα ὑπὸ φύσεως εὐνοηθεὶς καὶ ἀπαύστως ἀπερροφημένος ὑπὸ τῆς ἐργασίας μνηστῆριαν δὲ παρέχων τέρψιν εἰς νέαν καὶ ὠραίαν γυναῖκα δὲν κατώρθωσε νὰ προσηλώσῃ ταύτην ἀδιασπᾶστος πρὸς ἑαυτόν, ἐὰν δὲ, ἀνηλεῶς πληγείς, ἐλυπεῖτο βαθέως τὴν παραγνωρισθεῖσαν αὐτοῦ καρδίαν, ἀλλ' ἐλυπεῖτο τὸ ἐπίσης εἰλικρινῶς καὶ τὴν ἔνοχον.

Παρετήρει αὐτὴν ἐκάστοτε μετὰ προσδοχῆς, καὶ τὸν ἐξέπλιττεν ἡ ἀδιατάρακτος αὐτῆς ἀπάθεια. Ἄφ' ὅτου ἡ ὀριστικὴ συνεννόσις ἔλαβε χώραν μεταξὺ των, οὐδ' ἐφ' ἅπαξ μετέβαλε τὴν στάσιν αὐτῆς. Φανερόν ἦν ὅτι εἶχεν ἀποφασίσει νὰ καταδειχθῆ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡρεμος, ἀφελῆς, ἀδιάφορος καὶ νὰ παραμείνῃ ἑσραεῖ τοιαύτη, ἀλλ' ὅτι κατ' ἰδίαν διεννοεῖτο, τίς ἠδύνατο νὰ δηλώσῃ πρὸς τὸν Δαβίδ ; τοῦτο ἀκριβῶς ἐπόθει νὰ μάθῃ ἐκεῖνος !

Ὅτε τὴν ἐβλεπεν ἀκίνητον, ἀρρutiδωτον ἔχουσαν τὸ μέτωπον καὶ γαλήνιον τὸ βλέμμα, ὁποίας ιδέας ἄρα ἀνεκίκα ὁ νοῦς αὐτῆς; ἐν αὐτῇ ἐβασίλευεν ἡ μεταμέλεια, ἡ ὀργὴ ἢ ἡ θλίψις; . . . Καὶ αὕτη ἐπίσης ἐπάσχεν, καίτοι δὲ ἦτο ἀξία τῆς ἰδίας βασάνου, οὐχ ἦττον δὲν θά ἐθεραπεύετο ἐκ τοῦ τραύματός της τάχιον ἢ αὐτός. Φεῦ! ἐγνώριζε σαφῶς ὁ τάλας ὅτι δὲν ἰάται ἡ ὀδύνη ταχέως, διότι ἠσθάνετο αἰμασσοῦσαν καθ' ἐκάστην τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πληγὴν.

Ἐπάσχεν ἢ οὐ; ὅτε τὴν ἐσπέραν, καθημένη σιωπηλῶς ἐν τινι γωνίᾳ τῆς αἰθούσης, εἰργάζετο μηχανικῶς ἐπὶ ποικιλικτοῦ ἐργοχείρου, μὴ ἄρα ἡ ἀνάμνησις ἐκείνου ὃν εἶχε περιπαθῶς λατρεύσει παρέφερει αὐτὴν εἰς ἀδιάγνωστα ὄνειρα; Ὡ! ἄς ἰδύνατο νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνην τὴν κεκρυμμένην, ν' ἀναγνώσῃ ἐν αὐτῇ ὡς ἐν βιβλίῳ τὰ βαθύπικρα ἄλλα ἐπὶ τῇ ἀπολείᾳ τῆς εὐδαιμονίας, τοὺς ἄφρονες πόθους ἠδονῶν νέων, τὴν φρίκην πρὸς τὴν καθεστῶσαν κατάστασιν καὶ τὰς ἐλπίδας ἐλευθερώσεως προσδεχοῦς! θά ἦτο ἀληθῆς παραμυθία δι' αὐτὸν τὸ νὰ διῖδῃ τὰ αἰσθήματα τῆς Λουίζης, διότι ἐπεθύμει νὰ ἐμπροσθῆ ἢ ἐν τῷ μίσει ἢ ἐν τῷ οἰκτῷ αὐτοῦ.

Οὐχ ἦττον ἦν εὐτύχημα μέγα τὸ ἀδύνατον πρὸς ἐξερευνησὶν τῆς μυστηριώδους διανοίας ἐκείνης ἥτις ἐβίου παρ' αὐτὸν ὑπὸ τὰ βλέμματά του, ἀλλ' ἐν τούτοις τόσον ἦτο μεμακρυσμένη αὐτοῦ ἠθικῶς, διότι θά κατέπλησεν αὐτὸν πικρῶς ἢ ἀναστάτως τῆς ἀπεγοπτευμένης καὶ τετραυματισμένης ἐκείνης ψυχῆς, περισσότερον δὲ θά ἐκίνοι αὐτὸν ἴσως εἰς ἀγανάκτησιν ἢ ἔλλειψις ὑποχωρήσεως παρὰ τῇ ἐγκαταλειφθείσῃ, ἢ ἡ ἔλλειψις σωφροσύνης παρὰ τῇ τῶς ἐρωτολήπτῳ προδότιδι, διότι τέλος τὸ αἰσθημα εἰς ὃ τὸ πρῶτον ὑπέκυψεν ἡ Λουίζα ἦν ἡ ὀργή.

Σκληρῶς αὐτὴ ταπεινώθεισα ὑπὸ τῆς ἐγκαταλείψεως, ἦν αὐτὸς οὗτος ὃν ἐγκατέλιπε τῇ προεἶπε, ὑψισταμένη τὰς καταθλιπτικὰς ἀντιδράσεις τῶν οὐς κατέβαλλεν ἀγῶνων ὅπως συντρίψῃ βιαίως τοὺς συνέχοντας αὐτὴν δεσμούς, ἐκμεμηδενισμένη ὑπὸ τοῦ ὀλοοχεροῦς ἐξευτελισμοῦ της, διέμενεν ἀδρανῆς καὶ κειμηλικῆ ὡσεὶ ἀναρρωνύουσα ἀπὸ σοβαρᾶς νόσου, ἀνίκανος δὲ ὅπως ἐνεργήσῃ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς καταπίεσεως ταύτης, ἐπαφίετο ὅπως παραδύρη αὐτὴν ὁ ροῦς τοῦ βίου τῶν λοιπῶν τῆς οἰκογενείας μελῶν.

Ἐξεζήτηται τὴν μόνωσιν. Μετὰ τὸ πρόγευμα ὅτε ὁ Δαβὶδ ἀπήρχετο εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἡ δὲ Κεκιλία ἀπεχώρει ὅπως ἐργασθῆ ὑπ' ὄψιν τῆς παιδαγωγοῦ της, ἢ περιδιαβάσῃ ἀνὰ τοὺς λειμῶνας ἐξερευνῶσα ἔντομα καὶ βοτάνας πρὸς καθαρισμὸν τῶν φυσιολογικῶν αὐτῆς συλλογῶν, κατήρχετο τακτικῶς εἰς τὸν παράδεισον. Ἦτο οὗτος μεγαλοπρεπῆς σωρεία αἰωνοβίων δένδρων ὑπὸ μακρῶν παρόδων διατεταγμένη, ἦν τοῖχος τις μόνον χλωρίων ὑπὸ κισσοῦς καὶ βρύα ἀπεχώριζεν ἀπὸ τοῦ πυκνοῦ τῆς Νεβίλλης δάσους, καὶ ἦν διέρρεεν ὁ καλλιδίνης ποταμὸς κρυσταλλωδῶς διαλάμπων ἀνὰ τοὺς εὐθαλεῖς λειμῶνας, ὅπου δαμάλις εὐτραφεῖς ἐμυρῆκαζον μακαρίως ἐπὶ χλόης παχείας καὶ δροσερᾶς. Κατανυκτικὴ σιγὴ, γαλήνιος εἰρήνη ἐπεκράτει, ἀνακοπτομένη ὑπὸ μόνου τοῦ γλυκεροῦ μορμύρου τῶν ἀειροῶν ὑδάτων, ἅτινα, περιφρασσομένα ὑπὸ βράχων γραφικῶς διατεθειμένων,

ἀπετέλουσαν καταρράκτιν μεγαλοπρεπῆ. Ἐγγύτατα δὲ τῆς μεγάλης λεκάνης ἐν ἣ τὸ ὕδωρ συντριβόμενον ἐκυμάτιζεν εἰς ἀφρούς ἀργυρώδεις καὶ ἦς τὰ χεῖλη γλαφυρῶς ἐστεφάνουν τὰ ἰόχροα ἄνθη τῆς ἰριδος, ὑψοῦτο ὡραῖον περίπτερον. Οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐπὶ γῆς τοποθεσία δροσερωτέρα καὶ φυσικωτέρα ἐκείνης, οὐδεμία δὲ ἀρμοδιωτέρα πρὸς σύννοιαν καιρὸς ἐμῶσμον.

Ἐκεῖ ἡ Λουίζα διήρχετο ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν, τεθλιμμένη μέχρι τῶν ἀδύτων τῆς ψυχῆς, δυσχεροστημένη ἐξ ἑαυτῆς καὶ ἐκ τῶν ἄλλων, διψῶσα παραμυθίαν ἀλλ' ἀδυνατοῦσα ὅπως ἐξεύρη αὐτὴν, ἐκάθητο δὲ σύννουσ παρὰ τὴν στέγην ἢ παρὰ τὸ ἀργυρορεόν τοῦ ρύακος κῦμα, κρατοῦσα ἐργόχειρον ἢ βιβλίον, ἀλλ' οὔτε ἐργαζομένη οὔτε ἀναγινώσκουσα. Διέμεινε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἀτενίζουσα τὰ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ διολισθένοντα ἀτμῶδη νέφη, ἀκρωμένη τὰς θροᾶς τοῦ ἀνέμου δια μέσου τῶν φύλλων, ἀναπνεύουσα τὴν αἴθρα, ἣν ἐδρόσισε τὸ ἡδὺ τοῦ κροτοῦντος ὕδατος κρύος, ἀλλὰ δὲν ἐβλεπεν ὅτι ἐθεώρει, δὲν ἦκουεν ὅτι ἠκροᾶτο, διαβιοῦσα δ' ἐν τῇ θεσπεσίᾳ ἐκείνῃ φύσει, οὐδόλως ἀπῆλαυε τὰ κάλλη αὐτῆς.

Ἦτο δυστυχῆς ἀπολύτως, καὶ δὲν ἐλυπεῖτο ἑαυτὴν πάσχουσαν, διότι ἐθεώρει τὴν ποινήν της δικαίαν· ἐθλιβετο, καὶ ἐθλιβετο διὰ τὸ ἴδιον ἑαυτῆς σφάλμα, οὐχὶ δὲ διὰ τὴν στέρησιν τοῦ καρακινῆσαντος αὐτὴν εἰς αὐτό. Ἐπανάστασις γλήρης τῶν μυχιῶν αὐτῆς αἰσθημάτων! . . . ἠσθάνετο κατὰ τοῦ Δανιὴλ μῖσος τόσῳ σφόδρόν, ὥστε πᾶσα αὐτῆς ψυχικὴ τάσις ἀπέβλεπε πρὸς τὸ νὰ ἀποσπάσῃ τῆς μνήμης της τὴν ἀνάμνησιν αὐτοῦ, πρὸς τὸ νὰ ἐκιδώξῃ τὴν εἰς τὰ βάθη αὐτῆς ἐγκρυπτομένην εἰκόνα του. Τῇ ἐφαίνετο ἀδύνατον τὸ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἐξ ἄλλους καὶ αἰσχους ἂν ποτε εὐρίσκετο ἀπέναντί του, οὐδὲν δ' ἐφαντάζετο ἀγενέστερον, εὐτελέστερον καὶ βεβηλότερον τῆς διαγωγῆς του, καὶ ἐπέπληττε τότε τὴν καρδίαν της ὅτι τόσον μακροχρονίως καὶ τόσον ἐντελῶς ἐξηπατήθη περὶ τοῦ ἀθλίου θεοστυγοῦς.

Πρὸς τὸν Δαβὶδ ὅμως ἔτρεφεν εἰλικρινῆ εὐγνωμοσύνην, ὀμολογοῦσα πρὸς ἑαυτὴν ὅτι οὗτος ἐπέδειξεν ἀγαθότητα καὶ μεγαλοψυχίαν ἀπροσδοκίαν, ἀλλ' ἐνδοιασμός τις περὶ αὐτοῦ ἐνυπῆρχεν ἐν τῷ πνεύματι της, ἐπιθυμοῦσης ὅπως ὁ ἠρωϊσμός ἐκείνου προκύπτῃ ἦττον ἐξ οἴκτου καὶ μᾶλλον ἐξ ὀργῆς. Ἐλπιεῖν ἐθεώρει τὴν ἀδιαφορίαν αὐτοῦ πρὸς γινῶσιν τοῦ κλέπτου τῆς τιμῆς του καὶ πρὸς ἐκδίκησιν κατ' αὐτοῦ διὰ τοῦ θόνου, ἀνάπλεως δὲ τοῦ αἵματος ἐκείνου ὁ Δαβὶδ θά τῇ ἐνέπνεεν μὲν ἴσως φρίκην, ἀλλὰ θ' ἀπῆστραπτε πρὸ αὐτῆς συγχρόνως κεραυνίος καὶ λαμπρός. Πλὴν ἐπιεικῆς οὕτως ἐν τῇ γενναιοψυχίᾳ αὐτοῦ, παρίστατο ἐνώπιόν της ὡς ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ περιήρων, σινάμα ὅμως πεζὸς καὶ ψυχρὸς· τὸ ῥωματικὸν ἦθος ὀλοοχερῶς τῷ ἔλειπεν.

Συχνάκις διενόηθη ὅτι ἂν ὁ σύζυγος αὐτῆς ἔστρεφεν ὅπως ἀγνοῖ τὸν ἀντίζηλόν του, προφανῶς ἐφοβεῖτο! ἐξικνεῖτο μέχρι τοῦ νὰ καταδιβάσῃ τὴν ἀταραξίαν τοῦ ἀκατανοήτου δι' αὐτὴν μαρτυρίου τοῦ πατρικοῦ καθήκοντος εἰς αἰσθημα τόσῳ χαμερπῆς, ὑπὸ τὴν ιδέαν δὲ ταύτην συνεχωρεῖτο ἐν μέρει, ἐκλαμβάνουσα ἑαυτὴν τόσῳ ἦττον ἀθλίαν, ὅσῳ ἐκείνον ἦττον γίγαντα. Ἀρεσκομένη δ' ὡς ἐννοεῖται εἰς τὴν σμικροσίαν τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἐξευτελισμοῦ της, ἐπανέ-

ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ.

» «Ο τι θέλω είναι τὰ πράγματα. Μὴ διδάσκετε τοὺς παῖδας τούτους καὶ τὰ κοράσια ἄλλο τι ἢ πράγματα. Ταῦτα μόνον εἰς τὸν βίον χρησιμεύουσι. Μὴ φυτεύετε ἄλλο τι, ἐκρίζουτε τὰ λοιπὰ. Τὸ πνεῦμα λογικοῦ ὄντος μορφοῦται μόνον διὰ τῶν πραγμάτων· οὐδὲν ἄλλο ὠφελεῖ αὐτό. Κατὰ ταύτην τὴν ἀρχὴν ἀνατρέφω καὶ τὰ ἰδιά μου τέκνα, καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἀρχὴν θέλω ν' ἀνατρέφωται καὶ ταῦτα τὰ παιδιὰ. Εἰς τὰ πράγματα, κύριε, νὰ προσκολληθῆτε! »

Τὰ ἀνωτέρω συμβαίνουσιν ἐν τινι αἰθούσῃ σχολείου, γυμνῆ, σκυθρωπῆ καὶ μονοτόνῳ, ὁ δὲ τετραγώνος δάκτυλος τοῦ ῥήτορος δίδει κύρος εἰς τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ, ὑπογραμμίζων πᾶσαν γνώμην ἐπὶ τῆς περιχειρίδος τοῦ διδασκάλου. Τὸ κύρος τοῦτο αὐξάνεται ὑπὸ τοῦ τετραγώνου τοῦ ῥήτορος μετώπου, ὅπερ ὡς τοίχος ἔχει βάσιν τὰς ὀφρῦας, σκιάζει δὲ τοὺς κάτωθεν εἰς δύο μαύρας ὅπας κεχωσμένους ὀφθαλμούς. Τὸ κύρος τοῦτο αὐξάνεται ὑπὸ τοῦ στόματος τοῦ ῥήτορος, ὅπερ εἶνε μέγα, λεπτόν καὶ τραχύ. Τὸ κύρος τοῦτο αὐξάνεται ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ ῥήτορος, ἥτις εἶνε ἀκαμπτος, ξηρὰ καὶ ἐπιτακτικῆ. Τὸ κύρος τοῦτο αὐξάνεται ὑπὸ τῆς κόμης τοῦ ῥήτορος ὀρθουμένης περὶ τὴν φαλακρὰν αὐτοῦ κεφαλὴν, δίκην πιτύων, πρὸς φύλαξιν τῆς στυλοῦσης τοῦ κρανίου ἐπιφανείας ἀπὸ τὸν πνοῦν τοῦ ἀνέμου· τὸ κρανίον δὲ τοῦτο εἶνε κυρτόν ὡς ἐπίπαγος πλακοῦντος ἐκ δαμασκῆνων, ὡς εἰ ἡ κεφαλὴ αὕτη μετὰ κόπου συγκρατεῖ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀποθηκευμένα πραγματικὰ ἐφόδια. Ἡ ἐπίμονος στάσις τοῦ ῥήτορος, τὸ τετραγώνον αὐτοῦ ἔνδυμα, αἱ τετράγωνοι κνήμαι, οἱ τετράγωνοι ὤμοι καὶ αὐτὸς ὁ λαιμοδέτης, περισφίγγων ὀχληρῶς τὸν λαιμὸν αὐτοῦ, ὡς κτηνώδης τι πρᾶγμα, τὰ πάντα τέλος αὐξάνουσι τὸ κύρος τοῦτο.

» Μόνον πράγματα, κύριε, ἀπαιτεῖ ὁ βίος οὗτος· τίποτε ἄλλο ἢ πράγματα! »

Ἐν τῷ ῥήτῳ, ὁ διδάσκαλος καὶ ἕτερός τις κύριος, παλινδρομοῦσιν ὀλίγον, ἵνα κάλλιον παρατηρήσωσι τὸ κεκλιμένον ἐπίπεδον, ἀφ' οὗ εἶνε κατὰ τάξιν τὰ μικρὰ ἀνθρώπινα δοχεῖα, ἔτοιμα νὰ περιλάβωσι μεγάλας ποσότητας πραγμάτων καὶ νὰ πληροθῶσιν ἄχρι στεφάνης.

» Ὁ Θωμᾶς Αὐθεντίδης, κύριε, εἶνε ἄνθρωπος ἀληθειῶν, ἄνθρωπος πραγμάτων καὶ λογαριασμῶν. Ἄνθρωπος ἔχων τὴν ἀρχήν, ὅτι δύο καὶ δύο ἴσον τέσσαρα καὶ οὐδὲν πλέον, οὐδὲ πείθεται ποτε νὰ ὑποχωρήσῃ κατὰ ἐν κλάσμα. Ὁ Θωμᾶς Αὐθεντίδης, κύριε! Ὁ Θωμᾶς Αὐθεντίδης, μὲ κανόνα καὶ πλάστιγγα, μὲ τὸν πίνακα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ἐν τῷ θυλακίῳ, κύριε, ἔτοιμος νὰ ζυγίξῃ καὶ νὰ μετρήσῃ οἰομένηποτε τεμάχιον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὡς δίδει ἀμέσως καὶ ἀκριβῶς τὸ ἐξαγόμεον. Ἀπλοῦν ζήτημα ψηφίων, ἀπλῆ ἀριθμητικῆ ἐργασία. Δύνασθε νὰ ἐμβάλῃτε παράλογόν τι εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Γεωργίου Αὐθεντίδου, ἢ τοῦ Αὐγούστου Αὐθεν-

τίδου ἢ τοῦ Ἰωάννου Αὐγούστου Αὐθεντίδου, ἢ τοῦ Ἰωσήφ Αὐθεντίδου· ἀλλ' εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Θωμά Αὐθεντίδου, ποτέ, ποτέ, κύριε! »

Οὕτως ὁ Θωμᾶς Αὐθεντίδης φαντάζεται πάντοτε νοερῶς ἑαυτόν, εἴτε κατὰ τὰ ἰδιαιτέρα αὐτοῦ ἔργα, εἴτε δημοσίᾳ ἐν γένει. Οὕτω καὶ νῦν προφανῶς παριστᾷ ἑαυτόν πρὸς τὰς πρὸ αὐτοῦ τεταγμένους μικρὰς λαγήνους,* αἵτινες μέλουσι νὰ γεμισθῶσι πραγμάτων ἄχρι λαιμοῦ.

» Ἡ κόρη ἀριθμὸς εἴκοσι, λέγει ὁ κ. Αὐθεντίδης, δευκνῶν τετραγώνως διὰ τοῦ τετραγώνου αὐτοῦ δείκτου, τὸ ὀνομασθὲν κοράσιον· δὲν γνωρίζω τὴν κόρην ταύτην ποῖα εἶνε;

— Λίτσα Καρίου, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ἀριθμὸς εἴκοσι, ἐρυθριῶν, ἐγειρόμενος καὶ προσκλίνων.

— Λίτσα; Αὐτὸ δὲν εἶνε ὄνομα, λέγει ὁ κ. Αὐθεντίδης. Δὲν ὀνομάζεσαι Λίτσα, ὀνομάζεσαι Ἐλισάβετ, καὶ ὄχι Καρίου ἀλλὰ Καρύδη. Περιττόν εἶνε νὰ λέγωμεν τὸ καρύδι κάριον.

— Ὁ πατήρ μου με ὀνομάζει Λίτσαν, κύριε ἀποκρίνεται τὸ κοράσιον τρεμούση φωνῇ καὶ πάλιν προσκλίνων.

— Ἐχει λάθος, ἀνταπαντᾷ ὁ κ. Αὐθεντίδης. Νὰ τοῦ τὸ εἶπῃς. Ἐλισάβετ Καρύδη, ἰδοὺ τὸ ὄνομά σου. Θέλεις, Ἐλισάβετ Καρύδη, νὰ μοι δώσῃς τὸν ὄρισμόν τοῦ ἵππου; (Ὁ κ. Αὐθεντίδης λησμονεῖ νὰ εἴπῃ ἄλογον). »

Μέγας τρόμος κυριεῦει τὴν Λίτσαν ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκῆτῳ ἐδωθήσει. Ἡ κόρη μένει ἀφωνος.

» Ἡ κόρη ἀριθμὸς εἴκοσι εἶνε ἀνίκανος νὰ ὀρίσῃ ἕνα ἵππον! ἀνακράζει ὁ κ. Αὐθεντίδης, πρὸς ἐποικοδόμησιν πασῶν ἐν γένει τῶν μικρῶν λαγήνων. Ἡ κόρη ἀριθμὸς εἴκοσι δὲν κατέχει πρᾶγμα τι, σχετικὸν πρὸς τὸ κοινότατον τῶν ζώων. Ἄλλ' εἰς τῶν μαθητῶν ἄς μοι δώσῃ τὸν ὄρισμόν τοῦ ἵππου. Ἐξυπνίδη, λέγε.—Τετράπου, χορτοφάγον, τεσσαράκοντα ὀδόντες, ὧν εἴκοσι τέσσαρες μυλιται, τέσσαρες κυνόδοντες καὶ δώδεκα κοπτήρες. Ἀλλάσσει ἔνδυμα τὴν ἀνοιξίν· εἰς τὰς ἐλώδεις χώρας ἀλλάσσει καὶ ὄπλᾳς. Αἱ ὄπλαί εἶνε σκληραὶ, πρέπει ὅμως νὰ πεταλόνωνται. Ἡ ἡλικία του γνωρίζεται ἐκ διαφόρων σημείων τοῦ στόματος.»

Ταῦτα καὶ πλεονα τούτων λέγει ὁ μαθητὴς Ἐξυπνίδης.

» Περὶ πτερόγων ἐνὸς παλαιοῦ ἵππου δὲν σ' ἔρωτῶ, λέγει ὁ κ. Αὐθεντίδης, ἐπειδὴ εἶνε πρᾶγμα ἀπίστευτον, ὠφελοῦσι δὲ μόνον τὰ πιστευτὰ πράγματα. Καὶ λοιπόν, κόρη ἀριθμὸς εἴκοσι, βλέπεις τί εἶνε ὁ ἵππος;

Τὸ κοράσιον προσκλίνει καὶ θὰ ἠρυθρία περισσότερον, ἐὰν ἠδύνατο νὰ γείνη ἐρυθρότερον ἢ ὅσον εἶνε ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐξετάσεως ταύτης. Ὁ Ἐξυπνίδης χαιρετίζει καὶ κἀθηται πάλιν.

Νῦν προχωρεῖ ὁ τρίτος κύριος. Εἶνε ἀνὴρ ἀγέρωχος καὶ αὐστηρὸς τῶν πραγμάτων ἀνατόμος καὶ διῶλιστής, κατέχων καὶ θέσιν δημοσίαν.

» Κάλιστα, λέγει ὁ εὐπατρίδης οὗτος μειδιῶν φαιδρῶς καὶ σταυρῶντοὺς βραχίονας· ἰδοὺ ἵππος! Τώρα,

* Ἐννοεῖ τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητριάς. Σ. Σ.

ἀγόρια καὶ κοράσια, σὰς ἐρωτῶ καὶ τι. Ὅθ' ἐστρώνατε ποτε τοὺς τοίχους τοῦ δωματίου σας διὰ χάρτου, ὅστις παριστᾷ ἵππον ;»

Μετὰ βραχείαν σιωπὴν, οἱ ἡμίσεις παῖδες ἀναφωνοῦσιν ἐν χορῶ «Ναί !». Ἄλλ' οἱ ἕτεροι ἡμίσεις, ἀναγινώσκοντες ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ εὐπατρίδου ὅτι τὸ » ναί » εἶνε λάθος, ἀναφωνοῦσιν ἐν χορῶ, » Ὅχι,» ὡς συνήθως γίνεται ἐν τοιαύταις ἐξετάσεσι.

»Βεβαίως ὄχι· καὶ διατί ὄχι ;»

Νέα σιωπὴ. Ἄλλ' εὐσκαρῶς τις μαθητῆς, ὀλίγον τολμηρῶς, φαντάζεται νὰ εἶπῃ ὅτι δὲν θὰ ἔστρωνε τὸ δωματίον δι' οὐδενὸς χάρτου, διότι προτιμᾷ νὰ βιάσῃ αὐτό !

»Ἄλλ' ὅμως πρέπει νὰ τὸ στρώσῃς διὰ χάρτου, λέγει ἐπιμόνως καὶ ἀνυπομόνως ὁ εὐπατρίδης

— Πρέπει νὰ τὸ στρώσῃς διὰ χάρτου, προστίθουσιν ὁ Θωμαῆς Αὐθεντίδης, εἴτε σοὶ ἀρέσκει εἴτε μή. Μὴ λέγῃς λοιπὸν ὅτι δὲν θὰ τὸ στρώσῃς.

— Ὅθ' σοὶ ἐξηγήσω, ἐπαναλαμβάνει ὁ εὐπατρίδης, μετὰ τινα σιωπὴν οὐχ ἤττον πένθιμον, διατί δὲν πρέπει νὰ στρώσῃς τὴν αἴθουσαν διὰ χάρτου, παριστῶντος ἵππου. Εἶδες ποτε ἵππους, περιπατοῦντας ἐπὶ τῶν τοίχων δωματίου τῶ ὄντι καὶ πράγματι ; αἶ ;

— Ναί, κύριε ! « ἀφ' ἐνός ». Ὅχι, κύριε ! « ἀφ' ἑτέρου ».

« Ἐννοεῖται ὄχι, ἀπαντᾷ ὁ εὐπατρίδης, ἀκοντίζων βλέμμα ἀγανακτικῆς πρὸς τοὺς ἀπατωμένους. Δὲν πρέπει λοιπὸν οὐδαμοῦ νὰ βλέπητε ὅ,τι δὲν βλέπετε πράγματι· δὲν πρέπει οὐδαμοῦ νὰ ἔχητε ὅ,τι δὲν ἔχετε πράγματι. Τὸ καλούμενον αἴσθημα τοῦ καλοῦ δὲν εἶνε ἡ ἄλλη ὄνομα τοῦ πράγματος ».

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ .

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ .

Ἐδημοσιεύθη γαλλιστὶ ἡ ὑπὸ τοῦ διαπρεπῆς ἑλληνοστοῦ καὶ ἐκδότου τῶν ἑλλήνων τραγικῶν Henri Weil γενομένη συμπλήρωσις τοῦ νέου εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ὕμνου, τοῦ ἄρτι ἀνακαλυφθέντος, ὅστις εἶνε ὁ τρίτος ἤδη γνωστὸς μετὰ μουσικῶν σηματοδῶνων καὶ ἀποτελεῖ ἤδη σὺν τοῖς ἄλλοις ὕμνοις, τῆς Καλλιόπης καὶ τῆς Νεμέσεως μετὰ τοῦ πινακικοῦ πυθίου, τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ Εὐριπίδου τῆς ἀρχιδουκικῆς συλλογῆς καὶ τῆς ἀναθηματικῆς ἐπιγραφῆς τῶν Τράλλεων, τὰ περιωχόμενα μελωδήματα τῶν ἀρχαίων· ἀλλὰ τοῦ νέου ὕμνου οὐπω ἐδημοσιεύθη τὸ μέλος, ἀνκνέεται δὲ ἡ ἐργασία τοῦ Théodore Reinach. Ἀτυχῶς τὸ ἑλληνοκινδὸν κείμενον κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Weil οὐπω ἐδημοσιεύθη. Καὶ ἰδοὺ πάλιν παρέχεται ἀφορμὴ τοῖς περὶ τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης ἀσχολούμενοις ἵνα καὶ αὐθις ἀνακινήσωσι τὸ ζήτημα τοῖς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μουσικῆς. Δὲν εἶδομεν εἴ τι ἐδημοσίευσεν ὁ διαπρεπῆς μελοποιδὸς

Ὁ Θωμαῆς Αὐθεντίδης ἐπιδοκιμάζει σείων τὴν κεφαλὴν.

« Αὐτὴ εἶνε νέα ἀρχή, ἀνακάλυψις, μεγίστη ἀνακάλυψις, λέγει πάλιν ὁ εὐπατρίδης. Ἄλλὰ τώρα θὰ σὰς προτείνω ἑτέραν ἐρώτησιν. Ὑποθέσωμεν ὅτι ἔχετε νὰ ἐκλέξητε τάπητα χάριν τοῦ δαπέδου. Ὅθ' προτιμήσητε τάπητα παριστῶντα ἄνθη ;»

Οἱ μαθηταὶ πειθόμενοι ἤδη ὅτι τὸ ὄχι εἶνε κατὰλληλος ἀπάντησις πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ εὐπατρίδου, πλείστοι ἐν χορῶ ἀναφωνοῦν ὄχι. Ἄλλ' οὐχ ἤττον τινες τῶν ἀτολμοτέρων ῥιψοκινδουνοῦσι λέγοντες ναί. Ἐν αὐτοῖς εἶνε καὶ ἡ Λίτσα Καρίου.

« Κοράσιον ἀριθμὸς εἴκοσι ! » ἀνακράζει ὁ εὐπατρίδης μειδιῶν μεθ' ὑπερόχου γαλήνης σοφοῦ ἀνδρός.

Ἡ Λίτσα ἐρυθριᾷ καὶ ἐγείρεται.

« Λοιπὸν θὰ ἔστρωνες ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ δωματίου σου, ἢ τοῦ δωματίου τοῦ συζύγου σου, ἐὰν ἦσο σύζυγος, τάπητα ἔχοντα εἰκόνας ἀνθῶν ; Αἶ : ἐρωτᾷ ὁ εὐπατρίδης. Καὶ διατί ;

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, ἀγαπῶ πολὺ τὰ ἄνθη, ἀπαντᾷ ἡ κόρη.

— Καὶ διὰ τοῦτο λοιπὸν θὰ θέσης κάτωθεν τραπέζων καὶ καθισμάτων, καὶ θὰ εὐαρεστήσῃς νὰ βλέπησιν ἀνθρώπους μὲ μεγάλα ὑποδήματα καταπατοῦντας αὐτά.

— Τοῦτο δὲν θὰ τὰ βιάσῃς, κύριε, οὐδὲ θὰ συντρίψῃς τὰ ἄνθη· οὐδὲ θὰ μαρανθῶσι, κύριε, ἐὰν ἐπιτρέπητε. Ὅθ' εἶνε εἰκόνας πάντοτε πραγμάτων ὠραίων καὶ εὐαρέστων, καὶ θὰ φαντάζομαι . . .

— Ναί, ναί ἀληθῶς ; Ἄλλ' ἴσα ἴσα, δὲν πρέπει νὰ φαντάζησαι, ἀναφωνεῖ ὁ εὐπατρίδης, χαίρων διότι αἰσιῶς ἀφίκετο ὅπου ἤθελε. Ἰδοὺ τῶ ὄντι τοῦτο πρόκειται. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ φαντάζησαι.

καὶ διευθυντῆς τοῦ ἐν Βρυξέλλαις βασιλικῷ Ὀδείου κ. Fr. Aug. Gevaert. ὁ εἰδικώτατος πάντων ὡς δίτομον γράψας ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας μουσικῆς, περὶ τοῦ περιλαλήτου εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνου, ὅστις πέρυσιν ἀνακαλυφθεὶς ἐν Δελφοῖς, ἔβη καὶ ὁ τελευταῖος, τοσοῦτον προὐκάλεσε πάταγον καὶ ἐν πολλαῖς χώραις ἐψάλη μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ἀκροασθεῖς, διότι καὶ ἐν τῇ μουσικῇ ὁ μεγαλοφυῆς ἐκεῖνος λαὸς τῆς ἀρχαιότητος δαίκνυται ἐπισκόπως ὑστέρησεν, ὅς ὑπέροχος ἦν ἐν ταῖς λοιπαῖς ὠραῖαις τέχνησι πρότυπα αὐτῶν παρασχών, ἀμίμητα καὶ ἀθάνατα. Ἄλλὰ τῆς γλυπτικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς, τῶν δύο τούτων ὠραίων τεχνῶν πλήρη ἐσώθησαν μνημεῖα, φανερὰ τοῖς πᾶσι μὴ δεόμενα ἐρμηνευτῶν, δὲν συνέβη ὁμοίως τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τῆς μουσικῆς, ἐντεῦθεν καὶ πολλὰ τὰ περὶ αὐτῆς σκοτεινά. Ὡς δὲ ὁ πέρυσιν ἀνακαλυφθεὶς δὲν ἐφάνη διαλευκάνας σπουδαίως τὰ ζητήματα, οὕτως ἀμφίβολον ὅτι καὶ ὁ ἄρτι εἰς φῶς ἐλθὼν θὰ παράσχη πληροφορίας πλείονας, Ὅθ' ἔχωμεν ἐν ἔτι μνημεῖον λαμπρόν, ἴσως δὲ τὸ μέλος αὐτοῦ παρουσιάσῃ ἡμῖν τι καινόν.

Ἐκ τῶν ἐφημερίδων παρελαμβάνομεν τὰ ἐξῆς νεώτερα ἀρχαιολογικά :

« Κατὰ τινα τῶν τελευταίων συνεδρίων τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων ὁ κ. Ἀλέξαν-

— Ποτέ δὲν πρέπει, Ἐλισάβετ Καρύδη, προσέθηκεν ὁ Θωμᾶς Αὐθεντίδης πανηγυρικῶς, νὰ τολμᾶς νὰ φαντάζησαι ὅ,τι δῆποτε.

— «Πράγματα, πράγματα, πράγματα! « ἐπέλεγει ὁ ἕτερος, καὶ « Πράγματα, πράγματα, πράγματα! ἐπαναλέγει ὁ Αὐθεντίδης.

« Πάντοτε πρέπει νὰ ὀδηγησθε καὶ νὰ κυβερνάσθε ὑπὸ τῶν πραγμάτων, προστίθεισιν ὁ εὐπατρίδης. Ἐλπίζομεν ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἔχωμεν ἀνθρώπους, φίλους τῶν πραγμάτων, οἵτινες θ' ἀναγκάζωσι τὸν λαὸν νὰ σέβηται τὰ πράγματα. Πρέπει νὰ ἐξορισθῇ διὰ παντὸς ἡ λέξις φαντασία. Εἰς οὐδὲν σας χρησιμεύει. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἔχητε τι ἐν εἴδει κοσμήματος ἢ ὠφελείας, ἐὰν ἀντιφάσκῃ πρὸς τὰ πράγματα. Ἐπὶ τῶν ἀνθέων πράγματι δὲν περιπατεῖτε· δὲν ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ πατήτε αὐτὰ ἐπὶ τῶν ταπήτων. Πτηνὰ ἢ χρυσαλλίδας ἐτέρων χωρῶν δὲν βλέπετε νὰ ἔρχονται καὶ νὰ καθίζωσιν ἐπὶ τῶν δοχείων σας· δὲν ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ ζωγραφῆται ἐπὶ τῶν δοχείων ξένα πτηνὰ καὶ ξέναι χρυσαλλίδας. Τετράποδον ζῷον ποτε δὲν βλέπετε νὰ περιπατῇ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω τοίχου τινός· δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ παριστάτε τετράποδα ἐπὶ τῶν τοίχων. Πρέπει ἀντὶ τούτων τῶν συνηθειῶν, ν' ἀσχολῆσθε εἰς συνδυασμοὺς καὶ τροπολογίας πάντων τῶν μαθηματικῶν σχημάτων, τῶν δεκτικῶν ἀποδείξεως. Αὕτη εἶνε ἡ νέα ἡμῶν ἀνακάλυψις, ταῦτα εἶνε τὰ πράγματα, τοῦτο τὸ αἶσθημα τοῦ καλοῦ. Ἐπομένως τοὺς λεγομένους ποιητάς, τὰ δράματα, τὰς ποιήσεις, τὰ θεάτρα καὶ τὰ ὄνειρά των, ποτέ μὴ φροντίσῃτε νὰ ἴδῃτε ἐκ τοῦ πλησίον· τὸ συμφέρον σας ἀπαιτεῖ νὰ γνωρίζητε τὰ πράγματα τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, τὰς γλώσσας, αἵτινες μόνον

πράγματα διδάσκουσι καὶ τί κυρίως εἶνε ἐκεῖνο, ὅπερ δύναται νὰ πορίζῃ τὸ πραγματικώτατον τῶν πραγμάτων, τὰ χρήματα ».

Τὸ κοράσιον προσκλίνει καὶ κάθηται· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶνε νεώτατον, ἔντρομον βλέπει τὴν παχυλὴν ὄψιν, ὅφ' ἦν ὁ κόσμος ἐξεικονίζεται πρὸ αὐτοῦ.

« Καὶ τώρα, κύριε Ἀμαθίδη, λέγει ὁ εὐπατρίδης, στρεφόμενος πρὸς τὸν διδάσκαλον, εὐαρεστήθητε νὰ λύσῃτε τὸ πρῶτόν σας μάθημα. Ὅθ' εἶμαι εὐτυχής, κύριε Αὐθεντίδη, ἐκπληρῶν τὴν ἐπιθυμίαν σας καὶ σπουδάζων τὴν μέθοδον τοῦ κυρίου ».

Κατὰ τὸν **Dickens.**

Γ.

ΠΑΡΑ ΤΟ ΚΥΜΑ.

— Φεῦ! ἀπεκρίνατο τὴν κεφαλὴν σείων ὁ μελανεῖμων ἀνὴρ· ἐάν ποῦ ὑπάρχῃ δι' ἐμὲ γαλήνη κα' εὐδαιμονία, εὐρηται αὕτη οὐχὶ ἐπὶ γῆς, ἀλλ' εἰς τῆς θαλάσσης τοὺς κόλπους!..

— Δὲν σ' ἐννοῶ ὑπέλαθεν ἀποροῦσα ἐκεῖνη.

— Μὴ παιδισθεὶν πρὸς τὰς γνώμας ταύτας οἰκειωθείς, οὐδὲ νῦν νὰ πεισθῶ περὶ τούτων δύναμαι· ἀλλὰ κἂν ἡ καρδιά, εὐήκοος πρὸς τὴν παρήγορον ταύτην φωνήν, τείνει νὰ στραφῇ πρὸς τὸ γλυκὺ καὶ φαινόν τοῦτο κέντρον ἔρωτος, ἀποδυσπετεῖ ἀκαθέκτως. Δὲν πιστεύει

*) Ἰδε ἀριθ. 45 σελ. 885—888.

δρος Βερτράνδος ὑπέβαλεν αὐτῇ τὸ πανομοιότυπον δύο χρυσῶν ἀγγείων, κεκοσμημένων δι' ἀναγλύφων παραστάσεων εἰκονίζουσῶν θήραν ἀγρίου ταύρου, ἀνακαλυφθέντων δὲ πρὸ πενταετίας ἐν Βαβίῳ, μικρῷ χωρίῳ τῆς Λακωνικῆς παρὰ τὴν Σπάρτην, ἐν τινὶ θλωτῷ τάφῳ, τοῦ τύπου τοῦ « Ἰθασαυροῦ τῶν Ἀτρειδῶν ». Παρὰ τὰ δύο ταῦτα ἀγγεῖα εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ εὐδαίφους καὶ δύο ξίφη ὀρειχάλκινα φέροντα ὡς ἔγκαστα φύλλα χρυσαῖ. Τὰ ξίφη ταῦτα εἶνε ὅμοια πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Σλήμαν ἐν τοῖς βασιλικαῖς τάφοις τῆς Ἀκροπόλεως ἀνακαλυφθέντα. Πρὸς τούτοις ἐν τῷ ρηθέντι τάφῳ εὐρέθησαν καὶ πολλὰ λεπτὰ χρυσαῖ πλάκες, χρησιμεύσασαι ὡς κοσμήματα ἐσθήτων, 14 λίθοι, φέροντες γραφὰς παντοδαπῶν ζῶων, καὶ διάφορα ἄλλα ἀντικείμενα μυκηναϊκῆς καὶ ἀχαικῆς τέχνης, ἅτινα δίδουσιν ἡμῖν ἰδέαν περὶ τοῦ πλοῦτου τῶν ὑπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα βασιλέων. Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα, ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ παρ' Ὁμήρῳ ἀναφερόμενα, ἀνάγονται εἰς τὰ 1400—1200 π. Χ.

Ὁ ἔφορος τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιοτήτων κ. Τσουντας κατὰ τὰς ἐν Ἀμοργῷ ἀνασκαφὰς ἀπεκάλυψεν 20 περίπου ἀρχαίους τάφους θλωτοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν πρὸ τοῦ Μυκηναίου πολιτισμοῦ ἐποχῆν, δύο χιλιάδας σχεδὸν ἔτη πρὸ Χριστοῦ. Ἐν αὐτοῖς εὐρέθησαν λόγχι καὶ διάφορα δοχεῖα πήλινα ἔχοντα ὅλως περιέργους λαβὰς, τοιαύτας δὲ ὥστε νὰ ἀναρτῶνται ἐξ αὐτῶν διὰ σχοινίου καὶ φέροντα γραφὰς τινὰς ἀτέχνους. Πρὸς δὲ εὐρέ-

θησαν πήλινα τινὰ ἀγαλμάτια καὶ ἐν τοιοῦτον μαρμαρίνον παριστῶν ἴσως θεῶν τῆς φύσεως. Τὰ εὐρημάτια ταῦτα ἔχουσι σπουδαιότητα, διότι ἀνάγονται εἰς ἱστορικὴν τινα ἐποχὴν τῶν νήσων, ἣτις δὲν εἶναι ἀρκετὰ γνωστὴ εἰσέτι καὶ ἡ ὁποία ἐπέδρασε μεγάλως ἐπὶ τοῦ κατόπιν Μυκηναίου πολιτισμοῦ. Ὁ κ. Τσουντας ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς ἐρεῦνας του, διότι εἶνε διωρισμένος ἐπόπτης τῶν ἀνασκαφῶν τῶν Δελφῶν καὶ παρίσταται ἤδη ἀνάγκῃ νὰ μεταβῇ ἐκεῖσε, ἐπειδὴ πρόκειται ἐντὸς ὀλίγου νὰ διακθῶσι καὶ αὐταὶ μέχρι τοῦ ἐργομένου ἔαρος. Ἀλλὰ βραδύτερον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, θὰ ἐπαναληφθῶσιν αἱ ἐν Ἀμοργῷ ἀνασκαφαί.

Κατεσχέθη ἐν Λαρίσῃ εἰς χεῖρας ἀρχαιοκαπήλου τινὸς μικρὸν γαλκοῦν ἀγαλμάτιον τῆς Ἀθηναῆς Προμάχου, ἀρχαϊκῆς τέχνης, φέρον κράνος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἐπὶ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο ἔφερον ἀκόντιον καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας ἀσπίδα, εἶναι δὲ κατὰ τοῦτο ἄξιον λόγου, ὅτι φέρει τὸν αὐτὸν τύπον, ὃν ἔφερε καὶ τὸ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἀγαλμα τῆς Προμάχου Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου. Ἀνήκει δὲ τὸ καταγεθὲν ἀγαλμάτιον εἰς τὴν ἕκτην π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ἣτοι ἑκατὸν ἔτη τοῦλάχιστον πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Φειδίου».

άνερευνητή, έρευνώσα δ' άποπλανάται. 'Επειδή δ' άνέ-
ραστος ώς τά ὄρη καί οἱ βράχοι άδυνατεῖ νά βιώσῃ ὁ
άνθρωπος, καταστρέφω τόν οἰκτρόν τοῦτον βίον μου
ήμεραν τινά κ' ἐγώ εἰς τό πολυθόρυβον κύμα! . . . ἰδοῦ
διατί μ' εὔρες, ὦ πλάνης ὀδίτης, πρό μικροῦ ἐμπαθῶς
πρός αὐτό ἀτενίζοντα.

Σιγή ἐγένετο πρός στιγμήν! . . . φρίξασα ἡ μελα-
νόφθαλμος Κορυδαλλίς ἐκάλυψε τήν μορφήν διά τῶν
λευκωλένων χειρῶν τῆς.

— Πρός Θεοῦ, τί εἶπες! . . . ὠχρίασον ἐκ φρίκης, ὦ
καλλίχρυσε Φοῖβε! ριγῆσατε ἐκ τρόμου, ὡς ἐγώ ριγῶ,
ὦ φυλλάζουσαι αἰγίρειοι τῆς ἀκτῆς, ὕψιτενεῖς πετελαί,
ἐλαφρόσκιιοι πίτιες! . . .

— Ναί, ρίγει ἐκ τρόμου, άνέκραξε γαυριῶν, δειλιή
χειρίστρια τῆς ἡλακᾶτης καί τοῦ ἴστού, ἀνακίς ἦθη
βαυκαλωμένη νηπιωδῶς ὑπό τοῦ πλάνου τῆς 'Ελπίδος
όνειρου! ἀλλά ριγοῦσα, ὑποκλίθητι συνάμα πρό ἐκείνου,
ὅστις, γίγας ἀπέναντί σου, ἐν τῇ μαρμαρωδεῖ αὐτοῦ
καρδίᾳ αἰσθάνεται ἡρωισμόν ἀρκοῦντα ὅπως ἐκτελέσῃ
ἀναλγητή ὅ,τι εἰς σέ ἐμποιεῖ σπασμούς φρίκης!

— Ὡ τῆς ἀνάδρου τόλμης! ὦ τῆς δειλιῆς ἀνδρείας!
ὦ, σέ λυποῦμαι, ρίψασπι λιποτάκτα τοῦ ἀγῶνος τῆς
ζωῆς, ὅστις φεύγων τήν μάχην ἐπιδεικνύεις τόν ἡρω-
ισμόν σου! . . . σέ οἰκτεῖρω, ὦ νάνε γίγας, ὅστις ὡς ὁ ὑπερ-
φυῆς Ἄτλας τό ἐπίμοχθον φορτίον του, ἀφ' ἑαυτοῦ
ἀποροίπτων τήν ζωήν, ἦν δέν ἔλαβες ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀφρον-
τιστεῖς, ἄν, ὅπως ἀπό τῆς προσκαίρου γηίνης κακοδαι-
μονίας ἀπαλλαγῆς, εἰς ἄλλην ἀτελεστάτην περιπί-
πτεις! . . .

Μετὰ στιγμήν σιγῆς ἐν τῇ γαληναίᾳ τῆς φύσεως
ἡρεμίᾳ ἦν μόναι ἐθρόουν αἱ δρυσώδεις πνοαί, ὁ ἄθεος
στραφεῖς πρός τήν κόρην τῇ εἶπε:

— Περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς οὐρανίου ζωῆςτίς μέ βε-
βαιοί; οὐδεῖς ἐπανελθῶν ἐκείθεν! . . .

Β'.

Ὁ Φοῖβος ἔδυσεν, ὁ Φοῖβος ἀνέτειλε καί πάλιν, ἀλλ'
ἀνέτειλεν ἀμυδροφεγγῆς καί ὠχρός. Αἱ τελευταῖαι βα-
ρεῖαι καί σκοτώδεις νεφέλαι ἀγρίας λαίλαπος, ἧτις ἀπει-
λητικῶς ἐσκήψασα τήν νύκτα, κατέπληξε δεινῶς τήν
ὑπνώττουσαν φύσιν δι' ἀστραπῶν γοργῶν καί πυρπόλων,
ὡς τό φλογερῶς ὀργίλως τῆς Θεότητος βλέμμα ἐπὶ τε-
ταραγμένον συνειδότος πλανώμενον, καί διά βροντῶν
βαρυκρότων ὡς τῆς ὀργῆς Αὐτῆς ἡ φωνή, ἀποσυρόμεναι
βραδέως, διανοιόουσι μόλις ἐν μέρει τήν ἀκτινώδη τοῦ
ἄστρου τῆς ἡμέρας ὄψιν. Ἔτι αἱ ψυχραὶ τοῦ βορέως
θεπεῖαι πρυγῶσιν ἀφθόνως τοὺς ὠχροφύλλους κλάδους
τῆς εὐδένδρου παράλου, καί εἰς τῶν βρυστοφερῶν των
σπηλαίων τὰ μαργαροσπαρτα βάθη αἱ Νηρηίδες στενά-
ζουσιν. Δέρει ἀκόμη τοὺς μακραινῶνας βράχους ὀγκού-
μενον τό παράφορον κύμα, αἱ ἀλκυόνες ὑποφρίσσουσαι
παραιτοῦσι τὰς χλοαζούσας αὐτῶν καλιὰς.

Μεγάγχιλος, λυσίοκος, σιωπηλή, μονήρης, ἐπα-
νήθην εἰς τόν αἰγιαλόν, ἐφ' οὗ ἐξέβρασε μυρία ροδό-
λευκα κογχύλια τῆς νυκτὸς ὁ ἀφρώδης σάλος ἡ λευκό-

πεπλος Κορυδαλλίς. Ἐρρίγει ἐτι ἀναλογιζομένη τὸν θρα-
σύδειλον τολμητιαν, τὸν ἀπειθῆ ἄφρονα, ὃν δέν ἤρκε-
σεν ὅπως εὐοδώσῃ ἡ νεαρά αὐτῆς σύνεσις.

Τριάς κοράκων ἐκρούζε νεκρικοὺς γόους ἐπὶ τοῦ ἐγγύς
εὐμήκου βράχου, πρὸς αὐτοὺς δὲ ἡ κόρη ἐστράφη θλιβο-
μένη τήν ψυχὴν. Τίνα ἄρα ἐθρήνουν ὑπὸ τὰ ὠχρὰ τοῦ
λυκαυγοῦς φῶτα αἱ φιλέρημοι τοῦ θανάτου ἡχῆ;

'Ἄλλ' ὦ φρίκη! . . . τὰ χιονοροδῖνα σφυρά τῆς προ-
πετῶς ἀφῆνης λοῦον τό κύμα, πρό αὐτῆς ἐπιρρίπτει εἰδε-
χθῶς μορφάζον, βλοσυρῶς ἀτενίζον πτώμα, τοῦ ὁποῖου
περιπτύσσουσι τὸν λαϊμόν οἱ θαλάσσιοι ὄφεις, τό πτώμα
τοῦ ἀθέου αὐτόχειρος, ὅστις οὐδέν εὔρεν ἐπὶ γῆς ἠθικῆς
προσηλώσεως κέντρον, ἐπιλησθεῖς Ἐκείνου, ὅστις ψυχῇ
καί κέντρον ὑπάρχει τοῦ σύμπαντος.

Ἐκάλυψε πάλιν διά τῶν χειρῶν τήν ὠχράν μορφήν
ἰλιγγιώσα ἡ κόρη, γονυπετήσασα δὲ παρ' αὐτῷ ὡς παρὰ
τὴν νεκρικὴν τῶν πολυνεικῶν ἀδελφῶν τῆς κάλπην ἡ
εὐσεβῆς Ἀντιγόνη, ἐδεήθη πρὸς τὸν Πλάστην ὅπως συγ-
χωρήσῃ αὐτῷ· ἀλλ' ἄν ποτε μαλαχθῇ ὅπως ἀποδώσῃ
αὐτὸν ζῶντα ὁ ἀτέρμων ὑγρὸς του τάφος, τότε καί μό-
νον θά λυθῇ ἡ κατ' αὐτοῦ αἰωνία Ἐκείνου ἀρά.

ΚΟΡΝΗΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.*

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΙΟΥ ΜΟΥ.

Ἐδῶ, ἔς αὐτὴν τὴν ἐκκλησιὰ τὴν μαρμαροχρισμένην,
ἔς τὴν ἅγια Παρασκευὴ ποῦ εἶν' ἀφιερωμένη,
ποῦ ἔχει τό τέμπλο τό χρυσό, τὰ ξομπλιαστά φανάρια
καί κεντημένα φλάμπουρα ἀπὸ μαργαριτάρια,
ἐδῶ, ὅσᾳ ἤμουνα παιδί ἄθῆο, μέ τὸν νοῦ μου,
ἔπετοῦσα καί ἀνέβαινα ἔς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ μου.

Ἄχ! διέτε ἔς τὸν αὐλόγυρο! ἀκόμα ἐκεῖ ἄπανου,
μέσ' ἔς τὸν ἀθάνατο κορμὸ ἐκείνου τοῦ πλατάνου,
εἶν' ἡ καμπάνα, μιά φορὰ κ' ἐγὼ ποῦ τὴν ἔχτυποῦσα
καί ἔς τὴν φωνὴ τῆς τὸ πρῶτ' ἰλόγαρο ἐξυπνοῦσα
καί ἔπήγαινα ἔς τὴν ἐκκλησιὰ νὰ εἰπῶ τὴν προσευχή μου,
ὅταν ἀγνὴ ἐπρωτοάνθιξε ἡ πίστις ἔς τὴν ψυχὴ μου.

— Καμπάνα μου βροντόφωνη! ὅταν σέ βλέπω, νοιώθω
μέσ' ἔς τὴν καρδίᾳ μου ἅγιο κ' εἰλογημένο πόθο,
καί κουρασμένος ὅσᾳ γυρνῶ καί πάλι ἔς τό χωριό μου,
εὐρίσκω τὴν γαλήνη μου καί βλέπω τὸν Θεό μου,
μόλις σ' ἀκούσω νὰ χτυπᾷς βαρεῖα, βαρεῖα καί πάλι
καί ἔς τοῦ Βοσπόρου ἀντιλαχῆς τ' ὠραῖο περιγιάλι.

*) Ὁ παρ' ἡμῶν ταῖς Μούσαις κεχαρισμένος κ. Ι. Π. Ἰωαν-
νίδης ἐκδίδουσι προσεγῶς συλλογὴν ποιημάτων αὐτοῦ ὑπὸ τὴν
ἐπιγραφὴν *Βυζαντινὰ ἔνκτες*, ἐκ δὲ τῆς συλλογῆς ταύτης πα-
ρατιθέμεθα τὰ δύο ταῦτα ποιήματα Σ. Ε. Ε.

*Ας ἦταν νόμιμα παιδί ἀκόμα εὐτυχημένο
καὶ ἀμέριμνο, ὅλα χαρὰ κ' ἐλπίδα νὰ προσιμένω,
σὺν ἡμερῶν Πασχάλια, ν' ἀκούσω 'ς τὴν φωνή σου
τὴν ἁγιασμένη εἶδησι, φωνὴ τοῦ Παραδείσου,
καὶ ἀνεστημένο τὸν Χριστὸ νὰ τὸν γλυκοφιλήσω
καὶ ὕστερα τὸ κόκκινο αὐγὸ μου νὰ κουτρέσω.

*Α! τὸν αὐλόγυρον αὐτό, τὴν εὐμορφία του ὅλη
τὸν πλάτανο, τ' ἀγίασμα, τ' ὄρατο περιθόλι,
τὴν κρύα βρούσι, τὰ κελλιά καὶ τὸ σκολιδὸ πλιὸ πέρα,
ὅλα τὰ βλέπω μὲ χαρὰ καὶ λύπη κάθε ἡμέρα
καὶ ὅταν διῶ τῆς μάνας μου τὸ μνηῖμα ἐκεῖ 'ς τὴν ἄκρη,
μυρώνει ὅλους τοὺς νεκροὺς τὸ καρδιακὸ μου δάκρυ.

Καὶ ὕστερα τὴν ἐκκλησιά γυρνῶ καὶ βλέπω πάλι,
ποῦ μοῦ ἀνοίγει ὀλόφωτη παρηγοριᾶς ἀγκάλη,
ποῦ, σὺν μητέρα σπλαγχνικιά, εἶν' ἑτοιμὴ νὰ χύσῃ
μέσ' 'ς τὴν καρδιά μου βάλσαμο καὶ νὰ με ἀναστήσῃ,
καὶ τότε μὲ τὸν νοῦ πετῶ εὐθὺς 'ς τὰ περασμένα
καὶ ραίνω τὴν νεότη μου μὲ ἄνθια μαραμμένα.

*Αγαπημένη ἐκκλησιά καὶ τρισευλογημένη!
γιατὶ αἰῶνια ὕμνεῖ τὸν Πλάστη καὶ εὐφραίνει
κι' ἀπὸ τῆς γῆς τὰ βάσανα μᾶς πάει 'ς τὰ οὐράνια
καὶ τῆς σκεπῆς τῆς ὀ μικροῦ Σταυροῦ μὲ ἑπερφήνεα
ἡμιεῖ μὲ τᾶστρα, τὸν καλὸ Θεὸ μας χαιρετάει
κ' αἰσθήματα 'ς τοὺς Χριστιανοὺς ἀθάνατα ἔξυπνάει.

*Εἰδῶ, 'ς αὐτὴν τὴν ἐκκλησιά, ποῦ τὴν γλυκεῖα χαρὰ του
εὐρίσκει κάθε Χριστιανὸς καὶ τὴν παρηγοριὰ του,
εἰδῶ ἐπροσευχῆθηκα ἡ γενεά μου ὅλη!
καὶ ὅταν ἤμουνα παιδί, θερμοῦσ' αὐτοὶ οἱ θόλοι
πῶς ἀνοιγαν καὶ μ' ἔδειχναν 'ς τὰ ὕψη, ἐκεῖ πέρα
μὲ ἀγγελικὸ χαμόγελο τὴν δόλια μου μητέρα

Πόσαις χρονιάς, σὺν ἐβγαίναν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία
τὴν νύχτα τοῦ Ἐπιτάφιου, νὰ κάνουν λιτανεῖα,
ἀναφτα κίτρινο κερὶ καὶ ἔκκαια λιθάνη,
κι' ὁ Ἐπιτάφιος κοντὰ σὺν ἐβλεπα νὰ φθάνη,
ἡ γονάτιζα καὶ ἔκλαιγα 'ς ἀγαπημένο μνηῖμα,
προτοῦ μοῦ πνίξῃ τὴν ψυχὴ τῆς ἁμαρτίας κῦμα.

*Εἰδῶ, 'ς αὐτὸν τὸν νάρθηκα ὁ γέρωσ δάσκαλός μας,
'ς τὸν δρόμο τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ὁ πρῶτος ὁδηγός μας,
σὺν ἔψελνε ἐσπερινός; μᾶς ἔφερν' εἰδῶ πέρα
κι' ἀπὸ παιδιὰ μᾶς ἡμάθινε 'ς τοῦ κόσμου τὸν Πατέρα
αἰῶνα νὰ ἐλπίζουμε, νὰ τὸν δοξολογοῦμε,
παντοῦ νὰ τὸν λατρεύουμε καὶ νὰ τὸν προσκυνοῦμε.

Θυμοῦμαι ἡμουνα μικρός, πολὺ μικρὸς ἀκόμα,
σὺν εἶδα φίλο μου πιστὸ νὰ τὸν σκεπάζῃ χῶμα,
σὺν ἡ γνώρισα πῶς ὅλους μας Μοῖρα σκληρὴ ὀρίζει,
πῶς 'ς τὴν ψυχὴ μας ἡ χαρὰ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀνθίζει·
εἰδῶ τὸ πρῶτο δάκρυ τῆς λύπης μου ἐχύθη,
σὺν ἔγνωισα κ' ἐγὼ καὶ μὲ καὶ πόνο μέσ' 'ς τὰ στῆθη.

Πόσα παιδάκια ἔφεραν εἰδῶ νὰ τὰ βαπτίσουν
καὶ μὲ τὸ θεῖο βάπτισμα ζωὴ νὰ τὰ χαρίσουν·
πόσους στεφάνωσαν εἰδῶ μὲ δόξα κ' εὐτυχία,
μὰ ἀπὸ κάμποσον καιρὸ μὲ μαυρὴ ἀπελπισία
καὶ πάλι τοὺς ἔανάφεραν νεκροὺς, σαβθανωμένους
καὶ μέσ' 'ς τὸ νεκροκράββατο τὸ κρῦο ξαπλωμένους.

Ποὺς ξεύρει· ὁ Παντοκράτορας ἐκεῖνος, ποῦ ἀπ' τοὺς θόλους,
ἀπ' τὴν σκεπὴ τῆς ἐκκλησιᾶς μᾶς εὐλογεῖ ὅλους,
ὄρατοι πολυέλαιοι ποῦ καίτῃν ὀλόγυρά του
καὶ μέσ' 'ς τὰ φυλλοκάρδια μας ποῦ βλέπει ἡ ματιὰ του,
πόσους θὰ εἶδε δυστυχεῖς βραρεῖα ν' ἀναστενάξουν,
νὰ κλαῖν' καὶ μὲ παράπονο πικρὸ νὰ τὸν κυττάξουν.

*Αχ! μέσ' 'ς τὸ μνηῖμά μου νεκρὸ προτοῦ μὲ καταιβάσουν,
εἰδῶ, 'ς αὐτὴν τὴν ἐκκλησιά κ' ἐμένα νὰ διαβάσουν,
γιατὶ, θαρρῶ, μάλιστα μὲ διῆ, πῶς θὰ μὲ ἐλεήσῃ
αὐτὸς ὁ Παντοκράτορας, ποῦ ἀπὸ παιδί μὲ ξεύρει,
καὶ ἴσως τὴν ταλαίπωρὴ ψυχὴ μου τὴν ἀφήσῃ
ὄσους ἑστερήθηκα 'ς τὴν γῆ, κοντὰ του νὰ τοὺς εὔρη.

Ο ΒΟΣΠΟΡΟΣ.

Τὸν ξεύρετε τὸν Βόσπορο, τὸν κοσμοξακουσμένο,
ποῦ τραγουδεῖ μελωδικὰ
τὰ κάλλη του τὰ μαγικὰ
τὸ κῦμα, ποῦ ἀπ' τὸ πέλαγος γυρνάει ἐρωτευμένο;

Χιονάτοι γλάροι ζωηροὶ 'ς τὴν ὄψι του πετοῦνε
καὶ λούζουν τᾶστρα τους φτερά
καὶ μὲ φωναίς καὶ μὲ χαρὰ
σπαρταριστὰ κι' ὀλόγρυσα ψαράκια κυνηγοῦνε.

*Σ τὰ δάση του γλυκόλαλα φωλιάζουνε πουλάκια
καὶ κάτου, μεσ' 'ς τῆς ρεμματιαῖς
ἡ καταπράσιναις ἰτιαῖς
τὰ δάκρυά τους χύνουνε 'ς τὰ δροσερὰ αὐλάκια.

Καὶ μέσ' 'ς τὰ περιθόλια του ἀνθοῦνε καὶ μυρίζουν
τριαντάφυλλα λιμπιστερὰ
καὶ χίλια ἄνθια τρυφερά,
ποῦ ἀξίζουνε τὴν παρθενιὰ μονάχα νὰ στολίζουν.

Τὸν εἶδατε τὸν Βόσπορο μεσάνυχτα, σὺν βγαίνῃ
τὸ φεγγαράκι ν' τροπαλὸ
καὶ ἀεράκι ἀπαλὸ
ὅταν χαϊδεύῃ καὶ φιλῇ τὴν φύσι μεθυσμένη;

*Σὺν διαμαντένια καὶ λαμπρὴ λεκάνῃ καθρεφτίζει
'ς τὰ βᾶθη του τὸν οὐρανὸ
καὶ κάθε ἄστρο φετεινὸ
ἐκεῖ μὲ χάρι τῆς χρυσαῖς ἀχτιδῆς του βαπτίζει.

Νεράϊδικις ἀνοστολόισταις καὶ γελασταῖς ψαρεύουν,
'ς τὰ κρυσταλλένια του νερὰ
καὶ 'ς τὰ βουνὰ του τ' ἀνθηρά,
πρὶν σβύσουν τᾶστρα, παίζουνε κι' ὀλόχαραις χορεύουν.

Κ' ἕνα τραγοῦδι ἀπὸ μακρὰ ἀκοῦς, ποῦ σὲ ἐγγίζει
 μεσ' εἰς τὴν καρδίαν γλυκὰ, γλυκὰ
 καὶ μὲ φτερὰ ἀγγελικὰ
 ἢ μαγεμένη σου ψυχῇ εἰς τὰ σύγνερα γυρίζει.

.....

Ὅλα τὸν νοῦ καὶ τὴν ψυχὴν μαζεύουν ἐκεῖ πέρα
 καὶ ἀπ' τὰ οὐράνια μουσικὴ
 λὲς πῶς ἀκούει θεϊκὴ
 ἐκεῖνοι, ποῦ τὸν Βόσπορον θαυμάζουν νύχτα μέρα.

Ἐν Βουγιούκ-Δερῆ,

I. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΤΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ
 ΤΗΣ ΘΗΩΤΟΣ

Εἰσαγωγή.

Μέλλω νὰ περιγράψω τὸν ποιμενικὸν γάμον τῶν τῆν Ὀθρῶν οἰκούντων πιστῶς, ὡς ἤκουσα τὴν ἀφήγησιν αὐτοῦ παρ' εὐφυοῦς ποιμενίδος. Οὕτω τελεῖται καθ' ἅπαν τὸ ὄρος τοῦτο καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς ποιμέσι καὶ γεωργοῖς τῆς Θηωτίδος, μὲ τινὰς τοπικὰς ἢ φυλετικὰς διαφορὰς.

Εἶναι δ' ὁ γάμος ἡ μεγίστη τελετὴ τοῦ ποιμένος, καὶ ἕνεκα τούτου ἐκτελεῖται μετὰ πολλῆς τῆς ἐπισημότητος. Τὸ ὅλον τῆς τελετῆς ταύτης, τὸ ἄσμα, αἱ εὐχαι καὶ αἱ προλήψεις δηλοῦσι τὸ δέος μεθ' οὗ εἰσέρχεται ὁ ποιμὴν εἰς τὸ πολυκύματον τοῦ πρακτικοῦ βίου στάδιον, καὶ παντὶ σθένει προσπαθεῖ νὰ φέρῃ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῇ καλύβῃ του.

Μετ' ἀξιοπαρατηρήτου σπουδῆς πειρῶνται ν' ἀποφύγῃσι πᾶν τὸ παρ' αὐτοῖς δυσώιον νομιζόμενον. Ἄν συμβῇ νὰ μετανοήσῃ ὁ πενθερός, ἐνῶ ἐπορεύθησαν πρὸς παραλαβὴν τῆς νύμφης, ἐκλαμβάνουσι τοῦτο ὡς μέγιστον ἀτύχημα, τὴν διακοπὴν τοῦ γάμου, καὶ πορευόμενοι εἰς ἄλλο ποιμνιστάσιον αὐθημερὸν λαμβάνουσι τὴν παρατυχοῦσαν νύμφην.

Ὡς πρὸς τὴν προικὰν, ἀπαραιτήτως ὑπέκουν εἰς τὸν νόμον τοῦ Σόλωνος: « Οὐ γὰρ ἐβούλετο μισθοφόρον οὐδ' ὄνιον εἶναι τὸν γάμον, ἀλλ' ἐπὶ τεκνώσει καὶ χάριτι καὶ φιλότῃτι γίνεσθαι τὸν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνοικισμὸν ».

Τὸ ἀπρικοῦν τὰ μέγιστα συντελεῖ παρ' αὐτοῖς εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἠθικὴν. Ἄπρικοι καὶ ὄρφαναί κόραι

*Ἡ μονογραφία αὕτη ἀπεστάλη ἡμῖν ἐν φυλλαδίῳ. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε λίαν ἐνδιαφέρουσα παρατιθέμεθα αὐτὴν ἐν ταῖς στήλαις τῆς Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως.

νυμφεύονται μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας ὡς καὶ αἱ κόραι τῶν πλουσιῶν ποιμένων. Σπανίως δὲ ἀπαντᾷ τις μεταξὺ ἑκατὸν οἰκογενειῶν εἰκοσιπενταετῆ ἀνυμφον κόρην.

Ὁ ἔρωσ, ἀγνὸς καὶ ἀφελέστατος, συνήθως προηγείται τοῦ γάμου. Ἄμα δὲ παρατηρήσωσιν οἱ μελλονύμφοι τὴν ἀναβολὴν τῆς τελέσεως αὐτοῦ, ἕνεκα ἀπορίας τοῦ πενθεροῦ ἢ μὴ παραδοχῆς τινὸς τῶν συγγενῶν, εὐκόλως προσφεύγουσιν εἰς τὴν παρ' αὐτοῖς συνήθη Σπαρτικτικὴν ἀρπαγὴν.

Τὸ ποιμενικὸν φύλον ἐθεωρήθη μέχρι τοῦδε ὡς ἀπόβλητον τῆς κοινωνίας μέλος, ἕνεκα τῆς ληστείας. ἐγκατελείφθη εἰς τὴν φρικτὴν του κατάστασιν, ἡ κοινωνία δ' ἅπασα ἠσθάνετο ἀπέχθειαν κατ' αὐτοῦ. Ἐξετάζων τις σπουδαίως τοὺς ποιμένας, τὰ φυσικὰ ταῦτα τέκνα, θ' ἀπορήσῃ πῶς δὲν εἶναι χειρότεροι. Οὐδέποτε ὁ διδάσκαλος ἐπαιδαγωγῆσεν αὐτούς, οὐδέποτε ὁ ἱερεὺς ἐπειράθη διὰ τοῦ θεοῦ λόγου νὰ μαλακῇ τὴν καρδίαν αὐτῶν. Ἀεῖποτε εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰς φάραγγας ζῶντες, μετὰ τῶν ἀγρίων θηρίων παλαίοντες, εἶναι θαυμαστὸν πῶς δὲν ἀπέβαλον ἐντελῶς τὴν ἀνθρωπίνην ἡμερότητα. Τοῦτο βεβαίως ὀφείλεται εἰς τὸ ἠθικὸν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου καὶ εἰς τὸ γενικῶς εὐάγωγον καὶ μαλακὸν τοῦ πρακτικῆρος τοῦ Θηωίτου.

Καιρὸς ἤδη νὰ μεριμνήσῃ ἡ τε Κυβέρνησις καὶ ἡ κοινωνία ὑπὲρ τοῦ φύλου τούτου, ὅπερ, εὐφυὲς ὄν καὶ εὐρωστον, ἀφεύκτως διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως θὰ φέρῃ γενναίους καρπούς. Ποιμενικὰ σχολεῖα εἶναι χρησιμώτατα διὰ πολλοὺς λόγους, οὓς δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἐκθέσω.

Ἐν Δημογραφίῳ, τῇ 10 Ἰουνίου 1875.

E. Δ

Πρόταξις γάμου.

Ἄμα ἀποφασισθῇ ἡ ἐκλογὴ νύμφης ἕκ τινος ποιμνιστασίου, πηγαίνουσι εἰς ἡ δύο ἐκ τῶν συγγενῶν τοῦ γαμβροῦ πρὸς ἐπιθεώρησιν αὐτῆς, ἀλλὰ μὴ ἀκούμενοι εἰς τοῦτο, πέμπουσι καὶ μίαν γραῖαν, ἣτις ἐπιθεωρεῖ μετὰ προσοχῆς τὴν νύμφην. Ἄμα δ' ἀρέσῃ αὕτη, προτείνουσι μυστικῶς οἱ προξενιστὰι εἰς τὸν πενθερὸν καὶ τὴν πενθεράν, ἂν ἔχωσιν εὐχαρίστησιν νὰ δώσωσι τὴν θυγατέρα αὐτῶν, ἣν εἶδον καὶ εὐχαριστήθησαν. Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ἀπαντᾷ συνήθως ὁ πατήρ, εἶδετε καὶ εὐχαριστήθητε: θὰ ἰδῶ καὶ ἐγὼ ἐν τῇ ἐβδομαδιαίᾳ ἀγορᾷ τὸ προσεχὲς Σάββατον τὸν γαμβρόν, καὶ σὰς ἀπαντῶ. Ἄμα εὐχαριστήθη καὶ ὁ πατήρ, ὀρίζουν τὴν ἡμέραν τῶν ἀρραβῶνων(τῆς συβάσεως).

Ἀρραβῶν.

Τὴν προσδιορισθεῖσαν Κυριακὴν θὰ ὑπάγωσι τέσσαρες ἢ πέντε συμπέθεροι εἰς τὴν καλύβην τοῦ πενθεροῦ, φέροντες μίαν κόφφον οἴνου καὶ μίαν κουλοῦραν. Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυσιν τελοῦσι τὰ τῶν ἀρραβῶνων, ἀλλάζοντες τὰ δακτυλίδια καὶ θέτοντες αὐτὰ ἐπὶ τινος ταψίου: τότε δ' εἰς τῶν πλησιεστέρων τοῦ γαμβροῦ συγγενῶν ῥίπτει ἐντὸς τοῦ ταψίου ἐν τάλληρον: οἱ δὲ περικαθήμενοι ἀστειεύονται λέγοντες αὐτῷ, τοιοῦτο ταψὶ δὲν γαχνόνετσι μὲ ἐν τάλληρον καὶ οὕτω ἀναγκάζεται νὰ ῥίψῃ

χρήματα τινά ἀκόμη ἔπειτα δὲ κατὰ σειράν ῥίπτουν ὅ,τι βούλονται καὶ οἱ ἄλλοι. Τὰ χρήματα ταῦτα, κεράσματα τῆς νύμφης καλούμενα, μεταποιούνται ὑπ' αὐτῆς εἰς ἄλυσιν, ἣν θέτει εἰς τὸν λαϊκὸν της. Μετὰ ταῦτα προσδιορίζουν τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου, ὅτε ὁ πενθερὸς ὀρίζει, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συγγενῶν του, τὰ δῶρα, ἅτινα ὀφείλει νὰ φέρῃ ὁ γαμβρός. Συνήθως εἶναι τὰ ἀκόλουθα· ἐν ζευγος πεδιλῶν διὰ τὴν νύμφην, μία πόρπη καὶ μία ζώνη ἀργυρᾶ, ἐν ζευγος ἐνωτίων, εἰς κοῦκλος¹ ζεύγη τινὰ σαρουχίων καὶ πεδιλῶν, εἰς ἄμνος (τὸ καλούμενον ψητὸν τῆς νύμφης), μία κουλούρα καὶ ἐν ζευγος πεδιλῶν τοῦ νοουοῦ. Ἀφοῦ δὲ εὐωχῆσονται πίνοντες οἶνον καὶ ἄδοντες, προσδιορίζουσι τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου καὶ ἀναχωροῦσιν οἱ συμπέθεροι.

Γάμος.

Κατὰ τὴν τελευταίαν τετάρτην συναθροίζονται πολ-
λαι γυναῖκες, ἔχουσαι μεθ' ἑαυτῶν καὶ δύο ἄρρενα παι-
διά καὶ μίαν κόρην, εἰς τὴν καλύβην, ἵνα πιάσωσι τὰ
προζύμια τοῦ γαμβροῦ. Ταῦτα δὲ τὰ παιδιά καὶ ἡ κόρη,
ἐξ ὧν οὐδὲν εἶναι ὀρφανόν, κοσκινίζουν τὸ ἄλευρον, ὅτε
οἱ συγγενεὶς τὸ ἀσημόνουσι, ῥίπτοντες ἀργυρᾶ νομίσματα
(δῶρα τῶν γυναικῶν αὐτῶν). Τούτων δὲ γινομένων ἄ-
δουσι συγχρόνως τὸ ἐπόμενον ἄσμα·

Εὐχήσου με, μαροῦλά μου, ὅστα πρῶτα κοσκινίδια.
Μὲ τὴν εὐχή μου, ρυόκα μου, θεὸς νὰ σὲ προκόψῃ,
Εὐχήσου με, πατέρα, ὅστα πρῶτα κοσκινίδια.
Μὲ τὴν εὐχή μου, ρυόκα μου, θεὸς νὰ σὲ προκόψῃ,
Εὐχήστε μ', ἀδελφάκιά μου, ὅστα πρῶτα κοσκινίδια.
Μὲ τὴν εὐχή μας, ρυόκα μου, θεὸς νὰ σὲ προκόψῃ.²
Ἄγῶρας τ' ἀγαπιάνει, Ξαρθὴ τ' ἀγαθατίζει
Μὲ μάνα, μὲ πατέρα, μ' ἀδέρφια, μὲ ἑαδέρφια,
μ' οὐλο τὸ συγγενό της

Ἀφοῦ δὲ ἄσῃσι τὸ ἄσμα αὐτὸ μετὰ περιπαθοῦς καὶ
λυγηρᾶς φωνῆς, ὑπεμφαινούσης πάντοτε τὸ δύσκολον
τῆς κτήσεως τῆς εὐδαιμονίας, τρώγουσι καὶ πίνουσι
περικαθήμενοι περὶ ξιλιτῆς τραπέζης. Μετὰ δὲ τοῦτο ἄρ-
χονται τοῦ ἀκολούθου ἄσματος·

Κυρῖοί μου, ποῖος τὸν κάνει αὐτὸν τὸν νέον γάμον ;
Ὁ πατέρας μου τὸν κάνει αὐτὸν τὸν νέον γάμον.
Κυρῖοί μου, ποῖος τὸν κάνει αὐτὸν τὸν νέον γάμον ;
Ἡ μάνα μου τὸν κάνει αὐτὸν τὸν νέον γάμον.
Μὲ τ' ἄνθι, μὲ τὸ ρόϊδο, μὲ τὸ φιλι πλεμμένον.
Τὰ ἑαδέρφιά μου τὸν κάνουν αὐτὸν τὸν νέον γάμον
Μὲ τ' ἄνθι, μὲ τὸ ρόϊδο, μὲ τὸ φιλι πλεμμένον.
Οἱ μπαρπάδες μου τὸν κάνουν αὐτὸν τὸν νέον γάμον
Μὲ τ' ἄνθι, μὲ τὸ ρόϊδο, μὲ τὸ φιλι πλεμμένον.
Οἱ θειακούλαις μου τὸν κάνουν αὐτὸν τὸν νέον γάμον
Μὲ τ' ἄνθι, μὲ τὸ ρόϊδο, μὲ τὸ φιλι πλεμμένον³.

1) Σκέπη νυμφική, κάλυμμα τοῦ προσώπου λεπτότατον, κα-
λύπτρα. Σ. Ε.

2) Ἐπαναλαμβάνουν τὸν αὐτὸν στίχον λέγουσαι μπαρπάδες,
θειακούλαις μου, ἑαδέρφιά μου.

3) Τὴν δὲ πέμπτην τὸ ἑσπέρας πιάουσι τὰ προζύμια τῆς
νύμφης ἄδοντες τὰ ἴδια ἄσματα.

Εἶτα δὲ ἀφοῦ καὶ ἄλλα ἄσματα ψάλωσιν, ἀπέρχο-
νται. Τὴν μὲν πέμπτην αἱ γυναῖκες τοῦ ποιμνιοστατοῦ
θὰ φέρωσι ζύλα εἰς τὴν καλύβην τοῦ γαμβροῦ, τὴν δὲ
παρασκευὴν θὰ ζυμώσωσι τὰς κουλούρας, καὶ θὰ γίνωσιν
αἱ προσκλήσεις διὰ κουφέτων ἐντὸς τεμαχίου χαρτίου.
Τὰ αὐτὰ γίνονται καὶ παρὰ τῆς νύμφης.

Τὸ δὲ σάββατον ἑσπέρας προσκαλοῦνται ἅπαντες εἰς
εὐωχίαν καὶ διασκεδάσιν. Τότε οἱ ἀδελφοποιοὶ θὰ κα-
τασκευάσωσι τὸ φλάμπουρον¹.

Ὅταν δ' οἱ ἀδελφοποιοὶ ῥίπτουν τὸ μανδῆλιον εἰς
τὸ φλάμπουρον, ἄρχονται τοῦ ἐπομένου ἄσματος·

Τίνος εἶν' ὁ φλάμπουρος, τ' ἄξιο καὶ τὸ κόκκινο ;

Τοῦ γαμβροῦ εἶν' ὁ φλάμπουρος, τ' ἄξιο καὶ τὸ κόκκινο.

Ποῖος τὸν ράφτει, ποῖος τὸν φκειάνει, ποῖος τὸν κατακοκκινίζει,

Μῆλα. ῥόδια τὸν γεμίσει ;

Ἐσέτα, φλαμπουργιάρη μου, θεὸς νὰ σὲ τραγουδήσω,

Νὰ σὲ πολυχρονήσω, νὰ σὲ χαρῆ ἢ μαροῦλά σου,

νὰ σὲ παρδέψῃ γλήγορα,

Νὰ βάλῃ ἄσπρο φλάμπουρον, νὰ βάλῃ κατακόκκινον.

Καὶ σεῖς, μπαρτάμοι τοῦ γαμβροῦ, ράψτε τὸ φλάμπουρον καλά.

Θὰ γέρῃ ράχαις καὶ βουνά, μὴ τὸν χαλάσων τὰ κλαριά

καὶ τὸν γελάσῃ ἢ πεθερά.

Μετὰ δὲ ταῦτα ξυρίζουσιν οἱ ἀδελφοποιοὶ τὸν γαμ-
βρόν, ἄδουσῶν τῶν γυναικῶν καὶ κορασιῶν ὡς ἐξῆς·

Λούζετ' ὁ ρυὸς τοῦ βασιληῆ, νὰ πάη ν' ἀββαθωρίση.

Ξουράφι μου ἀλεφαντινόν, κί' ἀκόνι ἀπὸ τὴν Πόλι,

Ἄνέστια, ἀνέστια νὰ διαβῇ, τρίχα νὰ μὴ τοῦ κόψῃ.

Ἐτσ' εἶναι χάρισμα² ἀπ' τὰ γονικά του,

Χάρισμα² ἀπὸ τὴ μάνα του, χάρισμα² ἀπ' τὸ νοῦτό του.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ GISMONDA ΤΟΥ SARDOU. — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Εἰ καὶ οὐπω ἔχομεν πληροφορίας περὶ τῆς διδασκα-
λίας ἐν τῇ ἐν Παρισίοις θεάτρῳ τῆς Ἀναγεννήσεως
(Renaissance), ἐνθα πρωταγωνιστεῖ ἡ μεγάλη Σάρρα,
τοῦ νέου ἔργου τοῦ ἐξόχου δραματικοῦ τῆς Patrie,
τῆς Théodora, τῆς Tosca, τῆς Fedora Vi-
ctorien Sardou, οὐπω ληθθεῖσῶν τῶν ἐφημερίδων τῶν
ἀναγραφουσῶν τὰ κατὰ τὴν πρώτην, ἥτις προῦκειτο
νὰ γέννηται τῇ τρίτῃ 18(30 ἰσταμένου, οὐχ ἥττον
δοθεισῶν πληροφοριῶν ὑπὸ τοῦ Sardou ταῖς γαλλικαῖς
ἐφημερίδις πρὸ τῆς παραστάσεως, δυνάμεθ' αἰτιὰ τινὰ περὶ
τοῦ νέου ἔργου αὐτοῦ, τῆς Gismonda, νὰ εἰπωμεν.
Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ ἔργον πρὸ τῆς διδασκαλίας αὐ-
τοῦ μέγαν ἐποίητο πάταγον καὶ μετὰ περιεργείας
ἀνεμένετο ἡ διδασκαλία αὐτοῦ οὐ μόνον ἐνεκα αὐ-

1) Τὸ φλάμπουρον εἶναι μακρὰ καλαμίνην συνήθως ῥάβδος, εἰς
τῆς τὸ ἄκρον τοῦ ἄνω μέρους σχηματίζουσι σταυρὸν ἀπὸ τρία
μῆλα. κρεμῶντες εἰς τὴν ἄκραν μανδῆλια κόκκινα.

2) Ἐδῶ εἶναι χαλασμένον τὸ μέτρον. ἴσως συμπληρωτέος ὁ
στίχος οὕτως·

Ἐτσ' εἶναι χάρισμα [ἀπὸ μᾶς κί'] ἀπὸ τὰ γονικά του. Σημ. ἐκδ.

τοῦ τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ μεγάλη τραγωδία, ἥτις ὑποδέχεται τὸ πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον τῆς δουκίσσης τῶν Ἀθηνῶν, νέον προὔκειτο νὰ διαπλάσῃ σχῆμα, σκηνογραφίαι δὼς καινοφανεῖς θὰ ἐπαρουσιάζοντο, αἱ Ἀθῆναι μετὰ τοῦ Θησείου καὶ ἡ Ἀκρόπολις ὅλη μετὰ τῶν Προπυλαίων, τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ Ἐρεχθείου, διότι θὰ ἐξελιόσθετο ἱστορικὴ σελις κολακεύουσα μὲν τὴν γαλλικὴν φιλοτιμίαν οὐχὶ λίαν γνωστὴ ὅμως τοῖς συμπατριώταις τοῦ δραματικοῦ. Ὁ περὶ τὸ νέον ἔργον πάταγος τοσοῦτος ἐγένετο ὥστε πρὸ πολλῶν ἡμερῶν εἰσιτήρια ἐζητοῦντο. Ἐπειδὴ δὲ αἱ πωλούμεναι θέσεις τῶν πρώτων παραστάσεων τῶν παρισίνων θεάτρων εἰσὶ περιορισμέναι, καθότι πολλαὶ θέσεις διατίθενται ὑπὲρ τῶν ἐφημερίδων, τῶν κριτικῶν τοῦ θεάτρου καὶ τῶν πρὸς τὸ θέατρον σχετιζομένων, οἱ δὲ πολλοὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ παραστῶσιν εἰς τὴν πρῶτην, καὶ ἡ τιμὴ τῶν θέσεων ἕνεκα τοῦ ζητήσεως ἀξάνει καταπληκτικῶς, ἡ Σάρρα ἐπιδεικνύουσα φιλάνθρωπα αἰσθήματα παρεχώρησε τῷ Figaro ὑπὲρ ἡνοιξε κατάλογον συνδρομῶν ὑπὲρ τοῦ ἐμβολιασμοῦ τῆς διφθερίτιδος, τὸ ὑπερβάλλον τὴν ὀρισμένην τακτικὴν τιμὴν τῶν εἰσιτηρίων. Οὕτω ἂν τις θέσις τιμωμένη φρ. 25, ἐπωλεῖτο ἀντὶ 40 ἢ 50 ἢ 100 φράγκων, ἡ Σάρρα θὰ ἐλάμβανε μόνον τὰ 25 φράγκα, τὰ δὲ περιπλέον θὰ καταλέγοντο ἐν ταῖς συνδρομαῖς ὑπὲρ τοῦ ἐμβολιασμοῦ τῆς διφθερίτιδος. Τὸ Figaro δὲ λαβὼν τὰ εἰσιτήρια προσέκάλει πάντας τοὺς ἐπιθυμοῦντας τοιαῦτα ν' ἀπευθυνθῶσιν αὐτῷ ἐγγράφως, ὀρίζοντες καὶ τὴν τιμὴν ἣν προσφέρουσι. Μὴ ὑπολειπόμενος δὲ ὁ Sardou τῆς Σάρρας, παρεχώρησε τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐκ τῆς πρώτης παραστάσεως τῷ Figaro, ὑπὲρ τοῦ φιλανθρώπου ἔργου. Ἐκ τούτων φανερόν ἐστι ἡ πρώτη τῆς Gismonda, συνδεθεῖσα πρὸς φιλανθρωπικὸν σκοπὸν, μείζονα προὔκαλεσε πάταγον καὶ ἡ ζήτησις τῶν εἰσιτηρίων μεγάλη ἐγένετο· οὕτω δι' ἕν θεαρεῖον προσπνέχθησαν φρ. 500, διὰ μίαν ἔδραν φρ. 325, ἐξ ὧν τὰ 300, τῆς συνήθους τιμῆς οὗσης 25 φρ., καταλεχθήσονται ἐν ταῖς συνδρομαῖς τοῦ Figaro, δι' ἑτέραν ἔδραν προσπνέχθησαν φρ. 250, ἀλλὰ δι' ἄλλης σειρᾶς θεαρεῖον προσπνέχθησαν φρ. 1000 ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Laus, διὰ τὰς πλείστας δὲ τῶν ἔδρων προσπνέχθησαν ἀνὰ 100 φρ. ὑπὸ διαφόρων.

Τὸ νέον ἔργον τοῦ Sardou, ὡς εἶπομεν καὶ πρότερον, ἔχει ἱστορικὴν τὴν βᾶσιν τῆς ὑποθέσεως, ἀναγομένην εἰς τοὺς χρόνους τῆς φραγκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι. Ὁ Sardou, ὡς ἐδήλωσε πρὸς συντάκτην τοῦ Figaro, ἐκθεὶς ἐν πρώτοις πῶς συνέλαβε τὴν ὑπόθεσιν καὶ πῶς εἰργάσθη πρὸς δραματοποιήσιν αὐτῆς, ὅτι ἄδικον θεωρεῖ τὴν κρατούσαν ἄγνοιαν περὶ τοῦ δουκάτου τῶν Ἀθηνῶν. «Συνήθησαν εἶπε, παρ' ἡμῖν οὐδόλωσ νὰ ἀσχολῶνται περὶ τὰς Ἀθῆνας μετὰ τοὺς Ρωμαίους, ἡ δὲ κατάστασις αὐτῶν κατὰ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχὴν διατελεῖ οὕσα ὡς βιβλίον κεκλεισμένον θὰ ἦτο ἐν τούτοις λίαν κολακευτικὸν τῇ ἡμετέρᾳ ἐθνικῇ φιλοτιμίᾳ ἢ ἀνάμνησις, ὅτι κατὰ τοὺς ἀρχαίους τούτους χρόνους αἱ Ἀθῆναι διετέλεσαν ὑπὸ τὴν δεσποτίαν τῆς Γαλλίας, ὅτι ὁ πρῶτος αὐτῆς δουξ Ὁθων τῆς La Roche ἐγένετο ἡμέτερος συμπατριώτης καὶ ὅτι οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἐμφυτεύοντες τὸν ἡμέτερον πολιτισμὸν ἐν Πειραιεὶ συνέτελεσαν ὅπως

ἀνθίσωσι αἱ εὐγενεῖς πράξεις καὶ τὰ ὠραῖα κατορθώματα τοῦ ἱπποτισμοῦ. Τοῦτο λίαν μὲ συγκινεῖ».

Ἡ Chiana Gismonda, ἡ ἡρώς τοῦ Sardou, ἐγένετο σύζυγος τοῦ Νερίου Β', δουκὸς τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ Νέριος ἀπέκτισε ἐκ τῆς Γισμόνδης υἱόν, ὅστις ἦν παιδίον ἐτι ὅτε ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ἡ δὲ σύζυγος αὐτοῦ δούκισσα ἔλαβε τὴν ἀρχὴν, ἀρχὴν λίαν κλονουμένην καθότι ἐξ αὐτῆς ἀφηρέθησαν αἱ Πάτριαι καὶ Μορέας. Ἡ Γισμόνδη ἐρᾷ νέου βενετοῦ, ὀνόματι Πέτρου Ἀλμερίου, υἱοῦ δὲ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Ναυπλίου. Οὗτος ἦν ὁ σύμβουλος καὶ ὑπουργὸς αὐτῆς, ἐπεθύμει δὲ νὰ συζευχθῇ αὐτῷ, ἀλλ' οὗτος ἦν νενυμφευμένος. Τὸ δράμα περιστρέφεται κυρίως περὶ τοὺς ἔρωτας τῆς Γισμόνδης καὶ τοῦ Ἀλμερίου. Ὁ Ἀλμέριος ἐπεζητεῖ τρόπον πρὸς διάλυσιν τοῦ γάμου αὐτοῦ, ὅτε ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἀποθνήσκει. Μένει ζήτημα ἂν ἐδολοφονήθη, ὡς τινες τῶν ἱστορικῶν ἀναφέρουσι. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Νερίου Β', Ζαχαρίας, ὅστις ἐβίον ἐν Ἀνδριανουπόλει, ἐνήργει ὅπως καταλάβει τὸ δουκάτον τῶν Ἀθηνῶν. Τούτου δὲ γνωστοῦ γενομένου ὁ Ἀλμέριος ἔρχεται εἰς Βυζάντιον ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς Γισμόνδης ἀλλ' ἀμφότεροι ρίπτονται εἰς τὰς φυλακάς. Τὰ γεγονότα ταῦτα δὲν ἀποτελοῦσιν, ὡς εἶπομεν, τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος, ἀλλ' οἱ ἔρωτες τῆς Γισμόνδης καὶ τοῦ Ἀλμερίου καὶ ὁ γάμος αὐτῶν, ὅστις γίγνεται κατὰ τὴν λύσιν τοῦ δράματος, ὅπερ καίπερ δραματικόν, οὐδαμῶς καταστρέφεται διὰ τοῦ θανάτου τῶν ἡρώων αὐτοῦ. Ἡ δὲ ὑπόθεσις ἐν μέρει ἐρεῖδεται ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ ἐν μέρει ἐπὶ τῶν μύθων, ἐν πολλοῖς δὲ τούτους ἀκολουθεῖ ὁ δραματικὸς ὡς αὐτὸς οὗτος ὁμολόγησε.

Τοιοῦτον τὸ ἔργον τοῦ Sardou, οὐ ἡ ὑπόθεσις δὲν συμπύπτει πρὸς τὴν τῆς Δουκίσσης τῶν Ἀθηνῶν τοῦ κ. Κ. Ραγκαβῆ, δουκίσσης ἑλληνίδος ὀνόματι Ματθίλδης, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν ἐπομένῃ ἐπιθεωρήσει.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ἐν τῷ Κωμικῷ-Μελωδράματι τῶν Παρισίων ἐξετελέσθη ἡ ἑξακοσιοτῆ παράστασις τῆς *Carmen* τοῦ Bizet ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ τῆς δεσποινίδος Emma Calvé, ἥτις ἐν τῷ σχήματι τοῦ πρωταγωνιστοῦντος προσώπου εἶνε θαυμασία. Ἀλλὰ κατὰ τὴν παράστασιν ταύτην ἡ ὑπόκρισις αὐτῆς ἐγένετο διάφορος, ἡ δὲ *Carmen* δὲν ἦτο ἡ *Carmen* τῆς ἄλλοτε.

— Ἐξ Ἰταλίας ἀγγέλλεται ὅτι ὁ Βέρδης νέον συντίθησι μελόδραμα καὶ ὅτι ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος οὔτε ὁ *Ugolin* εἶνε, οὔτε οἱ μελαγχολικοὶ ἔρωτες τοῦ *Romaiou* καὶ τῆς *Iouliέτης*, οὔτε τὰ φοβερὰ τοῦ βασιλέως *Ahr*, ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν *Caliban*, τὸν πρωταγωνιστὴν τῆς *Tempete* τοῦ Shakespeare. Ἐπιγραφῆσεται δὲ *Caliban*. Ἴδωμεν.

— Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, ἀπαντῶν εἰς τὴν γενομένην τιμὴν τῷ μελοποιῷ τοῦ Ὁθέλλου Βέρδη διὰ τῆς ἀνομοιῆς τοῦ μεγαλοσταύρου τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς, ἀπένευσε τῷ γάλλῳ μελοποιῷ τῆς *Mignon* Ambroise Thomas τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Ἀγίου Μαυρικίου. Τοῦτο δὲ ἀνήγγειλε τῷ γρηαῖῳ μελοποιῷ αὐτὸς ὁ Βέρδης μεταβὰς ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸ Ὄδετον Παρισίων.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.